DELIVERED TO THE POST OFFICE ON TUESDAY, DECEMBER 6, 1983
DOSTARCZONO NA POCZTĘ WE WTOREK, 6 GRUDNIA 1983 R.

DEC 8 1983

ALLIANCER
Semi-Weekly
Published in the Polish Language every Tuesday and Thursday
Polish Alliance Press Ltd.
1638 Bloor St. West
Toronto, Ontario — Canada
M6P 4A8
Tel.: 531-2491, 531-2492
531-5865

ZWIĄZKOWIEC

NUMBER 98 TORONTO — TUESDAY, DECEMBER 6, 1983 PRICE PER COPY — 50¢

BRATERSTWO
TOLERANCJA
OŚWIATA
Organ
Związku Polaków w Kanadzie.
Wydawany 2 razy w tygodniu.
Służy całej Polonii w Kanadzie.

WATYKAN MEDIATOREM SUPERMOCARSTW?

Kardynał Casaroli gotowy do negocjacji

RZYM (NYT) — Obok premiera Kanady, Pierre'a Trudeau również i Watykan najwyraźniej próbuje przyjąć na siebie rolę mediatora pomiędzy Stanami Zjednoczonymi i Związkiem Sowieckim.

Aktualne stosunki pomiędzy obiema superpotęgami są bodaj najbardziej wrogie od pamiętnego kryzysu kubańskiego z 1962 roku, kiedy to świat znalazł się o krok od wojny nuklearnej. Jak wiadomo, z chwilą gdy pierwsze rakiety nuklearne średniego zasięgu, "Pershing-II", znalazły się w bazach NATO na terenie Niemiec Zachodnich, Związek Sowiecki zerwał negocjacje genewskie co do ograniczenia produkcji broni nuklearnej tego typu. Jednocześnie, jak pamiętamy, Jurij Andropow wydał rozkaz rozmieszczenia analogicznych rakiet nuklearnych na terytorium Czechosłowacji oraz Niemiec Wschodnich, a także oznajmił wysłanie w pobliże wód terytorialnych USA, na obu oceanach, szeregu łodzi podwodnych uzbrojonych w pociski nuklearne.

W tej sytuacji premier Kanady podjął przed paroma tygodniami swą dramatyczną próbę sprowadzenia przywódców obu supermocarstw (w towarzystwie trójki pozostałych państw dysponujących bronią nuklearną) z powrotem do stołu negocjacyjnego w Genewie. Faktyczne rezultaty tej próby wciąż jeszcze nie są znane. Jak wynika z najnowszych informacji, podobną próbę przyjęła na siebie dyplomacja państwa papieskiego.

W ostatnią niedzielę, 4 grudnia, watykański sekretarz stanu, kard. Agostino Casaroli, przeprowadził — po skończeniu odprawiania Mszy św. w centrum Rzymu — rozmowę z dziennikarzami. Ci ostatni pragnęli otrzymać pewne wyjaśnienia w związku z ostatnimi dość niezwykłymi faktami z zakresu dyplomacji watykańskiej. Oto ostatnio kard. Casaroli odbył dyplomatyczną podróż do Stanów Zjednoczonych, gdzie spotkał się z prezydentem Reaganem. W tym samym czasie w Watykanie miały miejsce dwa inne spotkania.

Papież Jan Paweł II przyjął w zeszłym tygodniu ministra spraw zagranicznych Czechosłowacji, Bohuslava Chnoupka, oraz — wkrótce potem — premiera Włoch, który jak wiadomo jest socjalistą. Watykan nie podał do wiadomości publicznej żadnych szczegółów odnośnie obu tych spotkań.

Jakkolwiek kard. Casaroli odmówił podania szczegółowych informacji, nie ukrywał zarazem, iż Watykan może spełnić pewną rolę "w zbliżeniu stanowisk oraz wyjaśnieniu nieporozumień" pomiędzy obydwoma mocarstwami. "Pomimo krańcowej słabości militarnej i politycznej — stwierdził kard. Casaroli — Watykan cieszy się wyjątkowym prestiżem moralnym w świecie, co może pomóc w urzeczywistnieniu dialogu". Nie sądzę — kontynuował watykański dyplomata — że realne jest osiągnięcie jakiejś zasadniczej zgody, ponieważ pogorszenie obustronnych stosunków jest zbyt poważne. "W każdym razie — dodał — wierzę, iż takie podejście, mogłoby się okazać możliwe". Na pytanie dziennikarzy, czy ewentualnie wybrałby się on z dyplomatyczną misją do Moskwy, kard. Casaroli odpowiedział, że wprawdzie nie planuje w najbliższej przyszłości takiej wizyty, ale gotowy jest udać się wszędzie, gdziekolwiek tylko jego obecność mogłaby się okazać potrzebną.

Z KANADY

POLICJA W WALCE Z NIETRZEŹWYMI KIEROWCAMI

TORONTO — Archie Ferguson, główny komisarz Ontaryjskiej Prowincjonalnej Policji OPP (Ontario Provincial Police) zapowiedział rozpoczęcie przedświątecznej akcji przeciwko nietrzeźwym kierowcom.

Już wkrótce oficerowie OPP rozstawią specjalne punkty kontrolne na drogach Ontario. Używając podręcznych przyrządów do wykrywania poziomu alkoholu w organizmie, policja drogowa sprawdzać będzie kierowców podejrzanych o jazdę pod wpływem alkoholu. Podstawowym testem zastosowanym tuż po zatrzymaniu kierowcy, jest użycie przyrządu sprawdzającego oddech. Jeśli po wydechu zapali się światło z napisem "pass", kierowca może kontynuować jazdę. Napis "warn" może spowodować odebranie prawa jazdy na 12 godzin (bez możliwości kontynuowania jazdy). Światło z napisem "fail" oznacza, że konieczne są dalsze badania w celu dokładniejszego sprawdzenia poziomu alkoholu we krwi kierowcy.

"W ubiegłym roku zginęło 538 kierowców w wypadkach samochodowych, 301 poniosło śmierć z powodu jazdy w stanie nietrzeźwym" — oświadczył komisarz Ferguson. — "Obowiązkiem każdego mieszkańca jest zmniejszenie tej tragicznej statystyki".

KOMISJA DO SPRAW NIELEGALNYCH IMIGRANTÓW

John Roberts, minister zatrudnienia i imigracji, ogłosił niedawno zmianę w składzie Ministerialnej Komisji Rewizyjnej, która zajmuje się przypadkami długoletnich nielegalnych imigrantów w Kanadzie. Remi Bujold, były sekretarz parlamentarny ministra zatrudnienia i imigracji, został mianowany przewodniczącym tej komisji.

Minister podał do wiadomości, że 30 marca 1984 roku upłynie termin składania podań o amnestię dla nielegalnych imigrantów, którzy przebywają w Kanadzie pięć lub więcej lat i zdołali się przystosować do nowych warunków życia.

Pięcioosobowa komisja została powołana 4 sierpnia br. Od tego czasu rozpatrzono 182 sprawy (111 zostało rozpatrzonych pozytywnie, 31 odroczonych i 40 odrzuconych). Do chwili obecnej nadeszło około 700 podań z prośbą o amnestię.

Ministerialna Komisja Rewizyjna rozpatruje dokładnie poszczególne przypadki kierując się następującymi kryteriami:

1) okres pobytu w Kanadzie bez legalnego statusu
2) brak przeszłości kryminalnej
3) przyczyny, które spowodowały podjęcie decyzji o nielegalnym pozostaniu w Kanadzie
4) obecne i przyszłe szanse na udane osiedlenie się i integrację z kanadyjskim społeczeństwem
5) powiązania rodzinne w Kanadzie
6) posiadane oszczędności i nieruchomości
7) historia pracy
8) umiejętności zawodowe
9) względy humanitarne i emocjonalne
10) sytuacja w kraju nielegalnego imigranta.

PROGRAM SZCZEPIEŃ W ONTARIO

Ontaryjskie Ministerstwo Zdrowia rozpoczęło szczepienia nastolatków poniżej 18 roku życia. Personel medyczny we wszystkich prowincjonalnych ośrodkach zdrowia przystąpił do sprawdzania kart szczepień w szkołach średnich, aby upewnić się czy wszyscy uczniowie poddani byli uprzednio podstawowym szczepieniom. Obecna faza programu obejmuje szczepienia przeciwko: odrze, śwince, różyczce, dyfterytowi, tężcowi i chorobie Heine-Medina. Każdy uczeń zobowiązany jest posiadać kartę szczepień. W przypadku braku tej karty, należy skontaktować się z domowym lekarzem w celu otrzymania wykazu dotychczasowych szczepień.

NIELEGALNY HANDEL PTAKAMI

Dwaj mieszkańcy Ontario odpowiedzą wkrótce przed sądem za nielegalny handel zagrożonymi wyginięciem gatunkami ptaków. Oskarżeni są o handel sokołami na skalę międzynarodową. Dodatkowy zarzut stanowi niezgodna z federalnym prawem działalność dotycząca przepisów eksportowo-importowych. Oskarżonymi są John H. Slayton, lat 44, mieszkaniec Cambridge, Ont. oraz 27-letni Wilfrid J. Emonts z Mississauga.

Dochodzenie trwało trzy lata. W śledztwie poza RCMP wzięły udział kanadyjskie, angielskie i amerykańskie organizacje zajmujące się ochroną zagrożonych gatunków zwierząt.

Wywożone z Kanady sokoły trafiały głównie na rynek w Arabii Saudyjskiej. Średnia cena sokoła wędrownego wynosi $8000, podczas gdy cena tak zwanego tańczącego sokoła (gyrfalcon) dochodzi niejednokrotnie aż do 80,000 dolarów.

W prowincji Ontario można legalnie posiadać sokoły jedynie w dwóch przypadkach: 1) w celu tępienia niebezpiecznych na lotniskach mew, 2) dla celów hodowlanych w ogrodach zoologicznych.

Ujętym handlarzom sokołów grozi kara pozbawienia wolności do 5 lat, lub kara grzywny do $25,000.

A SMILE IN ENGLISH

The people sitting in front of my son and his girlfriend at the movies were so talkative that my son leaned forward and said to them, "Do you mind? We can hardly hear what's going on".

"You're not supposed to," one of them said, "This is a private conversation."

Amerykanie atakują pozycje syryjskie

LIBAN (Reuter - APO) — W niedzielę, 4 grudnia, we wczesnych godzinach porannych, amerykańskie samoloty bojowe, startujące z lotniskowców zakotwiczonych u wschodnich wybrzeży Morza Śródziemnego, kilkakrotnie zaatakowały pozycje wojskowe armii syryjskiej w górzystym regionie środkowego Libanu. Czołowi przywódcy armii USA zapowiedzieli następną serię nalotów, jeśli Syria nie zaprzestanie ataków artyleryjskich na amerykańskie samoloty zwiadowcze.

Zapytany na konferencji prasowej w Paryżu o szczegóły ataku, amerykański sekretarz obrony narodowej, Caspar Weinberger, oświadczył, że dwa z 28 atakujących samolotów zostały zestrzelone przez Syryjczyków. Pilot jednego z nich został uratowany, podczas gdy dwuosobowa załoga drugiego samolotu amerykańskiego dostała się w ręce żołnierzy syryjskich.

Atak amerykańskiego lotnictwa z lotniskowców "Independence" i "Kennedy" był akcją odwetową za wcześniejsze wzmożone ataki syryjskiej artylerii przeciwlotniczej na regularne loty zwiadowcze przeprowadzane przez Amerykanów. Weinberger stwierdził, że "loty zwiadowcze stanowią niezbędne działanie w celu zapewnienia bezpieczeństwa międzynarodowym siłom rozjemczym w tym rejonie".

W Waszyngtonie prezydent Reagan oświadczył, że "atak na syryjskie pozycje nie oznacza chęci USA do konfrontacji z Syrią, ale Amerykanie nadal będą przeprowadzać akcje odwetowe jeśli zaistnieje ku temu potrzeba".

KOLEJNE AMERYKAŃSKIE OFIARY W BEJRUCIE

Ośmiu żołnierzy amerykańskich poniosło śmierć, a dwóch zostało rannych podczas ataku muzułmańskich Druzów na bazę wojskową jednostki "marines" w okolicach bejruckiego lotniska.

Jak oświadczył major Dennis Brooks, "marines" znaleźli się pod ciężkim ostrzałem artyleryjskim 12 godzin po pierwszym ataku samolotów amerykańskich na pozycje syryjskie. Bejruckie stacje radiowe podały komunikat, w którym stwierdziły, że w wyniku zaciętej walki pomiędzy Druzami i chrześcijańską milicją zginęło lub zostało rannych wiele osób cywilnych. Ich liczba nadal nie jest znana.

Ostra wymiana ognia z moździerzy, wyrzutni rakietowych i ciężkich dział artyleryjskich miała miejsce również w okolicach Kharroub, około 30 kilometrów od Bejrutu.

Do tego nieoczekiwanego bombardowania doszło w dniu ogłoszenia przez Druzów zakończenia trzymiesięcznego już oblężenia chrześcijańskiego miasta Deir Al-Qamar. Jak oświadczyli przywódcy Druzów, posunięcie to ma na celu umożliwienie chrześcijańskim mieszkańcom miasta spędzenie świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku wraz z rodzinami.

Tego samego dnia wieczorem, amerykańskie okręty wojenne stacjonujące u wybrzeży wschodniego Bejrutu otworzyły ogień na pozycje Druzów. Była to druga z kolei interwencja floty amerykańskiej w wydarzenia bejruckie. (Do pierwszego ataku doszło we wrześniu br.).

Spotkanie na szczycie krajów EWG

ATENY — W niedzielę 4 grudnia br. rozpoczęło się trzydniowe spotkanie na szczycie 10 krajów członkowskich Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej. Jak określił jeden z delegatów, jest to ostatnia szansa tego wspólnego bloku handlowego przed całkowitym paraliżem i "powolną śmiercią". Pośród najdotkliwszych problemów, jakie stoją przed e u r o p e j s k ą dziesiątką, jest kwestia funduszy na rolnictwo, dyskusja na temat prośby Wielkiej Brytanii o zmniejszenie jej udziału we wspólnym budżecie, problem proponowanego dopuszczenia Hiszpanii i Portugalii do Wspólnego Rynku oraz szukanie nowych dróg ekspansji rynkowej i źródeł dochodu. Obserwatorzy spotkania uważają, że szanse na konkretne zmiany wydają się być bardzo nikłe i najprawdopodobniej dojdzie jedynie do nakreślenia szerokich planów reformy strategii EWG.

Milicja przerywa wiec w kopalni "Wujek"

WARSZAWA (UPI) — 4 grudnia funkcjonariusze milicji przerwali wiec około 500 osób w katowickiej kopalni "Wujek". Do interwencji doszło w momencie, gdy aktywiści Solidarności przekształcili tradycyjne obchody święta Barbórki w wiec na cześć robotników działających w podziemnych związkach zawodowych. Kilkadziesiąt osób zostało zatrzymanych w kopalni "Wujek", w miejscu gdzie w pierwszych dniach po ogłoszeniu stanu wojennego oddziały milicji zastrzeliły ośmiu strajkujących górników. Wśród zatrzymanych znaleźli się także korespondenci prasowi z Francji i Włoch.

Inne raporty z Polski donoszą, że kościoły w całym kraju przygotowały obchody barbórkowe z myślą o wyrażeniu poparcia dla Solidarności. Gen. Wojciech Jaruzelski, powołując się na wydarzenia w całym kraju, podkreślił raz jeszcze nieugięte stanowisko swojego rządu krytykując swych przeciwników i obwiniając USA o udzielanie im poparcia.

Akcja sabotażowa demonstrantów niemieckich

SCHWAEBISCH GMUEND, RFN (AP - Reuter) — W niedzielę 4 grudnia cztery osoby (wśród nich amerykański ksiądz), przedostały się na teren bazy wojskowej USA w Republice Federalnej Niemiec. Używając łomów i innych narzędzi uszkodzili oni dwa pojazdy podobne do używanych przy transporcie pocisków nuklearnych Pershing-2. Czteroosobowa grupa demonstrantów została ujęta przez uzbrojonych strażników na gorącym uczynku.

W kilka godzin po zatrzymaniu sprawców sabotażu, agencja prasowa AP we Frankfurcie otrzymała telefon, z którego wynikało, że odpowiedzialność za przygotowanie tego ataku ponosi antynuklearna organizacja o nazwie "Plowshares".

Była to pierwsza akcja sabotażowa od rozpoczęcia w kwietniu br. protestów przeciwko rozmieszczaniu amerykańskich pocisków nuklearnych na terytorium RFN. W ubiegłym tygodniu doszło do próby sabotażu w Wielkiej Brytanii. Cztery kobiety dostały się na teren bazy wojskowej w Greenham i zanim zostały ujęte dotarły aż do bunkrów z pociskami.

Rzecznik prasowy "Plowshares", Wolfgang Schlupp oświadczył, że wśród aresztowanych znajduje się amerykański ksiądz, Carl Kabat, trzej obywatele niemieccy a wśród nich kubljeta.

Andropow powraca do zdrowia

BONN (Reuter) — Rzecznik rządu zachodnioniemieckiego podał do wiadomości, że Jurij Andropow, który nie występował publicznie od kwietnia br., pomyślnie przechodzi okres rehabilitacji i najprawdopodobniej podejmie swoje obowiązki już w tym tygodniu. Informacja ta jest potwierdzeniem raportu zamieszczonego w niemieckiej gazecie Bild am Sontag. W raporcie tym gazeta stwierdza, że "rząd zachodnioniemiecki posiada informacje mówiące o tym, że stan zdrowia I sekretarza sowieckiej partii poprawił się i już 10 grudnia Andropow będzie w stanie powrócić do swych funkcji".

Jak twierdzą zachodni obserwatorzy, 69-letni Andropow cierpi na wiele schorzeń, w tym chorobę serca i nerek.

Apel Lecha Wałęsy

Gdańsk (Reuter, AP) — W poniedziałek 5 grudnia, przywódca polskiej klasy robotniczej i laureat pokojowej Nagrody Nobla, Lech Wałęsa, zwrócił się z apelem do Zachodu o natychmiastowe zakończenie stosowania sankcji ekonomicznych wobec Polski. Sanckje te, wprowadzone przez Zachód (głównie przez USA) jako odpowiedź na rozbicie w grudniu 1981 r. legalnych związków zawodowych „Solidarność" przez reżim gen. Jaruzelskiego, zawierają m. in. zakaz udzielania Polsce pożyczek oraz sprzedaży wysoko rozwiniętych technologii, jak również utrudnienia w eksporcie polskich produktów na Zachód oraz zakaz lądowania polskich samolotów pasażerskich na terytorium Stanów Zjednoczonych.

Podczas specjalnie zwołanej konferencji prasowej, Lech Wałęsa stwierdził, iż wprawdzie do tej pory sankcje były niewątpliwie sukcesem propagandowym, jednakże dalsze utrzymywanie ich w mocy może doprowadzić do groźnego w skutkach zniszczenia i tak zresztą kulejącej, polskiej ekonomii. „Sankcje powinny zostać — stwierdził Wałęsa — zakończone, ponieważ tym, co Polska potrzebuje w tym momencie, nie jest strata milionów dolarów, lecz pomoc gospodarcza w wysokości miliardów dolarów".

Wypowiedź Wałęsy przyszła wkrótce po szierowanym przeciwko niemu oraz solidarnościowemu podziemiu, ostrym ataku prasowym ze strony radu. Zarzucono tam przywódcy polskich robotników, iż nie tylko zachęcał on Zachód do utrzymywania sankcji, lecz wręcz apelował o ich zwiększenie. Atak prasowy poniósł się bezpośrednio po akademii z okazji święta górników (Barbórki) w Katowicach, na której gen. Jaruzelski ostro skrytykował Polaków popierających sankcje amerykańskie.

Spotkanie na szczycie krajów EWG

ATENY — W niedzielę 4 grudnia br. rozpoczęło się trzydniowe spotkanie na szczycie 10 krajów członkowskich Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej. Jak określił jeden z delegatów, jest to ostatnia szansa tego wspólnego bloku handlowego przed całkowitym paraliżem i "powolną śmiercią". Pośród najdotkliwszych problemów, jakie stoją przed e u r o p e j s k ą dziesiątką, jest kwestia funduszy na rolnictwo, dyskusja na temat prośby Wielkiej Brytanii o zmniejszenie jej udziału we wspólnym budżecie, problem proponowanego dopuszczenia Hiszpanii i Portugalii do Wspólnego Rynku oraz szukanie nowych dróg ekspansji rynkowej i źródeł dochodu. Obserwatorzy spotkania uważają, że szanse na konkretne zmiany wydają się być bardzo nikłe i najprawdopodobniej dojdzie jedynie do nakreślenia szerokich planów reformy strategii EWG.

Z POLSKI I O POLSCE

PODTRZYMAĆ DUCHA NARODU

Lista 69 księży, którym władze PRL zarzucają, że prowadzą działalność polityczną, i że jest to działalność wymierzona przeciwko tym władzom, jest zawarta w memoriale przysłanym Prymasowi Polski przez kierownika Urzędu do Spraw Wyznań, Adama Łopatkę. Istnieniu memoriału zaprzeczył sam minister Łopatka, niemniej memoriał był omawiany na niedawnej Konferencji Episkopatu.

Na liście księży, którzy szczególnie narazili się władzom są dwaj biskupi, ks. Ignacy Tokarczuk ordynariusz przemyski i ks. Zbigniew Kraszewski sufragan warszawski, a także księża z całego kraju znani ze śmiałych kazań. Trudna jest sytuacja księży, których przed szykanami nie chroni międzynarodowa popularność i znane już nazwisko.

"Będziemy bronić naszych księży" — taka była treść transparentu rozwiniętego w poprzednią niedzielę przez grupę ludzi w podwarszawskim Ursusie, po Mszy św. odprawionej w tamtejszym kościele w intencji Ojczyzny przez księdza Mieczysława Nowaka.

W INTENCJI GÓRNIKÓW

W górnicze święto Barbórki kilka tysięcy wiernych modliło się w intencji działaczy Solidarności podczas Mszy św. odprawionej przez księdza Jerzego Popiełuszkę w kościele pod wezwaniem św. Stanisława Kostki w Warszawie. Jak podają agencje zachodnie ks. Popiełuszko odprawiał Msze św. dla uczczenia pamięci górników zabitych przez ZOMO w kopalni "Wujek" przed dwoma laty w pierwszych dniach stanu wojennego.

Jak przekazała agencja UPI, ksiądz Popiełuszko powiedział, że "zabici górnicy stali się symbolem odwagi, symbolem ludzi gotowych do największych poświęceń w walce o godność człowieka". Podczas modlitw w intencji członków Solidarności działających w podziemiu, w pobliżu ołtarza stało dwóch górników w czarnych uniformach oraz grupa robotników z huty "Warszawa".

Ochotnicze grupy robotników strzegą na zmianę księdza Popiełuszkę od piątku, kiedy to milicjanci chcieli go doprowadzić do prokuratury na przesłuchanie nie mając urzędowego wezwania.

KOLEJNE SPOTKANIE

24 listopada odbyło się w Warszawie czwarte z kolei spotkanie redaktorów naczelnych prasy kościelnej i katolickiej.

Trzy poprzednie poświęcone były kolejno: ocenie sytuacji i problematyki prasy kościelnej, koncepcji prac komisji redaktorów oraz dyskusji nad przebiegiem II pielgrzymki Jana Pawła II do Polski.

Obecne posiedzenie, któremu przewodniczył biskup Ignacy Jeż, przewodniczący Komisji Episkopatu do Spraw Środków Masowego Przekazu, omawiało profil kościelnego pisma diecezjalnego. Poza dyskusją o roli pisma, zebrani redaktorzy wysłuchali informacji i komunikatów. Biskup Jeż poinformował o przebiegu konferencji na temat "Kościół a środki masowego przekazu", redaktor Jerzy Turowicz z "Tygodnika Powszechnego" przedstawił refleksje o niedawnym synodzie biskupów w Rzymie. Ksiądz Alojzy Orszulik, dyrektor biura prasowego Episkopatu, przedstawił bieżące sprawy natury organizacyjnej związane z działalnością kolegium naczelnych redaktorów prasy kościelnej.

Mówiono również o trudnościach z cenzurą. Ksiądz Orszulik przypomniał, co ustanowiono z władzami w roku 1981 na temat zasad i zakresu stosowania cenzury wobec materiałów religijnych zamieszczanych w pismach kościelnych i katolickich.

Postanowiono, że następne spotkanie odbędzie się 27 stycznia przyszłego roku.

CYFRY, CYFRY...

Ostatni raport Międzynarodowego Instytutu Badań Strategicznych z siedzibą w Londynie zawiera dane na temat wydatków zbrojeniowych PRL w 1982 roku.

Nastąpił, najwyższy spośród wszystkich krajów Europy środkowowschodniej, wzrost wydatków zbrojeniowych o 13% — podczas gdy dochód narodowy wytworzony netto zmniejszył się w przeliczeniu na jednego mieszkańca o 8%.

Dla porównania, Bułgaria i Czechosłowacja zwiększyły wydatki zbrojeniowe o 2,5% a Rumunia, która przeżywa kryzys podobnie jak Polska, wydała na zbrojenia o 1,8% więcej niż w poprzednim roku. Na Węgrzech tempo wzrostu wydatków na wojsko było dwukrotnie niższe niż w Polsce.

TEORIA NONSENSU

W Polsce wydano pionierskie w literaturze polskiej, a chyba także światowej, studium Eugeniusza Grodzińskiego pt. "Zarys teorii nonsensu". Autor ujmuje zagadnienie w sposób wieloaspektowy: z punktu widzenia języka, psychologii, logiki, a także z punktu widzenia podejmowanego przez współczesną filozofię i literaturę motywu "bezsensu świata". Ta wybitnie ciekawa książka ma duże znaczenie dla ludzi zainteresowanych nonsensem na tzw. wysokich piętrach literatury. Jest też interesująca i pouczająca dla tych, którzy wykazują szczególną wobec nonsensu wrażliwość w życiu codziennym. Książka Grodzińskiego ma jeszcze jeden niemały walor: porządkuje problem. Przedmowę napisał młody uczony Mieczysław Szymczak.

UŚMIECH PO POLSKU

Niektóre kobiety kiedy tylko usłyszą coś pikantnego, natychmiast się rumienią, a mężczyźni do dzisiaj nie mają pojęcia czy jego żona rumieni się dlatego, że to usłyszała, czy też specjalnie słucha, żeby się rumienić.

"Związkowiec" (The Alliancer)
OFFICIAL ORGAN
OF THE POLISH ALLIANCE OF CANADA
Printed and Published every Tuesday and Thursday by
POLISH ALLIANCE PRESS LIMITED
1638 Bloor Street West, Toronto, Ont., Canada M6P 4A8
Telephones: 531-2491, 531-2492, 531-5865

Second class mail registration number 1673

Jan Król, Chairman of the Board — Elżbieta Kluczyńska, Secretary
Jacek Borzęcki, Editor-in-Chief

No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means without permission

NEWSPAPER SUBSCRIPTION

To order subscription please send cheque or Money Order for the appropriate amount payble to "Polish Alliance Press Ltd." enclosing subscriber's name, address and postal code

Canada ——— $32 (one year) $22 (6 months)
Outside Canada $44 " " $28 (6 ")
Single copy 50¢

Advertisements

★ Display ads $6 per one column inch
★ Informator handlowy (minimum 3 months or 24 ads) $96
★ Full page ads $800 ★ Half page ads $460
★ Community announcements concerning profit — oriented events $3.50 per one column inch
★ Classified ads $3.50 (up to 25 words), 5¢ each additional word. Box $1 per one insertion

KOŚCIÓŁ RZYMSKOKATOLICKI W ZSRR

Jak podaliśmy, 95% ludności polskiej w Związku Sowieckim jest wyznania rzymskokatolickiego i stanowi ona największą jednostkę przynależną do tego Kościoła. Biorąc pod uwagę Kościół rzymskokatolicki w Związku Sowieckim, wyłączamy kraje bałtyckie, jak Litwa, Łotwa i Estonia.

Przed rewolucją 1917 roku Kościół rzymskokatolicki w Rosji miał prawo do obrządków liturgicznych, miał wolność odprawiania nabożeństw i posiadał własną administrację kościelną. Całe terytorium było podzielone na 8 diecezji i posiadało seminaria duchowne. Pomimo tych pozornych przywilejów, ówczesny Kościół rzymskokatolicki podlegał ściślej kontroli rządowej, która wyrażała się sporadyczną odmową zezwolenia na budowę kościołów, nadzorem policyjnym nad działalnością hierarchii kościelnej lub zakonów, na każdym szczeblu.

W roku 1921, gdy Traktatem Ryskim ustanowiono nową granicę między Polską i ZSRR, Związek Sowiecki zagwarantował swobodę rozwoju kultury, kształcenia, praktyk religijnych i swobodę instytucji religijnych polskiej mniejszości narodowej pozostawionej na terytorium sowieckim w liczbie 630,000.

W roku 1925, czyli już w cztery lata po podpisaniu Traktatu Ryskiego władze sowieckie zastosowały politykę stopniowej likwidacji Kościoła rzymskokatolickiego. Zastosowano najbardziej brutalne metody, jak aresztowanie całej hierarchii kościelnej, spośród której wiele stracono, a reszta wymarła w obozach pracy. Cała organizacja kościelna, diecezje, parafie, zostały polikwidowane, kościoły zniszczone lub zamknięte, a wierni którzy przeciwstawiali się tym metodom, zostali zesłani na Sybir.

Z końcem 2 wojny światowej ok. 4 miliony Polaków wyznania rzymskokatolickiego znalazło się w Rosji Sowieckiej w wyniku deportacji z czasów wojny lub zagarnięcia Ziemi Wschodnich przez Związek Sowiecki. Biorąc pod uwagę ilość repatriowanych do Polski oraz liczbę zgonów, w Związku Sowieckim nadal pozostaje 2.3 miliona Polaków. Szantaż i dyskryminacja w stosunku do katolików w ZSRR wynikają zarówno z programu ateistycznego jak i z powodu odrębności katolickiej kultury. Podajemy poniżej pewne fakty ilustrujące obecną sytuację Kościoła rzymskokatolickiego w Związku Sowieckim:

1. Nie zwrócono ani jednej z 7 diecezji; z liczby ponad 1,000 probostw pozostało zaledwie około 30 kościołów i kaplic. Oto skutki bezpośredniej aktywności władz sowieckich.

2. Mimo, że zgodnie z prawem zawarowanym w konstytucji sowieckiej, Kościół jest niezależny od państwa, parafie które jeszcze istnieją, podlegają kontroli komisarzy rządowych, a posłudłości Kościołów i zakonów zostały skonfiskowane przez władze sowieckie.

3. Komisarze do spraw religijnych mają nadane prawa biskupów i posiadają arbitralną władzę uprawniającą ich do zamykania kościołów, zatwierdzania wyboru księdza lub komitetu parafialnego. Komisarz do spraw religijnych odpowiada wobec władz za stosowanie "Nowego Prawa", które nakłada na księży obowiązek uzyskania zezwolenia władz na odprawianie nabożeństw publicznie. Zgodnie z tym prawem tylko taki ksiądz może zezwolenie uzyskać, który ukończył seminarium duchowne w ZSRR, a jak wiadomo, takie seminaria tam nie istnieją. Seminaria duchowne w Republice Litewskiej i Łotewskiej kształcą księży wyłącznie dla tych republik.

4. Metody te doprowadziły do drastycznego braku księży. W Republice Białoruskiej, w roku 1945 było 345 księży. W tej chwili jest tam zaledwie 30 i to w wieku przeciętnie lat 65.

5. Innym przykładem dyskryminacji w stosunku do wiernych jest fakt, że mieszkańcy azjatyckich prowincji ZSRR pragnący przyjąć Komunię św., musieliby dostać się do najbliższej parafii — w Odessie, odległej o parę tysięcy kilometrów.

6. Zbiorowa modlitwa jest dozwolonia jedynie w miejscach oficjalnych jak kościół czy cmentarz, które zresztą mogą być zamknięte przez władze, bez podania powodów. Kilka kościołów zamknięto lub zamieniono na użytek wystaw ateistycznych i to w wielkich centrach katolickich jak Mińsk, czy Żytomierz, gdzie wolno odprawiać modły tylko na cmentarzu. Liczne podania o otwarcie choć paru kościołów są od lat ignorowane przez władze, podczas gdy zbieranie się do modlitwy w domach prywatnych jest traktowane jako nielegalne i jest karalne zesłaniem do obozów pracy.

7. Komitety parafialne muszą ponosić koszty ubezpieczenia kościołów od pożaru i te są płacone państwowym instytucjom ubezpieczeniowym. W wypadku pożaru państwo otrzymuje odszkodowanie za zniszczony kościół, a parafie mogą otrzymać, albo nie otrzymać zezwolenia na odbudowę kościoła.

8. Prawo zezwala uczyć się religii i uczęszczać do kościoła tylko tym, którzy ukończyli lat 18. Ks. Bernard Mickiewicz został przed laty skazany na 8 lat w obozie pracy za nauczanie dzieci religii na prośbę rodziców.

9. Księża, którzy dobrowolnie zgłaszają się z Polski do objęcia wolnych miejsc w parafiach w Związku Sowieckim, spotykają się z odmową zarówno ze strony władz miejscowych, jak i sowieckich urzędników centralnych władz.

10. W parafii Czeladź, na Białorusi, katolicy czekają od 1946 roku na zezwolenie przyjęcia księdza i liczne podania i prośby nie odnoszą skutku.

11. W parafii Brasław zgon księdza w 1978 roku posłużył jako pretekst do zamknięcia kościoła. Na skutek protestów miejscowej ludności, kościół otwarto, lecz dotąd księdza tam nie przydzielono.

Przypadki brutalnego traktowania i dyskryminacji Kościoła rzymskokatolickiego w Związku Sowieckim można by przytaczać bez końca.

Wszystkie fakty opisane powyżej są stwierdzone. Warunki w których żyją narody wyznania rzymskokatolickiego w ZSRR wołają o mocny protest.

Metody stosowane przez władze sowieckie są brutalnym pogwałceniem Karty Narodów Zjednoczonych odnośnie praw człowieka, pogwałceniem porozumień zawartych w Helsinkach, jak również pogwałceniem ogólnych godności człowieka.

Kościół katolicki w Związku Sowieckim podlega zdecydowanie dyskryminacji w porównaniu do pozycji Kościoła prawosławnego, który ma prawo do własnej administracji i posiada seminaria duchowne.

Źródła informacji:

1. Publikacje Radia Wolna Europa.
2. Publikacje PRL.
3. Polskie Siły Zbrojne, tom III wydanie 1965 r.
4. Pamiętniki Winstona Churchilla.
5. Centrum Badawcze dla Więzień, Przymusowych Koncentracyjnych Obozów Pracy oraz Więzień Psychiatrycznych w ZSRR — publikacja izraelska — 1980.

Cele kanadyjskiej polityki kulturalnej

Kongres Polonii Kanadyjskiej bardzo aktywnie uczestniczy w kształtowaniu oblicza kanadyjskiej polityki kulturalnej. Jak zauważył podczas niedawnego sympozjum wielokulturowościowego prezes Zarządu Gł. KPK, p. Jan Kaszuba, Kanada nie wypracowała jeszcze zdecydowanej i konsekwentnej polityki kulturalnej i stąd rodzi się konieczność naszej aktywności oraz odpowiedniego nacisku na kanadyjskie władze.

Poniżej przedstawiamy wyciąg z przygotowanego przez Zarząd Gł. Kongresu Polonii Kanadyjskiej tzw. "brief'u", przekazanego rządowi Kanady. (Tłumaczenie redakcji).

• • •

A. CELE KANADYJSKIEJ POLITYKI KULTURALNEJ WINNY BYĆ NASTĘPUJĄCE:

1. Kształtowanie kanadyjskiej jedności poprzez wiedzę, rozumienie oraz wzajemne akceptowanie się przez wszystkich Kanadyjczyków.
2. Rozwój unikalnej kultury kanadyjskiej akceptowanej przez wszystkich Kanadyjczyków oraz wspomaganej (w miarę potrzeb) przez fundusze publiczne. Polityka kulturalna winna odzwierciedlać wielokulturową rzeczywistość istniejącą w Kanadzie.
3. Rozwój kulturalnych instytucji, struktur oraz programów, których zadaniem byłoby popieranie wzrostu (growth) kultury w ramach Kanady.
4. Wzbogacenie kanadyjskiej tożsamości poprzez zachęcające akceptowanie istniejących różnic kulturowych oraz przez włączanie tych różnic do kanadyjskiego systemu kulturalnego, aby dzięki temu mogły one oddziaływać na wszystkich Kanadyjczyków.

Zachęcanie do nieustannego, wielokulturowego dialogu oraz wymiany kulturalnej, w których wszystkie, istniejące w Kanadzie grupy narodowościowo-kulturalne mogłyby uczestniczyć w celu wzbogacenia wzajemnego zrozumienia oraz wspólnych wartości. Taki dialog mógłby wyrażać i tłumaczyć wszelkie przejawy socjalno-kulturalnych doświadczeń danej społeczności oraz jej wkładu w formowanie kanadyjskiej tożsamości kulturowej.

B. WSKAZANIA SZCZEGÓŁOWE:

1. Powołanie Federalnego Ministerstwa Kultury (tudzież ministra kultury) o pełnym ministerialnym statusie. Wszystkie federalne agencje kulturalne winny podlegać ministrowi kultury.
2. Powołanie specjalnej Rady Kulturowej (Advisory Council on Cultured Affairs) podległej parlamentowi (Speaker'owi Izby Gmin). Członkowie tej Rady winni być mianowani za radą the Parliamentary Committee of the Cultured Affairs.
3. Winny powstać na uniwersytetach kanadyjskich instytuty wielokulturowościowe, kładące nacisk na prace badawcze zachowujące języki i dziedzictwo poszczególnych kultur.
4. Należy zorganizować program wymiany międzykulturowej, kładąc nacisk na współdziałanie poszczególnych grup etnicznych.
5. Winna zostać zorganizowana wymiana kulturalna poszczególnych grup etnicznych z krajami macierzystymi.
6. Przedsięwzięcia winny być całościowo, lub częściowo, popierane przez fundusze władz federalnych, prowincjonalnych lub miejskich.

Uchwały Kongresu Polonii Amerykańskiej

Krajowa Rada Dyrektorów Kongresu Polonii Amerykańskiej na zebraniu w dniu 18 listopada br. przyjęła szereg uchwał tyczących spraw polskich oraz zagadnień międzynarodowych istotnych z punktu widzenia bezpieczeństwa i pozycji Stanów Zjednoczonych w stosunkach z Rosją Sowiecką. Wnioski przedłożył na plenum Rady wiceprezes Kazimierz Łukomski, przewodniczący Komisji Spraw Polskich K.P.A.

UKŁAD JAŁTAŃSKI

Układ Jałtański, niewykonanie jego postanowień dotyczących Polski, oraz atmosfera ugodowości ze strony aliantów zachodnich są źródłem ustanowienia powojennego systemu po-jałtańskiego w stosunkach międzynarodowych: faktycznego poddania krajów Europy środkowo-wschodniej dominacji Rosji, podziału Europy i w konsekwencji konfrontacji Wschód — Zachód. Jest zrozumiałym, że Kongres Polonii Amerykańskiej, od samego swego założenia, zdecydowanie układ jałtański potępiał domagając się jego odrzucenia.

W ostatnim czasie znalazło to wyraz w żądaniu powołania przez Kongres Stanów Zjednoczonych specjalnego komitetu celem rozpatrzenia całokształtu zagadnienia i formalnego odrzucenia Jałty, której konsekwencje są w jaskrawej sprzeczności z prawem samostanowienia i suwerenności narodowej stanowiącego jedną z podstawowych zasad stosunków międzynarodowych opartych na praworządności i poszanowaniu praw ludzkich i narodowych.

Żądanie to zostało przedstawione przez prezesa KPA Alojzego Mazewskiego na zebraniu Komisji Spraw Zagranicznych Senatu Stanów Zjednoczonych 9 listopada br.

W tej sytuacji Rada Dyrektorów w pełni aprobowała inicjatywę prez. Mazewskiego, zobowiązując Zarząd Główny KPA do podjęcia kroków celem zapewnienia jej pilnej realizacji.

SANKCJE

Jak wiadomo, 2 listopada br. prezydent Reagan wydał oświadczenie o podjęciu przez rząd Stanów Zjednoczonych kroków łagodzących sankcje ekonomiczne wprowadzone po ustanowieniu stanu wojennego w Polsce w grudniu 1981 r. Dotyczą one zgody na współdziałanie rządu w negocjacjach na temat rozłożenia spłat ok. 11 miliardów dolarów pożyczek udzielonych, lub gwarantowanych, przez rządy państw zachodnich, oraz zniesienie embargo na połowy ryb na wodach terytorialnych St. Zjednoczonych, co umożliwi wznowienie rozmów z amerykańskimi prywatnymi przedsiębiorstwami połowów morskich, które ustalą odpowiednie warunki działań polskich statków rybackich.

Oświadczenie Białego Domu z 2 listopada br. poprzedziły konsultacje na temat bieżącego stanowiska w tym krytycznym zagadnieniu Kongresu Polonii Amerykańskiej. Specjalny memoriał określający to stanowisko przesłany został przez prez. Mazewskiego na ręce prezydenta Reagana już 21 października br.

W części wstępnej memoriał ten zwracał uwagę na niewątpliwą determinację reżymu kontynuowania polityki represji i brutalnego gwałcenia praw ludzkich i swobód obywatelskich narodu polskiego, oraz podkreślał stanowisko KPA, że sankcje mogą być zniesione tylko w odpowiedzi na rzeczywiste złagodzenie polityki represji, oraz podjęcie dialogu ze środowiskami autentycznie reprezentującymi poglądy i dążenia narodu polskiego.

Tym niemniej, w bieżącej sytuacji, celem dążenia do przełamania trwającego impasu w stosunkach polsko-amerykańskich trwającego od grudnia 1981 r., oraz zasygnalizowania chęci rządu Stanów Zjednoczonych udzielenia Polsce pomocy w jej krytycznej sytuacji ekonomicznej, memoriał KPA sugerował udzielenie zgody rządu St. Zjedn. na rozmowy o rozłożeniu długów oraz zniesienie embarga na połowy dalekomorskie.

Jednocześnie, memoriał stwierdzał kategorycznie, że wszystkie pozostałe sankcje muszą pozostać w mocy dopóki władze PRL nie podejmą istotnych reform ich polityki. "Reformy takie — podkreślał memoriał — winny w pierwszym rzędzie dokumentować złagodzenie polityki represji, której jaskrawym i złowieszczym przykładem jest ogłoszenie oskarżeń wytoczonych przeciwko uwięzionym siedmiu przywódcom "Solidarności" i pięciu przywódcom KOR-u.

Jak informowaliśmy uprzednio, Zarząd Główny KPA wydał w październiku specjalne oświadczenie potępiające bezpodstawne oskarżenia, które w istocie są "aktami politycznej zemsty" skierowanej nie tylko przeciwko oskarżonym, "ale również przeciwko całemu demokratycznemu ruchowi praw człowieka i obywatela w Polsce".

Rada Dyrektorów, na wniosek Komisji Spraw Polskich poparła w całej rozciągłości stanowisko zawarte w memoriale prez. Mazewskiego.

Jak wiadomo, oświadczenie Białego Domu o ograniczonym złagodzeniu sankcji odzwierciedla w zasadniczej mierze argumentację i uwarunkowania przedstawione przez KPA.

CENTRALNA AMERYKA, GRENADA, BLISKI WSCHÓD

Zdecydowana polityka prezydenta Reagana dążąca do powstrzymania oraz cofnięcia sowieckich i kubańskich wysiłków utworzenia w Nikaragui i innych krajach Ameryki Środkowej i Basenu Morza Karaibskiego baz służących dalszej penetracji kontynentu Ameryki Południowej, stanowiąc bezpośrednio zagrożenie interesów i bezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych, została w pełni poparta przez Radę Dyrektorów KPA. Rada wyraziła przy tym pogląd, że szeroko zakrojony program pomocy ekonomicznej dla tego rejonu jest niezbędnym warunkiem wydźwignięcia go ze stanu ekonomicznego zacofania, nędzy i krzywd społecznych, przyczyniając się tym samym do jego stabilizacji i zaprowadzenia demokratycznych form rządzenia.

Podobnie, uznając że dążenie do zapewnienia pokoju i stabilności na Bliskim Wschodzie, czego wymagają interesy Stanów Zjednoczonych i zachodnich demokracji oraz bezpieczeństwo Izraela, winno stanowić jeden z zasadniczych celów polityki amerykańskiej, Rada przestrzegła przed wycofaniem się Stanów Zjednoczonych od odpowiedzialności za wysiłki realizacji tych celów.

Wyrażając współczucie dla rodzin żołnierzy amerykańskich zamordowanych w Libanie przez fanatycznych terrorystów inspirowanych i popieranych przez agentury Moskwy, oświadczenie Rady stwierdza, że "ich śmierć i żałoba ich rodzin stanowią inspirację do dalszych ofiar, które obowiązują nas wszystkich, w imię pokoju i wolności ludzkości, których Stany Zjednoczone pozostają głównym szermierzem".

Uchwały Rady w tych dwóch krytycznych zagadnieniach powzięte zostały w odpowiedzi na akcje kół liberalno-lewicowych w Kongresie Stanów Zjednoczonych usiłujących zablokować swobodę działania polityki administracji w tych newralgicznych rejonach świata. Jako społeczność Amerykanów polskiego pochodzenia winniśmy zajmować zdecydowane stanowisko w sprawach żywotnych dla bezpieczeństwa i znaczenia Stanów Zjednoczonych w układzie międzynarodowym, uzasadniał wiceprezes Łukomski. Są to zagadnienia również h. istotne z punktu widzenia dalszego rozwoju sytuacji w Polsce, skoro zależą one w dużej mierze od siły, determinacji i wpływów Stanów Zjednoczonych w konfrontacji z Rosją Sowiecką.

EMBARGO NA IMPORT PRODUKTÓW SOWIECKICH WYKONANYCH PRZY POMOCY PRACY PRZYMUSOWEJ

Powołując się na ustawę z 1933 r., Rada uchwaliła poparcie dla projektu nałożenia embarga na import z Rosji produktów wykonywanych przy użyciu osób skazanych na pracę przymusową, więźniów politycznych, itp. Projekt taki jest przedmiotem dyskusji w amerykańskich kołach rządowych.

Kanadyjska polityka kulturalna

W czasie trudności ekonomicznych w Kanadzie i tragicznych wydarzeń w Polsce, sprawy polityki kulturalnej schodzą w cień. Mało kto się nią interesuje mimo, że to co się dzieje zaważy na naszym życiu i życiu naszych dzieci. Wyznaczy to jaka będzie Kanada za kilka czy kilkadziesiąt lat. Jako obywatele tego kraju powinniśmy zabierać głos i to nie tylko negatywnie, reagując na te czy inne zarządzenia, ale pozytywnie biorąc udział w dyskusji wytyczającej przyszłą politykę.

Typowo dla tutejszego systemu władzy, rząd powołuje co jakiś czas komisje, którym zadaniem jest opracowanie zaleceń i wytycznych polityki. W roku 1963 stworzona została "Royal Commission on Bilingualism and Biculturalism", której celem było zbadanie zależności kultur francuskiej i angielskiej. Czwarty tom raportu tej komisji podkreślił ważność innych kultur — poza angielską i francuską, na terenie Kanady. Dalsze dyskusje i zainteresowanie tą sprawą doprowadziło do oświadczenia premiera Trudeau, który w październiku 1971 roku ogłosił politykę wielokulturowości.

Wielokulturowość spotkała się na ogół z przychylnym przyjęciem zwłaszcza wśród Kanadyjczyków pochodzenia "etnicznego". Powstały jednak trudności, jak wcielić w życie bardzo ogólnie sformułowane wytyczne. W ciągu okresu dobrobytu, gdy rząd nie liczył się z funduszami, w imię wielokulturowości rozdawano wiele pieniędzy, czasem na bardzo wątpliwe cele.

Pod koniec lat siedemdziesiątych powstały wątpliwości czy tak rozumiana polityka kulturalna zmierza do celu i czy ten cel jest dostatecznie jasno zdefiniowany. By odpowiedzieć na te pytania i by opracować nowe zalecenia i wytyczne na przyszłość, rząd federalny powołał nową komisję pod nazwą "Federal Cultural Policy Review Committee. — FCPRC. Przewodniczącym został p. Louis Applebaum podsekretarz stanu.

W pierwszej fazie działalności FCPRC zwróciło się do społeczeństwa kanadyjskiego z prośbą o pisemne wnioski i wypowiedzi w sprawie polityki kulturalnej. Do października 1981 roku, ostatecznego terminu przyjmowania wniosków, wpłynęło ponad 1,000 memoriałów, w tym kilka od prywatnych osób i organizacji polonijnych.

Niedawno FCPRC ogłosiło wyniki badań i zalecenia, opublikowane w dwutomowym dziele na przeszło 700 stronach. Raport ten wywołał żywą reakcję ze strony "Canadian Consultative Council on Multiculturalism" CCCM, instytucji powstałej w 1973 roku i mającej na celu udzielanie rządowi porad w sprawach wielokulturowości. Obie strony wyciągnęły na szańce ciężkie działa, bo różnica poglądów jest zasadnicza.

Raport FCPRC praktycznie odrzuca wielokulturowość. Podkreśla, że nie zajmuje się istotą kultury, a tylko polityką kulturalną. Polityka ta powinna popierać twórcze przejawy kultury. Należy stworzyć takie warunki by rzeźbiarz mógł rzeźbić i miał możność przedstawienia swego dzieła, malarz mógł malować itd. Różnica poglądów występuje najdobitniej w odniesieniu do twórczości poetyckiej autorskiej i scenicznej. Raport podkreśla, że Kanada ma być krajem dwujęzycznym i nacisk położony jest wyłącznie na wypowiedzi w tych językach.

Niepokojący jest w raporcie FCPRC brak jakiejś próby syntezy nadesłanych wniosków i memoriałów. Raport powołuje się i cytuje ten czy inny wniosek, ale nigdzie nie podaje jaki był duch większości wypowiedzi. Możliwe, że do kultury nie zawsze można podejść demokratycznie, ale opracowując wytyczne polityki nie można pominąć większości poglądów. A jeśli nie chciano ich brać pod uwagę to po co proszono o wnioski?

Odpowiedź CCCR idzie w przeciwnym kierunku. CCCR uważa, że wielokulturowość i wielokulturoczność są dzisiejszą rzeczywistością Kanady i nie można tego faktu pominąć. Kultura kanadyjska składa się z mozaiki kultur etnicznych z których każda ma prawo do pomocy i opieki rządowej. Pomoc ta ma dotyczyć działalności zmierzającej do kultywowania i badania każdej z tych kultur. Konsekwencje przyjęcia jednej czy drugiej alternatywy są dość daleko idące. Zanim jednak przedstawię swój punkt widzenia muszę zaznaczyć, że jest to prywatny pogląd nie reprezentujący stanowiska STP czy KPK.

Wydaje mi się, że obydwa stanowiska — FCRPC i CCCR są skrajne. Nie można mówić o polityce nie określiwszy wpierw celu. Żeby się zdecydować którędy jechać, trzeba wiedzieć dokąd się chce dojechać. Według mnie, bardzo trafnie określił cele memoriał KPK, na co zwrócił uwagę raport CCCR.

— Propagować jedność kanadyjską przez wiedzę, zrozumienie i wzajemną tolerancję wszystkich Kanadyjczyków.

— Wytworzyć swoistą kanadyjską kulturę... która powinna odzwierciedlać wielokulturowość.

Przyjmując te cele można zrobić dwa założenia: Pierwsze, że fundusze rządowe należą do podatnika i nie są nieograniczone. Po wtóre, że w kulturze a zwłaszcza w twórczości kulturalnej są dwie strony — "nadawca" i odbiorca. Odbiorca nie może być w tych rozważaniach pominięty. Im jest szersze grono potencjalnych odbiorców, tym pomoc rządowa ma większe uzasadnienie. Jeśli jakaś grupa etniczna wystawi sztukę teatralną w swoim języku — dla członków tej grupy, to nie propaguje ta działalność jedności kanadyjskiej i pomoc rządowa może być kwestionowana. Jeżeli jednak ta sama grupa etniczna chce wystawić sztukę, która może być zrozumiała przez szersze grono Kanadyjczyków, pomoc rządowa jest wskazana. Takie przedstawienie propaguje wzajemne zrozumienie i włącza kulturę etniczną do ogólnej kultury kanadyjskiej.

Brak zainteresowania tą sprawą może doprowadzić do arbitralnych decyzji z których nie będziemy zadowoleni.

Jerzy Stubicki

KALENDARIUM

1.XII.1923 — Nota ministra spraw zagranicznych ZSRR, Czlczerina, do Stolicy Apostolskiej o uznanie Związku Sowieckiego de jure. Żądanie połączone jest z obietnicą zaniechania prześladowań katolików w Związku Sowieckim. Wobec negatywnego stanowiska Watykanu, Sowiety podejmują wzmożoną akcję prześladowań księży katolickich.

1.XII.1937 — Przybycie do Gdyni nowego kontrtorpedowca ORP "Błyskawica", wykonanego w Anglii.

2.XII.1934 — Zamordowanie w Leningradzie wybitnego członka partii i rządu sowieckiego Sergiusza Kirowa. Zamach zapoczątkowuje walkę Stalina z opozycją. W pierwszej fazie odwetowych represji za śmierć Kirowa rozstrzelanych zostaje 65 wybitnych działaczy partii.

3.XII.1857 — W Berdyczowie urodził się Józef Konrad Korzeniowski — Joseph Conrad (zm. 1924), wybitny pisarz angielski polskiego pochodzenia, autor powieści "Szaleństwo Almayera", "Smuga cienia", "Lord Jim", "Ocalenie", "Zwycięstwo", "Jądro ciemności" i licznych opowiadań.

3.XII.1917 — Rozpoczęcie obrad rozejmowych między Niemcami i bolszewikami w Brześciu nad Bugiem.

4.XII.1919 — Ucieczka atamana Petlury z Ukrainy, spowodowana niepomyślnym obrotem walk z bolszewikami.

4.XII.1927 — Otwarcie pierwszej stacji radiowej w Katowicach o mocy 10 KW.

5.XII.1925 — Zgon Władysława Reymonta, znakomitego polskiego pisarza i laureata nagrody Nobla.

5.XII.1933 — Zniesienie prohibicji w Stanach Zjednoczonych.

7.XII.1916 — Przyjęcie przez włoską izbę posłów wniosku posła Motresore o wskrzeszeniu państwa polskiego.

7.XII.1925 — Uchwalenie na 37 Sesji Ligi Narodów prawa Polski do utrzymywanie straży wojskowej na Westerplatte w Gdańsku.

OD WYDAWNICTWA

PROSIMY CZYTELNIKÓW O NADSYŁANIE OPŁAT ZA PRENUMERATĘ „ZWIĄZKOWCA" (zaznaczając na czeku „Prenumerata").

Termin wygaśnięcia prenumeraty podany jest obok nazwiska i adresu każdego subskrybenta w prawym górnym rogu gazety. Dla ułatwienia podajemy wzór

JAN MALINOWSKI
42 PROSPERITY AVE
TORONTO, ONT
M9M 9M9

DEC 83

Prenumerata upływa z końcem grudnia

W celu odnowienia lub zamówienia prenumeraty, do czeku lub przekazu pocztowego (Money Order) należy załączyć poniższy kupon:

PRENUMERATA „ZWIĄZKOWCA"
Nazwisko .....
Adres .....
.....
.....
Suma .....

Prenumerata w Kanadzie wynosi $32, półroczna $22, roczna poza Kanadą $44, półroczna poza Kanadą $28. Czeki lub przekazy pocztowe prosimy wystawiać i przesyłać na adres:
Polish Alliance Press
1638 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6P 4A8

Szpiegowska łódź zatopiona przez Koreę Południową

SEUL (Reuter) — Władze wojskowe w Korei Południowej oświadczyły, że w sobotę 3 grudnia br. zatopiły uzbrojoną północnokoreańską łódź dywersyjną oraz ujęły dwóch komandosów. Był to najpoważniejszy incydent pomiędzy obydwoma krajami od dwóch miesięcy, kiedy w wyniku wybuchu bomby w Rangoon zginęło czterech ministrów w Korei Południowej. Odpowiedzialność za ten atak przypisuje się Korei Północnej.

Generał Lee Ki-Baek, przewodniczący wspólnego sztabu wojskowego Korei Płd. stwierdził, że w wyniku natychmiastowej akcji lotnictwa i marynarki wojennej zdołano zatopić szpiegowską łódź i po krótkiej walce ująć dwóch komandosów, którzy opuścili łódź wcześniej. Generał Ki-Baek dodał także, że "była to kolejna próba zdobycia siłą Korei Południowej przez komunistyczną Północ".

Uniwersytet Polonii Świata

Od 14 sierpnia do 3 września br. w Domu Polskim im. Jana Pawła II w Rzymie, odbywał się kurs letni Uniwersytetu Polonii Świata. Organizatorem kursu była Rada Koordynacyjna Polonii Wolnego Świata. Rada ta została zawiązana w maju 1978 r. na Światowym Zjeździe Polonii w Toronto, w celu koordynacji prac polonijnych i prac na rzecz Polski. Po raz pierwszy złączono wysiłki wielu krajów na polu pomocy charytatywnej narodowi polskiemu. Zebrana w Rzymie w 1979 r. Rada Koordynacyjna wystosowała apel do Polonii wolnego świata o utworzenie funduszu na zakupienie Domu Polskiego w Rzymie, który miałby stać się ośrodkiem polskiej kultury religijnej i schronieniem dla pielgrzymów polskich. Na efekt apelu nie trzeba było długo czekać. W listopadzie 1981 r. odbyło się uroczyste otwarcie i poświęcenie Domu Polskiego na via Cassia 1200 w Rzymie. Członkowie Prezydium z przewodniczącym Rady Koordynacyjnej Janem Kaszubą wzięli udział w uroczystości i oficjalnie przekazali Dom Polski Ojcu św.

Pomysł zorganizowania Uniwersytetu Polonii Wolnego Świata zrodził się przed wielu laty, ale konkretny projekt zorganizowania kursu letniego, został przedstawiony na zebraniu Rady, które odbyło się w nowo otwartym Domu Polskim Jana Pawła II w Rzymie. Dom Polski przyjął na siebie obowiązki gospodarza kursu. Dzięki przychylności Fundacji Domu Polskiego Jana Pawła II, pod patronatem kardynała Władysława Rubina, entuzjazmowi i zaangażowaniu Henri Adamczewskiego (prof. lingwistyki na Sorbonie, członka Prezydium Rady Koordynacyjnej) i Jana Kaszuby (prezesa Kongresu Polonii Kanadyjskiej i Rady Koordynacyjnej) oraz dzięki ofiarnej pomocy dyrektora Domu Polskiego ks. prał. Ksawerego Sokołowskiego projekt ten, po niespełna 2 latach, można było zrealizować. Zaproszono wielu ciekawych ludzi; wykładowców i prelegentów, którzy podzielili się z nami swoimi wiadomościami, doświadczeniami i przeżyciami. Mogliśmy wysłuchać m. in: Normana Daviesa — prof. historii na University of London, Jacka Woźniakowskiego — prof. historii na Uniwersytecie Jagiellońskim, Tadeusza Nowakowskiego — reportera Papieża, autora wielu książek, m. in. o podróżach Papieża - Polaka, Zbigniewa Gryszkiewicza — doradcę „Solidarności", uczestnika strajku sierpniowego w Gdańsku w 1980 r., Andrzeja Kawczaka — prof. filozofii na Concordia University, Andrzeja Brzeskiego — prof. ekonomii na University of Berkeley, ks. biskupa Szczepana Wesołego — do spraw duszpasterstwa na emigracji. Uczestnikami kursu byli przeważnie ludzie młodzi, urodzeni już poza granicami Polski. Wśród słuchaczy znaleźli się młodzi działacze polonijni z Kanady, USA, Francji, Anglii, Szwajcarii i Australii.

Kilkadziesiąt godzin wykładów i kilkanaście godzin dyskusji, spotkanie z Ojcem św., audiencja na Placu Św. Piotra, zwiedzanie Rzymu, Florencji, Asyżu, Sieny, apel pogrzebowy na Monte Cassino. Wiele, wiele wzruszeń, bogactwo przeżyć i masa niezatartych wspomnień — oto bilans mojego 3-tygodniowego pobytu w Rzymie.

Oficjalne otwarcie kursu nastąpiło 14 sierpnia wieczorem. Przewodniczący Rady Koordynacyjnej, Jan Kaszuba powitał zebranych tymi słowami:

„Drodzy Słuchacze Kursu. Przyjechaliście do Rzymu, z dużym nakładem osobistym i finansowym Was samych oraz organizacji polonijnych, aby w stosunkowo krótkim czasie pogłębić Wasze wiadomości o Polsce, jej kulturze i historii. Wszyscy jesteście związani z pracami Polonii w Waszych krajach. Wielu spośród Was już zajmuje lub w przyszłości zajmować będzie stanowiska kierownicze w Waszych organizacjach. Przyjechaliście z wielu krajów, związani nicią serdeczną, która Was łączy, a jest nią Wasze polskie pochodzenie, świadomość, że wyrosliście z dumnego pnia narodu polskiego. Chciałbym, aby znajomości, które tu zawrzecie, opasały łańcuchem przyjaźni cały, bez miała, glob ziemski. Znajdujecie się w Wiecznym Mieście w Roku Świętym, gdy sternikiem Łodzi Piotrowej jest nasz brat Ojciec święty Jan Paweł II. Niech Jego umiłowanie polskości stanie się dla Was przykładem i wskazówką na przyszłość. Niech na Waszych wykładach i dyskusjach panuje duch przyjaźni i szczerości. Budować bowiem można tylko na fundamencie prawdy.

Panie i Panowie Wykładowcy, dziękuję Wam, że zechciliście wziąć udział w tych naszych spotkaniach i zgodziliście się przekazać Waszą wiedzę i doświadczenie tym młodym ludziom, którzy po nas przejmą szczytne hasła służby Bogu, służby krajom swojego zamieszkania oraz służby, która nas tu wszystkich łączy: **służby sprawie polskiej.**"

Kurs miał trzy podstawowe cele do spełnienia:

1. pogłębienie wiedzy o Polsce, jej historii i kulturze,
2. wymiana doświadczeń z zakresu działalności polonijnej w poszczególnych krajach,
3. nawiązanie więzi międzypolonijnej i próba koordynacji działań.

Pierwszy cel udało się chyba osiągnąć najpełniej poprzez niezwykle ciekawe cykle wykładów: prof. Andrzeja Kawczaka — „W poszukiwaniu istoty kultury polskiej", prof. Jerzego Wojciechowskiego — „Kultura polska i problemy współczesnego świata" oraz prof. Normana Daviesa i prof. Jacka Woźniakowskiego na temat historii Polski. Wykłady z historii miały dla mnie szczególne znaczenie, bowiem jako PRL-owski wychowanek uczyłam się jej z mocno fałszowanych podręczników. Prof. Norman Davies, Waljczyk, dobrze mówiący po polsku, autor wydanej niedawno w Londynie 2-tomowej historii Polski „God's playground", przedstawił w sposób niezwykle jasny dwie koncepcje historiografii polskiej, koncepcję Jagiellońską i koncepcję Piastowską oraz omówił ważniejsze wydarzenia 20-lecia międzywojennego i okresu II wojny światowej. Prof. Jacek Woźniakowski zrobił interesujące porównanie rozwoju historycznego Polski i Europy Zachodniej, omówił sprawę katolicyzmu w Polsce i przedstawił krótko historię opozycji demokratycznej po 1945 r. Na temat współczesnej historii Polski, a właściwie jednego tylko faktu historycznego, ale jakże dla Polski i Polaków istotnego — na temat powstania „Solidarności" — mówił uczestnik strajku sierpniowego w Gdańsku Zbigniew Gryszkiewicz. Ci, którzy nie znali szczegółów tych dni, mieli okazję się z nimi zapoznać. Prelekcja odbyła się w dniu szczególnym, 31 sierpnia, czyli akurat w 3 rocznicę podpisania Porozumień Gdańskich. Byliśmy wzruszeni, a szczególnie prelegent — naoczny świadek wydarzeń sprzed 3 lat. O języku polskim, literaturze i poezji, z pasją badacza mówił prof. Henri Adamczewski. Bardzo ciekawymi dla nas wykładami, były dwa wykłady polonisty z kraju (celowo rezygnuję z podania nazwiska) o literaturze emigracyjnej i o literaturze polskiej poza zasięgiem cenzury. Wykładowca stwierdził, że obecny tzw. nielegalny rynek wydawniczy osiągnął niesamowite rozmiary i stał się poważną konkurencją dla wydawnictw oficjalnych. Rola wydawnictw niezależnych jest w obecnej sytuacji niesłychanie ważna, bowiem chroni nasza kulturę przed całkowitym wyjałowieniem. Nasze pokolenie ma zadanie trudne i odpowiedzialne względem kultury. Ci, którzy są w Polsce, bronić jej muszą przed cenzurą, słuzalczością wobec partii i przed rusyfikacją. My, na emigracji, powinniśmy starać się ją rozwijać i propagować w swoich środowiskach polonijnych. Wiele godzin na naszym kursie przeznaczono na sprawy polonijne. Organizatorami tego cyklu zajęć byliśmy sami, czyli uczestnicy kursu, młodzi działacze Polonii. Wymieniliśmy swoje doświadczenia z zakresu działalności oraz próbowaliśmy zastanowić się nad możliwościami koordynacji naszych działań. Przedstawiciele poszczególnych grup mówili o organizacji życia polonijnego w swoich krajach. Dowiedzieliśmy się o działalności Kongresu Polonii Kanadyjskiej i Amerykańskiej, o życiu Polaków we Francji, Kanadzie, USA, Australii, Szwajcarii, Jugosławii. Mnie jako jedynemu reprezentantowi Szwecji, przypadło w udziale omówienie życia polonijnego w tym kraju. Ciekawych rzeczy mogliśmy dowiedzieć się o nauczaniu języka polskiego we Francji i w Stanach Zjednoczonych. Każda wypowiedź kończyła się mnóstwem pytań i ciekawą dyskusją, trwającą niekiedy do późnych godzin wieczornych. Wspólnie zastanawialiśmy się nad kierunkami naszej działalności, nad jej dwutorowością i usprawnieniem. Każda Polonia musi działać w dwóch kierunkach: 1. we własnym kraju, na rzecz własnego środowiska polonijnego; 2. na rzecz Polski. Aby działalność nasza dała określone efekty, obydwa kierunki muszą iść równolegle. Realizacja tych działań jest niesłychanie trudna, ale jest naszym obowiązkiem wobec kraju, w którym mieszkamy i wobec kraju, gdzie mamy swoje korzenie, a często także i serce. Fascynowały mnie trafne uwagi i spostrzeżenia dotyczące naszego życia polonijnego padające z ust, często bardzo młodych ludzi, reprezentujących pierwsze, drugie a nawet trzecie pokolenie urodzone poza Polską.

Bliskość Watykanu, siedziby najwyższych władz Kościoła i miejsce naszego pobytu Dom Polski Jana Pawła II, stwarzały świetną okazję do zorganizowania kilkugodzinnego cyklu wykładów na temat duszpasterstwa i pontyfikatu Jana Pawła II. Goszczący w Watykanie ks. bp Stefan Barela z Częstochowy, opowiedział nam o stanie ducha narodu polskiego, o jego wrażliwości na prawdę i umiłowaniu wolności. Mówił o dojrzewaniu świadomości narodowej i wzajemnych, bardzo ścisłych związkach narodu z Kościołem. Ks. Zdzisław Peszkowski z USA i ks. Ksawery Sokołowski przedstawili swoje wrażenia z Polski podczas ostatniej wizyty Papieża. Obaj towarzyszyli Papieżowi w pielgrzymce do Ojczyzny. O podróżach papieskich do innych krajów, w sposób pasjonujący mówił Tadeusz Nowakowski, którego wizyta na kursie była szalenie miłą niespodzianką. Łatwość mówienia, ciekawe dygresje i dowcip porywały słuchaczy, których liczba znacznie przekroczyła liczbę uczestników kursu. Po wykładzie mówca został otoczony przez grupę wielbicieli i wielbicieli, którzy z jego książkami ustawili się w kolejce po dedykacje. Ks. bp Szczepan Wesoły mówił o duszpasterstwie na emigracji, o jego roli i znaczeniu w organizowaniu życia polonijnego. Miałam wtedy okazję, by zamienić z księdzem biskupem kilka słów na temat duszpasterstwa polskiego w Sztokholmie. Szkoda wielka, że nie odbył się zapowiadany wcześniej wykład ks. prof. Józefa Tischnera, który nie mógł przyjechać do nas z Polski.

„Być w Rzymie i papieża nie widzieć?!" — stare to i popularne stwierdzenie. My, oczywiście, widzieliśmy Papieża, a że byliśmy w Rzymie pełne 3 tygodnie, widzieliśmy go kilkakrotnie. Pierwszy raz zobaczyłam Papieża w drugim dniu pobytu w Rzymie, na niedzielnym „Anioł Pański" w Jego letniej rezydencji w Castel Gandolfo. Tłum ludzi, długo oczekujący na Papieża, który ukazuje się punktualnie o 12 na balkonie swojej letniej rezydencji. Potem krótka modlitwa i powitanie pielgrzymów w kilku językach, po polsku także. Drugi raz zobaczyłam Papieża także w Castel Gandolfo, podczas Mszy św. odprawianej z okazji święta Matki Boskiej Częstochowskiej. We Mszy, celebrowanej przez Ojca św. w asyście biskupów i polskich księży, wzięło udział kilkunastu duchownych, kilkudziesięciu pielgrzymów z Polski i cała nasza grupa. Stałam blisko ołtarza, z wielkim wzruszeniem uczestnicząc, po raz pierwszy, we Mszy celebrowanej przez Papieża. Po nabożeństwie kilkuminutowa audiencja i wspólne, pamiątkowe zdjęcie. Jan Paweł II choć bardzo zmęczony nawałem obowiązków, uśmiecha się życzliwie, prawie z każdym z nas zamieniając choć kilka słów. Papież-Polak zachęcił nas do kontynuowania idei Uniwersytetu Polonijnego i ofiarował pamiątkowy medal ze swoją podobizną. Trzecie spotkanie z Ojcem św. nastąpiło podczas środowej audiencji generalnej na Placu Św. Piotra. Siedzimy bardzo blisko podium, na którym za chwilę usiądzie Papież, wokół nas tłumy ludzi, cierpliwie czekających na audiencję. I nagle ryk przeraźliwy. Tysiące oczu skierowanych na drobną postać w bieli. Idzie wąskim przejściem, między ludźmi wyciągającymi do Niego ręce, uśmiechnięty błogosławi zebranych. Nagle zauważa grupę rodaków z transparentami „**Solidarni z Tobą Ojcze święty, Kraków**" oraz „**Solidarność**", zatrzymuje się na chwilę coś mówiąc i z uśmiechem błogosławi tę grupę. Potem modlitwy w różnych językach i powitanie pielgrzymów. Zwracając się do Polaków Papież podkreślił, że dzień dzisiejszy jest dniem szczególnym, jest Rok Święty, a 31 sierpnia jest dniem narodzin „Solidarności". Podkreślił konieczność respektowania praw obywatelskich w Polsce i realizacji porozumień podpisanych w Sierpniu 1980 roku. Potem dowiedziałam się, że było to najostrzejsze wystąpienie Papieża po powrocie z Polski. Trudno pisać o tym co czuje się w takich momentach, ale momentów tych nie zapomina się szybko.

Widzieliśmy też Cmentarz Wojskowy na Monte Cassino, miejsce święte chyba dla każdego Polaka. Na jasnym dziedzińcu, przed amfiteatrem cmentarza, olbrzymi krzyż Virtuti Militari ułożony z ciemniejszych kamieni, a wokół napis: „Przechodniu powiedz Polsce, żeśmy polegli w jej służbie". Większość z nas nie przeżywała tragedii wojny, ale oddaliśmy, z należytym szacunkiem, hołd tym, którzy zginęli w walce o wolną Polskę. Na krzyżu Virtuti Militari złożyliśmy biało-czerwone kwiaty i pełni powagi i zadumy, uczciliśmy poległych minutą ciszy. Jan Kaszuba przypomniał nam o wydarzeniach tamtych dni. Ks. Ksawery Sokołowski porównał tę symboliczną walkę II Korpusu z walką o wolną Polskę w dzisiejszych czasach.

Kurs letni Uniwersytetu Polonii Świata dobiega końca, jeszcze tylko rozdanie uczestnikom pamiątkowych dyplomów i uroczysta, pożegnalna kolacja w obecności kardynała Władysława Rubina i biskupa Szczepana Wesołego.

Pomimo pewnych niedociągnięć organizacyjnych, kurs był niesłychanie ważnym osiągnięciem, był dużym krokiem naprzód w organizowaniu naszego życia polonijnego. Idea takich spotkań powinna być kontynuowana.

Anna Malecka

Pielgrzymi prawdy

Kardynał Karol Wojtyła przed wyborem na Stolicę Piotrową wykładał etykę na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Pozostając w Watykanie po wyborze na Biskupa Rzymu, zostawił w Polsce uczniów i uczniów swoich uczniów, którzy pracują jako ludzie nauki, ludzie pióra lub krzewią prawdę przez redagowanie "zdrowych" informacji w prasie. Otwarcie roku akademickiego na Papieskiej Akadamii Nauk było okazją do zaproszenia Ojca św. do wystąpienia na plenarnej sesji tej akademii, która zebrała się, aby przedyskutować temat: "Nauka w służbie pokoju". Wystąpienie Jana Pawła II było okazją do zapoznania się z nauką Głowy Kościoła z pracą umysłową ludzi, którzy stanowią w każdym kraju mózg narodu. Co więcej, mieliśmy okazję do zapoznania się z tym, co myśli Ojciec św. o intelektualistach po pięciu latach swego pontyfikatu.

PRAWDA JEST CELEM WSZECHŚWIATA

Wiedza uzyskuje swoją szlachetność i godność przez prawdę, którą pokazuje. Dzięki bezinteresownemu zainteresowaniu prawdą, kultura i nauka cieszą się wolnością i nie podlegają manipulacjom ideologicznym. Wszechświat ukrywa w sobie prawdę o wszystkich bytach i pragnie aby inteligentna istota ludzka odkryła je. Dotychczasowe odkrycia naukowe ujawniają prawdę jedynie w części. Odczuwany sens tajemnicy w badaniach naukowych jest intelektualnym dziedzictwem, które spadło na ludzi nauki. Wiedzą oni, że więcej jest rzeczy, których nie znają, niż tych, które są im znane.

W poszukiwaniu prawdy śmiałość umysłu ludzkiego łączy się z pokorą, a radość z poznawania idzie w parze z podziwem rzeczy nieznanych. Sens tajemnicy zakrywa również te prawdy, których nauka nie jest zdolna odkryć, lecz które nurtują ducha uczonego, wtedy to doświadcza on dążenia ku bóstwu.

Historia odkryć naukowych przedstawia dwa różne stanowiska wobec sensu tajemnicy prawdy naukowej. Izaak Newton dopatrywał się w urządzeniu świata pewnej inteligentnej siły, która nie jest duszą świata, lecz jego Panem. Inne podejście do tajemnicy prawdy o świecie reprezentuje August Comte, który twierdzi, że naukę powinno się budować na ruinach religii i metafizyki. Newton był bliższy prawdy, gdy twierdził, że nie można oddzielić myśli naukowej od myśli religijnej. Wielki fizyk angielski rozumiał, że wiara jest wielkim przyjacielem poznania naukowego.

PIĘĆ PODUDEK DO STUDIÓW

Cytując św. Bernarda z Clariveaux, Ojciec św. przytoczył jego myśli o celu zdobywania wiedzy. Pierwsza grupa ludzi, według św. Bernarda, studiuje jedynie po to aby wiedzieć, poprzez zwykłą ciekawość. Drudzy pragną wiedzieć jedynie po to, aby stać się popularnymi, a to jest próżnością. Do tej grupy ludzi stosuje się powiedzenie: "Twoja wiedza nic nie jest warta, jeśli twoi przyjaciele nie wiedzą, że ją posiadasz". Inna grupa ludzi podejmuje studia jedynie po to, aby owoce swojej pracy naukowej sprzedać za pieniądze i zaszczyty, a to jest szpetnym spekulantcwem. Inni znów studiują po to, aby służyć innym, a to jest powodowane miłością. Wreszcie inni, po to podejmują pracę naukową aby rozwijać samych siebie duchowo, a to św. Bernard nazywa mądrością. Tych pięć pobudek do pracy umysłowej jest aktualne również i dzisiaj. Współczesna nauka jest nasycona funkcjonalnością i przez jej oderwanie od prawdy może służyć ideologiom.

KIERUNEK PRACY NAUKOWEJ W PRZYSZŁOŚCI

W swym wystąpieniu Ojciec św. prosił ludzi nauki, aby w swej pracy kierowali się miłością wiedzy, która buduje pokój. Ci, którzy nawołują do rozbrojenia, zawsze byli ośmieszani przez polityków i zwolenników siły. Zadaniem ludzi nauki, według Jana Pawła II, jest wyeliminowanie laboratoriów i fabryk śmierci przez zastąpienie ich laboratariami życia. W tym właśnie sensie laboratoria naukowe powinny być rozbrojone i stać się siłą pokoju. Współcześni myśliciele powinni połączyć swe siły z lekarzami i razem zwalczać niebezpieczeństwo śmierci tak jak lekarze zwalczają choroby.

POJĘCIE POKOJU WEDLUG JANA PAWŁA II

Pokój nie nastaje przez wygaszanie ognisk wojen. Nowe ogniska wojny zaczną płonąć, jeśli świat będzie rządzony przez niesprawiedliwość i opresję. Owocem sprawiedliwości jest pokój. Dlatego nauka, która szuka prawdy i jest wolna od wszelkich ideologii, może i powinna przyczyniać się do postępu sprawiedliwości w świecie. Budowanie pokoju, według nauki Soboru Watykańskiego II nie kończy się nigdy. Pokoju nie osiąga się raz na zawsze, lecz buduje się go codziennie.

Szczególnie wspólnoty akademickie są ośrodkami pokoju, ponieważ badanie naukowe jest niezależne od ideologii i wypływających z nich konfliktów. Wspólnota akademicka powinna wyrastać poza granice państw przez zakładanie instytutów naukowych i przez godne zastosowanie współczesnej technologii. Eliminacja kolonializmu politycznego, zdaniem Ojca św., nie wystarczy do budowy pokoju w świecie. Oprócz kolonializmu politycznego, kolonializm naukowy i technologiczny jest źródłem niesprawiedliwości — a więc wojen.

Kościół, w osobie Jana Pawła II, pragnie widzieć rozwój ekumenizmu nie tylko religijnego, lecz również ekumenizmu kulturalnego. Przykładem takiego ekumenizmu jest współpraca naukowa i kulturalna na terenie Papieskiej Akademii Nauk w Rzymie, w której pracują i pogłębiają swoją wiedzę ludzie różnych kultur i ras.

CZTERY WARTOŚCI NAUKI

Kończąc swe wystąpienie Ojciec św. zaznaczył, że nauka, podobnie jak cywilizowane społeczeństwo, charakteryzuje się czterema wartościami. Są nimi prawda, wolność, sprawiedliwość i miłość. Te cztery cechy są jednocześnie punktem wyjścia w powołaniu ludzi nauki do toczenia szczególnie trudnej wojny: przeciw głodowi, przeciw chorobom i śmierci milionów ludzi z powodu złych warunków życia niegodnych człowieka. Pokój na świecie nie może być zaprowadzony jedynie po to, aby gwarantować etyczne przyzwolenie i konsumpcyjność społeczeństwa. Pokój na świecie trzeba zaprowadzić z myślą o celu człowieka, sensie życia i jego wartości.

Cztery wartości nauki i cywilizowanego społeczeństwa wyżej wymienione nie są bardzo widoczne we współczesnych społeczeństwach. Widoczny pokój społeczny nie jest stały, ponieważ jest pozbawiony oparcia w seru każdego człowieka.

Apel Papieża do zebranych tego dnia ludzi nauki dotyczył ich drogi do prawdy, która jest drogą człowieka pielgrzymującego do odległej Prawdy. To pielgrzymowanie do Prawdy odbywa się przez poszukiwania, nużące obserwacje naukowe, trud myślenia, przez cierpliwe badanie. Przez respektowanie czterech cech nauki, mózg narodu — a w każdym kraju jest nim elita intelektualna — pracuje dla sprawiedliwości, miłości i dla pokoju. Kościół współczesny, zapewnił Ojciec św., kocha prawdziwą naukę i błogosławi wszystkim, którzy się jej poświęcają.

Andrzej SKARGA

Poseł Flis informuje

W swoim kolejnym liście do redakcji, poseł okręgu Parkdale-High Park, p. Jesse Flis, pisze m.in.:

"Uważam, że jest to ważne, aby poinformować Polonię kanadyjską w Toronto o danych statystycznych dotyczących sprawy pomyślnego załatwienia imigracji Polaków a także łączenia polskich rodzin dzięki skutecznym interwencjom rządu kanadyjskiego u władz polskich.

Biorąc pod uwagę działalność tylko mojego biura, mogę poinformować, że w ostatnim okresie zostało przekazanych Ministerstwu Spraw Zagranicznych 87 podań odnośnie sprowadzenia rodzin. Jak do tej pory udało się załatwić 15 podań i rodziny te otrzymały już wizy wyjazdowe z Polski. Ponadto Ministerstwo Spraw Zagranicznych w Kanadzie przekazało władzom polskim następnych 15 podań. Niestety 32 osoby nie wypełniły kwestionariuszy ministerstwa i nie zwróciły się o dalszą pomoc po pierwszym etapie załatwiania sprawy. Należy tutaj podkreślić, że Ministerstwo Spraw Zagranicznych nie może reprezentować osób zainteresowanych bez dokładnej znajomości danych osobistych osób sprowadzanych i sprowadzających. Dlatego też należy odpowiedzieć rzetelnie na wszystkie zawarte we wstępnym kwestionariuszu pytania i bezzwłocznie wysłać to do ministerstwa. Niektóre ze złożonych podań nie kwalifikują się do załatwienia w obecnej fazie, głównie z powodu dalekiego pokrewieństwa imigrantów z osobami w Polsce. Dzieje się tak, gdyż w tych sprawach władze polskie wykazują całkowity brak kooperacji i w chwili obecnej tylko najbliższa rodzina imigranta, tj. żona i dzieci, mogą być brane pod uwagę przez rząd kanadyjski w oficjalnych staraniach o sprowadzenie z Polski.

Poniżej zamieszczam dane, określające liczbę obywateli polskich, którzy zostali przyjęci do Kanady w okresie od stycznia 1982 roku do sierpnia 1983 roku, zgodnie ze specjalną polityką imigracyjną, ogłoszoną przez władze federalne w odpowiedzi na kryzys (1980-82) w Polsce.

Kategoria uchodźców:

Pomoc rządowa:	5,151
Pomoc grupowa:	2,268
Samodzielni:	519
Pomoc rodziny:	770
W sumie:	8,708

Kategoria sponsorowania rodzinnego:

Osoby, które przyjechały do Kanady bezpośrednio z Polski:	1,281
Kategoria sponsorowania dalszej rodziny bezpośrednio z Polski:	1,644
Polacy w Kanadzie, którym pozwolono zostać zgodnie ze specjalnymi kryteriami:	4,659
Wszystkie kategorie ogółem:	16,292

Jesse Flis (M.P.)

Ms. Bridals
WEDDING CLOSEOUTS
CAŁOROCZNA WYPRZEDAŻ
50—70% ZNIŻKI
DLA NOWOŻEŃCÓW
★ ŚLUBNE SUKNIE
★ SUKNIE DLA MATEK NOWOŻEŃCÓW
★ SUKNIE DLA DRUHEN
★ SUKNIE KOKTAJLOWE I WIECZOROWE
★ DODATKI
W Śródmieściu Toronto
141 Spadina Ave. (II piętro), Toronto, Ont.
Tel. (416) 596-8726

Czy zamierzasz wysłać prezenty świąteczne do najbliższych w Polsce?
Sears To Załatwi... Bez Trudności!!!
Wpadnij po prostu do najbliższego domu towarowego lub wysyłkowego "Sears," i poproś o jesienno-zimowy katalog "Quelle." "Quelle" jest najpopularniejszym domem wysyłkowym w Europie. Osobiście wybierz prezenty spośród prawie 1000 stron, które ofiaruja wszystko, od najnowszej mody, środków higienicznych, aż do mebli kuchennych, zabawek, artykuły spożywcze, i znacznie więcej!!!
Po dokonaniu wyboru, opłata może być zrealizowana gotówką lub kartą kredytową "Sears." Sears zajmie się resztą!!!
"Sears" gwarantuje i zapewnia, że twoje prezenty zostaną otrzymane w Polsce w ciągu 3 do 6 tygodni od chwili otrzymania zamówienia.
Oszczędź czas... a szczególnie... pieniądze. Wybierz się do najbliższego domu towarowego lub wysyłkowego "Sears" teraz!!! Nigdy nie jest za późno!!!
Quelle INTERNATIONAL
Sears
Tylko w Sears... więcej za każdego dolara.

„OBOWIĄZKIEM KAŻDEGO POLAKA JEST KUPOWAĆ U RODAKA"
ZENITH 1984
POSIADAMY NA SKŁADZIE:
● VIDEO-MAGNETOFONY
● RADIA — STEREO
● MAGNETOFONY itp.
SIMPSON T.V.
187 Roncesvalles Ave.
(naprzeciw Credit Union)
SPECJALNA CENA Tel. 533-3333 lub 534-4444
26" kolorowy zdalnie kierowany wbudowany „converter"
$ 895
878

Sympozjum wielokulturowości

WYJĄTEK ZE WSTĘPU DO STATUTU KONGRESU POLONII KANADYJSKIEJ:

„W ramach idei wielokulturowości w Kanadzie, naszym obowiązkiem jest przekazanie obecnym i przyszłym pokoleniom tysiącletniej kultury Polski oraz zasad współżycia, które od lat kieruje narodem polskim."

W dniach 19—20 listopada br. odbyło się w Toronto sympozjum pod hasłem: „Polityka wielokulturowości i Polonia kanadyjska". Sympozjum to, które zgromadziło Polaków i Kanadyjczyków polskiego pochodzenia nie tylko z Toronto i Ontario, lecz również z kilku innych prowincji kanadyjskich — zostało zorganizowane staraniem Zarządu Głównego Kongresu Polonii Kanadyjskiej.

Otwarcia konferencji dokonali: Rudolf Kogler (dyrektor Polsko-Kanadyjskiego Instytutu Badawczego) oraz Jan Kaszuba (prezes Zarz. Główn. KPK).

Podczas dwudniowych obrad liczni prelegenci wygłosili następujące referaty: Sen. Stanley Haidasz — „Wielokulturowość jako program rządu w latach siedemdziesiątych". Pos. Jesse Flis — „Wielokulturowość jako program rządu w latach osiemdziesiątych". Mec. Władysław Gertler — „Wielokulturowość z punktu widzenia Zarz. Głównego KPK". Benedykt Heydenkorn — „Wpływ polityki wielokulturowości na działalność polonijnych instytucji naukowych i kulturalnych". Piotr Czartoryski — „Wielokulturowość i działalność organizacji polonijnych w Kanadzie Zachodniej" Prelegent nie mógł przybyć na sympozjum, odczytano jednak nadesłany referat). Ks. Edward Ewczyński — „Parafie polskie i polityka wielokulturowości". Prof. Andrzej Kawczak — „Wielokulturowość i działalność organizacji polonijnych w Quebecu i Kanadzie Wschodniej". Mec. Marek Malicki — „Wpływ polityki wielokulturowości na działalność organizacji młodzieżowych". Maria Tiley (reprez. Sekretariatu Stanu) — „Cele polityki wielokulturowości i ich realizacja przez Ministerstwo Sekretariatu Stanu".

Wszystkie referaty zostały odczytane w pierwszym dniu sympozjum. W zakończeniu tego dnia obrad wystąpił prof. Edward Możejko z próbą wychwycenia i podkreślenia zasadniczych wątków i problemów poruszonych przez prelegentów. Było to pomyślane jako wstęp do dyskusji, która odbyła się w dniu następnym, tj. w niedzielę — 20 listopada. Prof. Możejko zwrócił uwagę w szczególności na 3 kwestie, godne — jego zdaniem — przedyskutowania:

1. Jak traktować ideę wielokulturowości? Czy istotą wielokulturowości ma być próba zachowania danej grupy narodowościowej w obrębie społeczeństwa kanadyjskiego — czy też raczej chodziłoby tu o rozprzestrzenianie wartości poszczególnych kultur narodowych na całą Kanadę?

2. Jakie wartości polskiej kultury narodowej moglibyśmy — jako Polonia — popularyzować w społeczeństwie kanadyjskim? Czy główny nacisk należy tu położyć na sprawę utraty niepodległości przez Polskę i w konsekwencji na niemal dwustuletni okres walk wolnościowych i narodowych tragedii — czy też co najmniej w równym stopniu wskazywać na optymistyczne strony polskiej historii (w tym na okresy świetności Polski oraz sukcesy narodowe)?

3. Problem „siły przebicia" Polonii. Konieczność aktywnego wyjścia wobec wszystkich szczebli władz kanadyjskich z własnymi inicjatywami, które muszą być poparte przez całą społeczność polonijną nie tylko moralnie, lecz również finansowo.

* * *

W długiej i wyczerpującej dyskusji, która wypełniła drugi dzień konferencji, wzięły udział liczne osoby reprezentujące różne organizacje i różne nurty życia polonijnego z terenu całej Kanady. Nie sposób tu, oczywiście, przedstawić wszystkie wypowiedzi, warto jednak zwrócić uwagę na najważniejsze sprawy, jakie poruszono:

— Jakkolwiek dziedzina obrony praw człowieka ma duże znaczenie, to jednak nie widać powodów, aby łączyć ją administracyjnie ze sprawą wielokulturowości. Obie te dziedziny są bardzo ważne, lecz — jako zasadniczo różniące się — winny należeć do różnych resortów.

— Zagadnienie wielokulturowości nie może być traktowane jako peryferyjne wobec kultury kanadyjskiej, jest ono bowiem istotą tejże kultury. Nie ma więc, w tej sytuacji, sensu aby kolejne rządy miały powoływać jakieś osobne jednostki administracyjne do zajęcia się tą sprawą. Istotą kultury kanadyjskiej jest po prostu wielokulturowość.

— Społeczność polonijna nie może czekać na inicjatywę ze strony rządu. Aby uzyskać poparcie władz kanadyjskich, musimy najpierw zdobyć się na wysiłek i wysunąć szereg własnych inicjatyw, które muszą być poparte — również finansowo — przez nas samych.

— Na ok. 254 tysiące Polaków w Kanadzie, tylko ok. 20 tys., czyli niespełna 10% tworzy tzw. zorganizowaną Polonię. Aby dysponować większym wpływem w kraju, w którym 30% społeczeństwa jest pochodzenia innego niż brytyjskie i francuskie, musimy w większym stopniu należeć do zorganizowanej Polonii.

— Istnieje potrzeba włączenia się parafii polskich do działalności w ramach Kongresu Polonii Kanadyjskiej, co znacznie wzmocniłoby siłę zorganizowanej Polonii.

— Należy organizować kursy przywództwa polonijnego dla młodzieży polonijnej, którą w większym stopniu należy aktywizować.

— Szkoły polskie w Kanadzie winny uzyskać wyjątkowe poparcie od wszystkich organizacji polonijnych. Szkoły te nie są tylko jedną z wielu jednostek zorganizowanej Polonii, lecz podstawą przetrwania całej naszej polonijnej społeczności. Nauczyciele polskich szkółek godni są większej troski, jako że wypełniają swoją pracę na wpół darmo (są bardzo słabo opłacani).

— Na istotną pomoc polonijnemu szkolnictwu miałoby duży wpływ m. in.: stworzenie departamentu koordynacji szkolnictwa wielokulturowego (tzw. „trzeciego" języka) w ramach Ministerstwa Kultury: zwrócenie się KPK oraz Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kanadzie — do Komisji Edukacji o programowe zajęcie się pomocą szkolnictwu mniejszości kulturowych; zdecydowane popieranie przez Polonię szkolnictwa polskiego w ramach szkół państwowych.

— Winniśmy przykładać większą wagę do tego, aby nasze dzieci władały trzema językami: polskim, angielskim i francuskim.

— Warto zorganizować sympozjum wielokulturowe pod kątem filozoficznym i metodologicznym.

— Większą wagę należy przykładać do rozwoju radia polonijnego, które zasługuje na przypływ większych funduszy oraz fachowej kadry.

— Kanada jest jeszcze w stadium tworzenia się i to, jak będzie wyglądała w przyszłości, w dużym stopniu zależy od nas samych. Kraj ten nie ma jeszcze zdecydowanego i konsekwentnego programu kulturowego. O taki program trzeba dopiero walczyć, przede wszystkim na płaszczyźnie politycznej (polityczny nacisk na ośrodki władzy).

W ramach bogatej i obszernej dyskusji głos zabrał także reprezentujący (pod chwilową nieobecność prezesa Dobranowskiego) Związek Polaków w Kanadzie, I wiceprezes Zarządu Głównego, p. Wł. Bartnik, który powiedział m. in.:

ZBUDUJEMY LEPSZĄ KANADĘ

Każdy marzy o pokojowym rozwiązaniu różnych nieprawiedliwych spraw w codziennym życiu. Każdy marzy o dniu, kiedy wszyscy znajdą lepszy sposób do wzajemnego współżycia; kiedy jeden będzie dbał o drugiego. Musimy postępować w kierunku ulepszenia systemu: możności zdobycia wykształcenia, stworzenia lepszych warunków życia dla swojej rodziny, zapewnienia egzystencji, oraz równouprawnienia w miejscu pracy. Chodzi o to, aby wszyscy tj. kobiety, mężczyźni i dzieci, mogli żyć z dumą i nadzieją na lepszą przyszłość. Największym piętnem w życiu człowieka jest świadomość, że znajduje się on często w otoczeniu niesprawiedliwości i poniżenia. Dla dobra Kanady istnieje potrzeba włączenia Kanadyjczyków polskiego pochodzenia, polskiej tradycji i kultury, do rozwoju tego kraju. Tysiącletnie istnienie polskiej kultury, jej tradycja i kontynuacja (która gwarantowała wolność i demokrację od tylu już wieków), powinny przyczynić się do rozwoju naszego społeczeństwa i lepszego bytu nas wszystkich. Te cenne własności kultury polskiej powinny mieć wpływ na rozwój wielokulturowości, ponieważ tylko w taki sposób może rozwijać się kultura w Kanadzie.

Pracując razem i owocnie z bratnimi organizacjami, stworzymy i zbudujemy lepsze jutro i lepszą Kanadę.

(Dla podkreślenia konieczności tej współpracy wiceprezes Wł. Bartnik przekazał prezesowi KPK Okręg Toronto, Jerzemu Burskiemu, podanie Grupy 26 z Mississauga o przyłączenie się do Kongresu Polonii Kanadyjskiej).

* * *

Ze zrozumiałych względów nie jesteśmy w stanie zamieścić w naszym piśmie pełnego tekstu wszystkich referatów wygłoszonych na sympozjum wielokulturowościowym. Ze względu jednak na dużą wagę zagadnienia, w kolejnych numerach „Związkowca" ukażą się najistotniejsze wyjątki poszczególnych przemówień. Poniżej drukujemy fragmenty otwierającego sympozjum przemówienia prezesa Zarządu Głównego Kongresu Polonii Kanadyjskiej, Jana Kaszuby

PRZEMÓWIENIE PREZ. KASZUBY NA OTWARCIE SYMPOZJUM

Minęło ponad 10 lat od czasu, gdy premier rządu federalnego, Pierre Trudeau, ogłosił oficjalne przyjęcie polityki wielokulturowości, która da się streścić w zdaniu, że Kanada ma dwa oficjalne języki: angielski i francuski, a kultura kanadyjska jest mozaiką wielu kultur wywodzących się z tradycji licznych grup narodowościowych Kanady.

To oświadczenie premiera odbiło się echem w wielu wypowiedziach premierów rządów prowincjonalnych. Został utworzony Dyrektoriat Wielokulturowości, kierowany przez mianowanego w tym celu ministra stanu. Polityka wielokulturowości była wynikiem dociekań nad kompozycją i charakterem społeczeństwa kanadyjskiego. Rodowód jej sięga B & B Commission, a duch tej Commission uległ transformacji na coś co można nazwać B & M Policy.

Nie będę wchodził w mechanikę implementacji tej polityki w życiu Kanady, gdyż mamy wśród nas pierwszego kierownika tego resortu sen. S. Haidasza, który — jestem przekonany — wtajemniczy nas w te arkana.

Polityka wielokulturowości, aczkolwiek przyjęta z entuzjazmem przez tzw. grupy etniczne, które widziały w niej odbicie realiów życia kanadyjskiego, nie wzbudziła wielkiego zainteresowania w dwóch najliczniejszych grupach etnicznych Kanady, jakimi są franko- i anglojęzyczne grupy. Media do tej pory — mówiąc łagodnie — nie pasjonowały się tym zagadnieniem.

Zapoczątkowanie polityki wielokulturowości było bez wątpienia dużym krokiem naprzód w formowaniu oblicza nowoczesnej Kanady, pozwalającym zarazem na stworzenie warunków, aby wszyscy mieszkańcy Kanady bez względu na swoje zaplecze narodowościowe mogli czuć się w równej mierze pełnoprawnymi Kanadyjczykami, mając zarazem przekonanie, że ich tradycje, zwyczaje, dorobek kulturalny emanują na inne grupy narodowościowe, stając się częścią dorobku kulturowego całej Kanady.

Zarząd Główny Kongresu Polonii Kanadyjskiej występując z inicjatywą zorganizowania obecnego sympozjum uważał, że należy poddać analizie oraz podsumować osiągnięcia minionych kilkunastu lat polityki wielokulturowości tak, jak była ona doświadczana przez polską grupę narodowościową oraz, aby podzie-

(Dokończenie na str. 8)

GRUPA 1-7 ZWIĄZKU POLAKÓW w KANADZIE
zaprasza na

BAL SYLWESTROWY

w sobotę 31 grudnia br. od 8.30 do 2 rano
W SALI ZPwK, 2282 LAKESHORE BLVD. WEST
Orkiestra MIECIO ZALESKI
Wstęp $30 od osoby włącznie z kolacją i napojami
Bilety do nabycia w Domu Związkowym: u gospodarza p. Kuberskiego i w klubie u p. H. Rychlickiego
95—105

SPRING CREEK FARM PRODUCE
NOWI WŁAŚCICIELE
Codziennie świeże kury ,indyki, jaja bezpośrednio z farmy. Posiadamy również świeże wieprzowe i wołowe mięsa po najniższych cenach w Toronto (Government Inspection). Przyjmujemy zamówienia do freezerów. Zamawiajcie indyki na święta Bożego Narodzenia i Nowy Rok. Doskonałe kiełbasy własnego wyrobu. Dostarczamy do sklepów, restauracji, na wesela, bankiety itp.
291 Roncesvalles Ave. Tel. 534-9703
96W102

FERIE ZIMOWE

Zawiadamiamy, że Biuro Pomocy Społecznej mieszczące się w budynku szkoły publicznej przy 128 Fern Av., pok. 103, w okresie od 19 grudnia do 2 stycznia włącznie będzie nieczynne z powodu ferii zimowych, w czasie których cały budynek szkolny będzie zamknięty. 97-99

ZEBRANIE WYBORCZE GRUPY 1-7 ZPwK

Uprzejmie zawiadamiamy członkinie i członków Grupy 1-7 ZPwK o miesięcznym zebraniu wyborczym, które odbędzie się 11 grudnia br. o godz. 2 po poł. w Domu Związkowym, 2282 Lakeshore Blvd. West, Toronto.

Nowo przybyli i nowi członkowie bardzo mile widziani. Prosimy o liczne i punktualne przybycie.

Za zarząd
96-99 **Fela Rychlicki**, sekr.

WEST TORONTO ZEBRANIE WYBORCZE GRUPY 5 ZPwK

W niedzielę 11 grudnia br. o godz. 2.30 po poł. w Domu Związkowym przy 28 Heintzman St. W. (Keele — Dundas) odbędzie się wspólne zebranie wyborcze Grupy 5 i Koła Polek ZPwK.

Z uwagi na ważność zebrania zarząd Gr. 5 prosi wszystkich członków o liczne przybycie.

Nowi członkowie będą mile widziani.

Za zarząd
97, 98 **W. Wójtowicz**

ZEBRANIE KOŁA POLEK GR. 5 ZPwK

Zebranie KP Gr. 5 ZPwK odbędzie się 11 grudnia br. o godz. 2.30 po poł. w sali 28 Heintzman Ave. (Dundas i Keele Sts). Są ważne sprawy do załatwienia, więc członkinie proszone są o liczne przybycie. Nowe członkinie mile widziane.

M. Bryk, sekr. prot.

KOMITET POMOCY POLSKIM UCHODŹCOM PRZY ZPwK
ułatwia wszelkie sprawy związane ze sponsorowaniem uchodźców polskich oraz adaptację nowo przybyłych w Kanadzie.
Biuro przy 357 Runnymede Rd., tel. 766-6191, otwarte od poniedziałku do piątku w godzinach 10 rano — 4 po południu.
Usługi bezpłatne. 28S

UWAGA RODACY!

Pragniemy Wam uprzejmie przypomnieć o naszych odczytach, jakie kontynuujemy począwszy od 2 października 1983 r., a których tematem jest:

„WYROCZNIE PROROCZE NA NASZĄ NAJBLIŻSZĄ PRZYSZŁOŚĆ".

Oto niektóre pozycje:
— Znamiona naszych czasów.
— Paruzja — podjęcie kościoła Bożego.
— Plagi — gniew Boży egzekwowany nad bezbożnikami.
— Armagedon — ostatnia, straszliwa, demoniczna wojna ras (Chrystus Pan interweniuje).
— Epifania — powtórne przyjście Chrystusa — Pana i Króla. (Koniec władczych systemów tego świata).
— Milenium — inauguracja Królestwa Bożego na ziemi; wysłuchana zostanie korna modlitwa ludzi Bożych — „Przyjdź Królestwo Twoje". Nastaną długo oczekiwane czasy Pokoju, Sprawiedliwości i Dobrobytu! Prosimy więc zatem —
PRZYJDŹCIE, POSŁUCHAJCIE, POMYŚLCIE!

Miejsce odczytów:
W Bibliotece Związku Narodowego Polskiego, 1087 Queen St. W., II piętro, w Toronto (róg Queen — Dovercourt).

Początek i czas trwania:
Od 2 października do 18 grudnia 1983 r., w każdą niedzielę w godz. od 4 do 6 po południu.

Mówca i odpowiedzialny organizator odczytów — Piotr Turek (magister teologii). Tel. 669-6025.
92W100

BIURO POMOCY NOWO PRZYBYŁYM
192 Garden Ave., Toronto. Tel. (416) 532-1126, 532-4058
Czynne: poniedziałek, czwartek, piątek 10—17, wtorek, środa 10—19
Oferujemy pomoc nowo przybyłym w następujących sprawach:
— informacja ogólna,
— sprawy imigracyjne, porady,
— akcja sponsorowania,
— pośrednictwo w poszukiwaniu pracy i mieszkania,
— pisanie „resume", aplikacji o prace oraz podań,
— tłumaczenia, wypełnianie urzędowych formularzy,
— informacja o szkolnictwie,
— tłumaczenie przy załatwianiu spraw urzędowych,
— pomoc tłumacza przy wyrabianiu licencji,
— pomoc w załatwianiu zasiłku dla bezrobotnych i „welfare",
— sprawy i porady socjalne.

Zwracamy się z prośbą do wszystkich chętnych, którzy mogliby udzielić pomocy nowo przybyłym o skontaktowanie się z naszym biurem. Szczególnie liczymy na pomoc ochotników przy tłumaczeniu i kontaktach z urzędami kanadyjskimi.

Biuro prowadzi również:
MAGAZYN RZECZY UŻYWANYCH
przy **212 Cowan Ave.** (róg Queen St. W.)
Czynny we czwartek 1—8

Biuro Pomocy Nowo Przybyłym serdecznie dziękuje wszystkim za okazaną pomoc dla nowo przybyłych.

Jednocześnie uprzejmie prosimy osoby pragnące przekazać zbędne meble, sprzęt kuchenny, materiały do szycia oraz zaofiarować prace lub mieszkania do wynajęcia o skontaktowanie się z naszym biurem.
218

UWAGA! UWAGA!
Firma Krys-Pol powiadamia, że dla wygody Klientów, otwarta została filia przy 145 Roncesvalles Ave. przy Garden, Toronto, Ont. M6R 2L2, tel. 532-3354, 532-3355.

PACZKI DO POLSKI

KRYS-POL
IMPORT EXPORT LTD.
Telex 06-969527
2984 DUNDAS ST. W. (PRZY PACIFIC)
TORONTO, ONTARIO M6P 1Z3. TEL. 766-0539, 766-2058
ODDZIAŁ: 145 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2L2
Tel. 532-3354, 532-3355
Właściciele: **Krystyna i Janusz Olczak**

PACZKI MORSKIE — DOSTAWA 6—8 TYGODNI
PACZKI LOTNICZE — DOSTAWA 3—10 DNI
Gwarantowana dostawa poza Warszawę paczek przyniesionych do 6 grudnia. Do Warszawy do 17 grudnia
Przyjmujemy do wysłki drogą morską i lotniczą wszelkie paczki przynoszone przez klientów bez ograniczenia wagi
WSZYSTKIE PRZESYŁKI UBEZPIECZONE I DOSTARCZONE DO DOMU ODBIORCY
Paczki spoza Toronto prosimy przesyłać pocztą na nasz adres z załączonym czekiem.
Na wszystkie paczki nadawca otrzymuje zwrotne pokwitowanie odbioru
ODBIORCA W POLSCE NIE PŁACI ŻADNYCH DODATKOWYCH OPŁAT

KRYS-POL **TRAVEL AGENCY** IATA
Licencja Ontario Nr 1112988
PRZELOTY CZARTEROWE TORONTO — WARSZAWA — TORONTO **od $669**
Przeloty CZARTEROWE, grupowe, APEX, indywidualne do Polski, Europy i wszystkich krajów świata. Wycieczki z hotelami do krajów południowych. Rezerwacje hoteli, uzdrowisk, samochodów. Zaproszenia dla rodzin z Polski. Poświadczane notarialnie tłumaczenia wszelkich dokumentów, akty pełnomocnictwa, darowizny i ubezpieczenia.

BONY, pieniądze, paczki żywnościowe, SAMOCHODY, banknoty dolarowe, konta walutowe, węgiel, koks, cement, maszyny rolnicze.
Szczegółowych informacji udzielamy i zamówienia przyjmujemy telefonicznie, listownie lub osobiście 97, 98

ŚWIĘTA W POLSCE
$749
Odlot 21 grudnia, powrót 4 stycznia 1984 r.
(via Kopenhaga)
MODY TRAVEL LTD.
415 Yonge Street, Suite 104. Tel. 598-3337
94—99

POZOSTAŁO TYLKO KILKA MIEJSC
BOŻE NARODZENIE I NOWY ROK W POLSCE OD: $749
Odloty: 13, 16, 20 i 21 grudnia
Powroty dowolne
SPECJALNE ODLOTY 5, 12 i 26 STYCZNIA 1984 R.
Toronto — Warszawa — Toronto tylko $599
Hawaje na 2 tygodnie od $859.00
Meksyk na 2 tygodnie od $599.00
PKO NOWE KATALOGI 20% ZNIŻKA CEN
Wysyłajcie teraz — gwarantowana dostawa
NAJWIĘKSZE BIURO PODRÓŻY JERZEGO ŁUCKIEGO
HIGH PARK TRAVEL CENTRE
1592 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
Tel.: 533-9496, 533-9417, 533-8235
96—99

SUNNYSIDE JEWELLERS
Wielka wyprzedaż z okazji 15 rocznicy otwarcia sklepu. Złote wisiorki, polskie orzełki obniżone są o pół ceny. Złote inicjały 14K tylko $15.00.
Posiadamy największy dotąd wybór złotych łańcuszków, medalików i krzyżyków 10K, 14K i 18K obniżonych o 20%.
Duży wybór damskich i męskich pierścionków — 20% zniżki.
Wszystko srebro i zegary ścienne zniżone o pół ceny.
Zegarki marki Bulova i Caravelle można nabyć z 10% zniżką.
Sunnyside Jewellers ma w sprzedaży ręcznie wyrabiane pierścionki i przywieszki z naturalnymi kamieniami.
Więc po najlepszy upominek zapraszamy do Sunnyside Jewellers przy
404 Roncesvalles Ave., Toronto
Tel. 537-8321
88S

Kongres Polonii Kanadyjskiej
Okręg Toronto
OŚRODKI POMOCY IMIGRANTOM
MIĘDZYORGANIZACYJNE BIURO IMIGRACYJNE
192 Garden Ave
Tel. 532-1126
KOMITET POMOCY POLSKIM UCHODŹCOM
357 Runnymede Rd.
Tel. 766-6191
OŚRODEK POMOCY POLSKIM IMIGRANTOM
206 Beverley St.
Tel. 979-9634
BIURO POMOCY SPOŁECZNEJ
928 Ferri Ave.
Tel. 532-9471
Magazyn dla nowo przybyłych — 212 Cowan Avenue
Bliższych informacji udziela biuro przy 192 Garden Ave. (róg Queen), czwartki od godz. 1—8 wieczorem
52W

ASEKURACJA?
OCZYWIŚCIE
Y. ONYSCHUK & CO. LIMITED
INSURANCE BROKERS
ASEKURACJA WSZYSTKICH RODZAJÓW
2477 Bloor St. West, Toronto. Tel. 767-5408
FACHOWA OBSŁUGA OD 1948 R.

ZAWIADOMIENIE

Katolicki Wydział Oświaty uprzejmie informuje dorosłych, zainteresowanych nauką jęz. angielskiego, że prowadzimy **bezpłatne dzienne** i wieczorowe kursy w następujących punktach:

Dzienne:
1. **Kościół św.** Marka, 275 Park Lawn Rd. (skrzyżowanie z Barry Rd.) w godz. 9—1.30 poniedziałki — piątki. wieczór tel. 535-2999.
2. **Kościół Our** Lady of Lourdes, 11 Earl St. (Centrum) w godz. 9—11.30 wtorki — piątki.
3. Mc Cornick Recreation Centre, 179 Brock Ave. (Dufferin — Dundas) poniedziałki — piątki w godz. 9—15. Informacje wieczór tel. 769-9577.
4. Holy Name (szkoła) 690 Carlaw Ave. (stacja metra Pape) poniedziałki — piątki w godz. 9—15.
5. **Kościół** John XXIII, 150 Gateway Blvd. (Don Mills) poniedziałki — piątki w godz. 9—15. Informacje wieczór tel. 423-3250.
6. Trinity Community Centre, 155 Crawford St. Bathurst — Ossington) poniedziałki — piątki w godz. 9—15.
7. **Św.** Ann (szkoła), 55 Howie Ave. (Broadview — Queen) poniedziałek — piątek w godz. 9—15. Informacje wieczór tel. 499-5490.
8. **Kościół św.** Teresy, 123 — 10th Street (Etobicoke) poniedziałki — piątki w godz. 9—15. Informacje wieczór tel. 766-4016.

Podczas kursów dziennych zapewniamy opiekę nad małymi dziećmi.

Uwaga: TOEFL i Michigan program w Trinity Recreation Centre, 155 Crawford St. Informacje wieczór tel. 236-2986.

Kursy wieczorowe w godz. 19.30—21.30:
1. St. Vincent de Paul (szkoła), 116 Fermanagh Ave. (polska dzielnica) poniedziałki — czwartki).
2. James Culman (szkoła), 605 Willard Ave.) (Jane — Annette) wtorki — czwartki.
3. St. Theresa Shrine (szkoła), 2665 Kingston Rd. (Kingston — Midland) poniedziałki — czwartki.
4. St. Maurice (szkoła), 45 Kingsview Blvd. (Kipling — Dixon) wtorki i czwartki.
5. St. Mark (szkoła), 45 Cloverhill Rd. (Park Lawn — Queensway) wtorki i czwartki.

Bliższych informacji udziela **Ewa Przetakiewicz,**
80W98

THE RED CROSS
Humanity in action

W księgarni „Związkowca"

Do nabycia książka pt.

Diamentowy Jubileusz Związku Polaków w Kanadzie

w opracowaniu komitetu pod kierownictwem dr Franciszka Kmietowicza

Ciekawie napisana i bogato ilustrowana pozycja prezentująca dorobek największej polskiej organizacji w Kanadzie. Książka, której nie może zabraknąć w żadnej bibliotece organizacyjnej, w żadnej parafii, w żadnym domu polskim.

(Cena $10 plus 15% przesyłka)

ZAKUP — PRZECZYTAJ

W księgarni „Związkowca"

POLEĆ INNYM

Z ZIEMI KANADYJSKIEJ

Manitoba i język francuski

(Canadian Scene) — Problem języka francuskiego w Manitoba datuje się od Konfederacji w 1867 r.

Oryginalna Konstytucja Kanady — British North America Act postanowiła, że język francuski jest na równi z angielskim oficjalnym językiem w obradach Parlamentu, w prowadzaniach parlamentarnych i w federalnych sądach. BNA Act przewiduje również, że rząd federalny ma prawo interweniowania w Quebec i Ontario w przypadku gdy ich legalne, separatystyczne szkoły protestanckie czy rzymskokatolickie wejdą w jakiś konflikt z władzami prowincji. Języki francuski i angielski zostały uznane za oficjalne w rządzie Quebec i jego sądownictwie.

W dwa lata po Konfederacji, do Kanady włączono tereny na północ i na zachód od Ontario i została utworzona nowa prowincja — Manitoba w 1870 r.

Przez krótki okres czasu grupa insurgentów głosiła samodzielność terenów, na których powstała Manitoba. W rezultacie niektóre żądania ich przywódców zostały uwzględnione w prawie federalnym (Manitoba Act), ustanawiającym prowincję.

Osoby niezadowolone z przybycia przedstawicieli władz federalnych, rekrutowały się w większości z osadników, mieszkających wzdłuż wybrzeży Red River. Byli to przeważnie Francuzi, wyznania rzymskokatolickiego. Wielu z nich stanowili Metysi — potomkowie mieszanych małżeństw francusko-indiańskich.

W tym czasie panowały w Kanadzie silne animozje religijne pomiędzy Kanadyjczykami pochodzenia francuskiego obrządku rzymskokatolickiego i Kanadyjczykami pochodzenia angielskiego, wyznającymi religię protestancką.

Ażeby uspokoić niepokoje na tym tle, panujące wśród osadników nad Red River, Manitoba Act postanowił, że język francuski będzie językiem oficjalnym na równych prawach z angielskim w tej nowej prowincji i że szkoły rzymskokatolickie wejdą w skład prowincjonalnego systemu szkolnego, utrzymywanego przez rząd.

Przybycie do Manitoba używających języka angielskiego niekatolików i wybuch niepokojów w różnych częściach Kanady, włącznie z rebelią Metysów w 1885 r. oraz Indian na obszarach dzisiejszego Saskatchewan, spowodowały wydanie w Manitoba prawa w 1890 r. likwidującego oficjalny status języka francuskiego i udzielanie pomocy szkołom o tym języku wykładowym. Jeżeli chodzi o szkoły postanowiono, że nie powinny w nich istnieć jakiekolwiek wpływy religijne.

Prawa Manitoba, a szczególnie przepisy odnoszące się do szkolnictwa, sprowokowały powstanie kryzysu rządowego i ostrą krytykę oraz protesty ze strony posłów hierarchii rzymskokatolickiej w Quebec i Manitoba.

Decydującą instytucją sądową w Kanadzie był wówczas Judicial Committee of British Privy Council, który w swej decyzji z 1895 r. odnośnie kontrowersji w dziedzinie szkolnictwa Manitoba zadecydował, iż rząd Kanady ma w tym przypadku prawo do interwencji.

Przepisy Manitoba, które ustanowione zostały 30 lat po Konfederacji, nie określały dokładnie jednak władzy federalnej i prowincjonalnej. Opinia publiczna podzieliła się w tym przypadku. Miało to miejsce, gdy w wyniku powszechnych wyborów funkcję premiera objął w 1896 r. Wilfried Laurier, pierwszy w dziejach premier pochodzący z Quebec.

Jedną z jego pierwszych czynności było usiłowanie dojścia do jakiegoś porozumienia z rządem Manitoba jeżeli chodziło o nauczanie w języku francuskim czy też w innych językach ojczystych, na podstawie ilości uczniów domagających się tego. Porozumienie uwzględniało także półgodzinną naukę religii codziennie.

Inne wystąpienie przeciwko nauce w języku nieangielskim miało miejsce w czasie I wojny światowej i w jego wyniku zrezygnowano z języka francuskiego w Manitoba.

Pomimo, iż kwestia szkolna była wysuwana na pierwszy plan od samego początku, ogólny status Francuzów w tej prowincji przez wiele lat stanowił temat sporów i dyskusji.

Wystąpił on ponownie w 1979 r., gdy Najwyższy Sąd Kanady przyjął zasadę, że prawo językowe w Manitoba zostało uchwalone 89 lat wcześniej, zanim powstał w niej rząd.

Ostatnie referendum — z inicjatywy zarządów miejskich — ogłoszone zostało za zgodą obecnego rządu Manitoba dla rozstrzygnięcia, czy język francuski ma uzyskać oficjalne prawo i być używany na równi z angielskim. 60 tys. osób pochodzenia francuskiego w tej prowincji stanowi 5% ogółu jej mieszkańców. Rząd stanął na stanowisku, że powinno to nastąpić, ponieważ jest to uznane i zagwarantowane w Konstytucji Kanady.

William Stewart

Karim jest zatrudniony dzięki pomocy rządowej

The YOUNG ONTARIO CAREER PROGRAM ma na celu pomoc przedsiębiorstwom w zatrudnianiu młodych pracowników. Uposażenie młodocianych jest subsydiowane w wysokości $2.50 na godzinę (do $100 tygodniowo) w ciągu 20—26 tygodni.

KWALIFIKUJĄCY SIĘ PRACODAWCY — wszystkie firmy prywatnego sektora istniejące w Ontario przez minimum 1 rok licząc do dnia 1 lipca 1983 roku.

KWALIFIKUJĄCE SIĘ STANOWISKA PRACY — wszelkie nowe stanowiska pracy powstałe wyłącznie dzięki subsydiom w ramach wyżej wymienionego programu. Muszą one istnieć w wymiarze minimum 25 godzin tygodniowo w ciągu 20 kolejnych tygodni spełniając jednocześnie warunek wzbogacania zawodowego młodego pracownika.

KWALIFIKUJĄCY SIĘ PRACOWNICY — wszyscy w wieku od 20 -30 lat (licząc do lipca 1983 roku), uprawnieni do pracy w Ontario, a nie spokrewnieni z zatrudniającym. Muszą oni być:
— niezatrudnieni w ciągu 3 miesięcy przed podjęciem pracy w ramach wyżej wymienionego programu,
— lub ukończyć minimum 1 rok nauki w ogólnie uznawanej uczelni lub collegu w okresie styczeń 1981 r. — grudzień 1982 r. i pozostawać bez stałej pracy związanej z kierunkiem nauki.

Dalszych informacji uzyskać można dzwoniąc pod numer 1800-387-1290.

YOUNG ONTARIO CAREER PROGRAM
Helping You Hire The Help You Need.
1-800-387-1290

BILD
ONTARIO
Ministry of Municipal Affairs and Housing

YOUNG ONTARIO CAREER PROGRAM
Ministry of Municipal Affairs & Housing
Subsidies Branch
Queen's Park, TORONTO (ONTARIO) M5G 2E5

Larry Grossman, Treasurer
Claude Bennett, Minister
William Davis, Premier

Japonia będzie otrzymywać węgiel z British Columbia

(Canadian Scene) — W grudniu br. z kopalni w British Columbia rozpocznie się dostawa węgla dla stalowni japońskich. Będą one największe, jak dotychczas, od początku uruchomienia eksportu węgla z Kanady.

Ogólna wartość podpisanego układu pomiędzy Japonią i północno-wschodnimi kopalniami, dwoma towarzystwami kolejowymi i rządem tej prowincji, wynosi $2,5 mld.

Kopalnia „Quintette" rozpoczęła już prace wydobywcze. Roczny urobek wynosić będzie 6,3 mln ton najlepszego, wysokogatunkowego węgla.

Należy odnotować, że z leżącej w górach kopalni węgiel transportuje się do magazynów i stacji załadunkowej przy zastosowaniu systemu taśmowego na trasie 13,7 km, najdłuższego na tym kontynencie urządzenia tego rodzaju.

Leżąca w pobliżu kopalnia „Bullmoose" produkować będzie dla Japonii 1,7 mln ton węgla rocznie.

Kierownictwo kolei w British Columbia utorowało drogę przez 4 masywy skalne dla wybudowania elektrycznej linii kolejowej o długości 130 km, którą przewożony będzie węgiel z tych trudno dostępnych okolic. Pociągi, liczące po 98 wagonów, dowozić będą tą linią węgiel do linii Canadian Railways w Prince George, skąd następnie będzie on wysyłany dalej.

Około 740 km na zachód, w Prince Rupert, powstał nowy, węglowy port przeładunkowy na Ridley Island kosztem $220 mln. Port ten posiada automatyczne urządzenia, pozwalające ładować węgiel na statki o wydajności 60 wagonów na godzinę. Od początku stycznia 1984 r. z portu tego odpływać będzie rocznie do Japonii 12 mln ton węgla.

W związku z przygotowywaniem tych kopalni do tak intensywnej produkcji, zarząd miasta Tumbler Ridge wykarczował lasy pomiędzy dwoma szczytami górskimi, znajdującymi się 100 km na południe od Dawson Creek i 100 km na wschód od Chetwynd.

W mieście tym zamieszka około 6 tys. ludzi. Buduje się już w nim domy mieszkalne, szkoły, sklepy i urządzenia rozrywkowe.

Alyn Edwards

Pomocnicza służba medyczna w B.C. ratuje życie ludzkie

(Canadian Scene) — 43 zespoły pomocniczej służby medycznej w British Columbia zajmują się corocznie odpowiadaniem na co najmniej 12 tys. telefonów w sprawie udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach, kwalifikujących się do leczenia szpitalnego.

Zespoły te, powołane do życia przez władze tej prowincji przed około 10 laty, pracują tak skutecznie, że 12% wszystkich ciężkich wypadków sercowych kończy się pomyślnie. Oznacza to, iż przeciętnie 8 osób, które przywieziono w stanie śmierci klinicznej, zwalnianych jest ze szpitala każdego miesiąca.

Zespoły te w B.C. wykonują zastrzyki dożylne, bądź też wprost do serca; stosują aparaty oddechowe w przypadkach trudności z oddychaniem; lekarstwa dla pacjentów diabetyków; pobierają próbki krwi i objaśniają elektrokardiogramy.

Jednostki ruchome, zajmujące się wypadkami, wprowadzone zostały po raz pierwszy w Belfaście w Płn. Irlandii w 1966 r. Trzy lata później straż pożarna w Los Angeles po raz pierwszy uruchomiła je na obszarze Północnej Ameryki, wzorując się na służbie tego rodzaju, zastosowanej podczas wojny w Wietnamie. Idea ta szybko opanowała cały kontynent północnoamerykański w tym i Kanadę, w której entuzjastycznie zaadaptowano ją w British Columbia.

Zanim otrzymają prawo pracy w takim zespole, kandydaci muszą odbyć minimum 3-letnią praktykę jako pomocnicy ambulansów, następnie zdać egzaminy i przejść dokładne badania lekarskie. Następnie studiują przez 4 miesiące różne teorie medyczne i pracują przez 8 miesięcy na wydziale intensywnej pomocy w szpitalu.

W pierwszym rzędzie zatrudniani są oni w rejonach najbardziej zaludnionych, w których wydarza się najwięcej wypadków — na obszarze Greather Vancouver i Victoria. Inne rejony obsługiwane są przez biuro prowincjonalne w Victoria.

Alyn Edwards

PRZEGLĄD PRASY UKRAIŃSKIEJ

Sprawy karne przeciw kapłanom katolickim

W ostatnim numerze nielegalnie wydawanej „Kroniki Litewskiego Kościoła Katolickiego" wydrukowano sprawozdanie z rozpraw sądowych, na których skazano we Lwowie dwóch księży greckokatolickich, Wasyla Kawaciwa i Romana Osypa. Sprawa ich odbyła się jeszcze w październiku 1981 r., ale sprawozdanie z niej dopiero teraz dotarło na emigrację. Oskarżeni księża skazani zostali na pięć lat uwięzienia w łagrach pracy i na trzy lata zesłania.

Jeden z nich w dniu uwięzienia miał 47 lat, drugi — tylko 30. Wniosek z tego, że obydwaj zostali wyświęceni na księży w jakiś czas po likwidacji Kościoła katolickiego, a więc już w podziemiu. Obydwaj przyznali, że w latach 1974—1981 prowadzili zakazaną przez władzę działalność religijną, odprawiali msze, udzielali sakramentów i spowiadali wiernych. Dodali, że nie uważają się za winnych, gdyż ograniczyli się do wykonywania swoich kapłańskich obowiązków. Wśród świadków oskarżenia sporo było niepełnoletnich, którzy korzystali z posług kapłańskich oskarżonych. Większość z nich nie przyznała się do złożonych uprzednio zeznań, stwierdzając, że protokołów nie czytali i śledczy mógł tam napisać, co mu się żywnie podobało.

W oskarżeniu zwraca uwagę wręcz humorystyczny punkt, w którym zarzuca się oskarżonym, że zabraniali dzieciom spożywać mięso w postnych dniach, co im szkodziło na zdrowiu. To tak, jak gdyby dzieci w Związku Sowieckim były w stanie codziennie jeść mięso. „Kronika Litewskiego Kościoła Katolickiego" dodała do sprawozdania następujący komentarz: „Na ziemiach ukraińskich jest dużo katolików greckiego obrządku. Życzą oni sobie i mają do tego pełne prawo, aby posiadać własne świątynie i własnych księży. Innych przykładów złego traktowania grekokatolików przez władzę sowiecką nie brakuje. Dzieci, które trzymają się wiary, poddaje się kpinom, straszy się je, że będą otrzymywać kiepskie stopnie, nie zostaną z czasem dopuszczone na uniwersytety, nie otrzymają żadnej pracy. Ateiści uważają, że Kościół greckokatolicki na Ukrainie już został zlikwidowany. Są w błędzie. Pomimo prześladowania wiernych i terroryzowania kapłanów Kościół katolicki na ziemiach Ukrainy jest nadal żywy."

WŁADYSŁAW KOPALIŃSKI

SŁOWNIK WYRAZÓW OBCYCH
i zwrotów obcojęzycznych

Słownik zawiera 16 000 haseł w układzie alfabetyczny. Autor dokonał starannego ich doboru, mając na względzie przewidywaną ich użyteczność praktyczną.
WP, W-wa 1983, s. 480. Twarda oprawa.

Cena $18.50, z przesyłką $20.00

Do nabycia w księgarni „Związkowca", 1638 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 4A8. Wysyłamy po uprzednim nadesłaniu należności. Czeki lub Money Orders wystawiać na: Polish Alliance Press

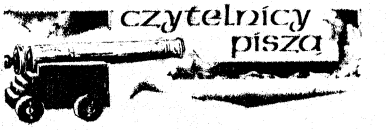

OD REDAKCJI. Listy Czytelników muszą zawierać nie tylko dokładny adres, ale i numer telefonu, celem umożliwienia sprawdzenia autentyczności. Listy anonimowe, oraz osób, których identyczności nie udało się ustalić, nie będą ogłaszane, niezależnie od treści. Czytelnicy podpisujący z wywodami innych muszą zgodzić się na wymienianie swoich nazwisk i nie mogą korzystać z dyskrecji (nazwisko i adres znane Redakcji).

Listy ogłaszamy w kolejności napływania. Redakcja nasza, jak wszystkie na świecie, zastrzega sobie prawo skrótów, zamieszczania i tylko wyjątków z listów jak i odrzucania ich.

I listy nie są artykułami, winny więc być jak najbardziej zwięzłe i odnosić się do jednej poruszonej sprawy.

Redakcja nie przyjmuje odpowiedzialności za opinie czy poglądy Czytelników, ogłaszane w tej rubryce. Są to osobiste wypowiedzi Czytelników, z którymi Redakcja może się nie zgadzać.

Nie zamieszczamy z zasady listów polemizujących z wywodami, które ukazały się w innym piśmie.

Solidarnościowe archiwum

Szanowny Panie Redaktorze,

W 1981 roku, dzięki otrzymaniu prywatnego księgozbioru, powstało przy Uniwersytecie w Toronto Archiwum Polskiej Solidarności. Celem nowo powstałego archiwum jest kolekcjonowanie i katalogowanie pod jednym dachem, wszystkich dostępnych materiałów związanych z historycznym ruchem Solidarności w Polsce od roku 1980. W ten sposób możemy umożliwić badania nad historią tego okresu, uwzględniając fundamentalne zmiany, jakie dokonały się w polskiej polityce i społeczeństwie w dobie "odnowy", zapoczątkowanej przez Solidarność. Dzięki posiadanym zbiorom, możliwe staje się studiowanie polskiego systemu politycznego i ekonomicznego, zagadnień polskiej klasy robotniczej i chłopskiej, inteligencji, Kościoła oraz młodzieży polskiej. W księgozbiorze archiwum znajdują się także materiały opisujące walkę o prawa człowieka w Polsce, bezpośrednio przed powstaniem Solidarności, oraz wydarzenia po ogłoszeniu stanu wojennego.

Kolekcja tych cennych materiałów znajduje się w bardzo dogodnym i atrakcyjnym miejscu, jakim jest Biblioteka Unikalnych Zbiorów Thomasa Fishera w Toronto. Władze biblioteki mają nadzieję, że Polskie Archiwum Solidarności rozwinie się wkrótce w poważny ośrodek naukowy, podobnie jak stało się to przypadku rozwinięcia największego w Kanadzie polskiego księgozbioru (20,000 do 25,000 tomów) przez tę samą bibliotekę.

Rozwój archiwum osiągnął obecnie etap, na którym niezbędne stają się prywatne dotacje w celu dalszego rozwoju. Biblioteka Uniwersytetu w Toronto, podobnie jak większość instytucji naukowych świata zachodniego, opierała swoją działalność tradycyjnie na zainteresowaniu i szczodrości prywatnych kolekcjonerów, którzy pomagali w powiększaniu zbioru. W czasach kurczącego się ciągle budżetu, pomoc ta staje się jeszcze bardziej potrzebna, gdyż próbujemy stworzyć kolekcję materiałów naukowych dla następnych pokoleń. Podstawowe źródła materiałów związanych z ruchem Solidarności są często efemeryczne w swej naturze i bardzo trudno jest nam zdobywać je w zwykły sposób. Tak więc, zaangażowanie i entuzjazm osób zainteresowanych odgrywać będzie olbrzymią rolę w dalszym rozwoju tej kolekcji.

Zdajemy sobie sprawę z tego, że wiele materiałów na temat Solidarności jest w rękach kolekcjonerów, którzy przywieźli je ze sobą do Kanady z Polski. Z tego względu materiały te nie mogą być oczywiście dostępne dla historyków i naukowców, którzy są zainteresowani badaniami nad ruchem Solidarności. Dlatego też, apel nasz kierujemy głównie do tych osób, które posiadają już teraz jakiekolwiek materiały o Solidarności.

Wszystkie dotacje materiałowe lub pieniężne będą z wdzięcznością przyjęte. Uzyskane pieniądze pozwolą na sprowadzenie materiałów z Polski i innych krajów, oraz na pokrycie kosztów związanych z kopiowaniem, katalogowaniem itp. Sumy pieniężne lub materiały zostaną dokładnie ocenione i będzie można uzyskać zaświadczenie potrzebne do zmniejszenia podatków (income tax). W przypadku, gdy ktoś nie chce pozbyć się swoich materiałów, bylibyśmy wdzięczni, gdyby wypożyczył bibliotece swoje kolekcje w celu zrobienia mikrofilmów.

Materiały proszę nadsyłać na adres:

Slavic Book Selector
Robarts Library
University of Toronto
Toronto, Ont. M5S 1A5

Dalsze informacje w tej sprawie uzyskać można dzwoniąc pod numer tel.: 978-4826.

Dlaczego pominięto?

Szanowny Panie Redaktorze!

Mój mąż, Stanisław Gugała, należał do grona założycieli „Związkowca". Jako członek Związku Polaków w Kanadzie był delegowany na Walne Zjazdy ZPwK, Koła Polek, do Fundacji im. Wł. Reymonta, Wawel Villa, szkółek polskich i na konkursy „Miss Polonia". Był również organizatorem i kierownikiem dwóch wycieczek, zorganizowanych dla członków ZPwK w 1963 r.

Chciałabym więc zapytać, dlaczego nie opublikowano tych kilku słów, które wygłosił nasz zięć, senator S. Haidasz? Dlaczego ta ciężka praca męża została pominięta? Chcę jeszcze przypomnieć, że pierwszymi założycielami „Związkowca" byli pp.: Stanisław Gugała, Wacławski, Gutowski, Dźwiękowski, Jan Pogorzelski, Mazurkiewicz, Staniewski — był pierwszym redaktorem.

Należeli oni do Grupy 5 ZPwK. Już 52 lata upłynęły od tego czasu. Proszę zrozumieć, że była wtedy depresja i czasy były ciężkie.

M. Gugała

Szanowna Pani!

W sprawozdaniu z bankietu jubileuszowego „Związkowca", zamieszczonym w nr 81 naszego pisma, opublikowaliśmy m. in. również przemówienie p. senatora Haidasza. Wszystkie przemówienia dokumentujemy na podstawie tekstów uzyskanych od mówców. Oczywiście, zasługi Pani męża, śp. Stanisława Gugały dla ZPwK — są znane i uznane. Znalazły one zresztą swój wyraz w treści książki „Diamentowy Jubileusz Związku Polaków w Kanadzie". Oto odnośny cytat (str. 117):

„GUGAŁA Stanisław: — Do Kanady przybył, kiedy miał 26 lat. Wniósł wówczas spore doświadczenie człowieka uspołecznionego, które nabył w wojsku polskim, czym bardzo się szczycił. W ciągu 52 lat należał do Związku Polaków, z czego prawie wszystkie do Grupy 5 ZPwK w West Toronto. Przejawiał niezwykłą aktywność, szczególnie po II wojnie światowej.

W latach 1960-tych Stanisław Gugała wchodził w skład naczelnych władz ZPwK, pełniąc z pełnym oddaniem przydzielone mu funkcje. Udzielał się też Radzie Edukacyjnej ZPwK, która później przekształciła się w Fundację Reymonta, i w Komitecie Wycieczkowym. Był też delegowany do Dyrekcji Prasowej „Związkowca", które to stanowisko pełnił do ostatnich dni swego życia, od roku 1979 jako jej dożywotni honorowy członek.

Stanisław Gugała wchodził też w skład zespołu działaczy, którzy kładli podwaliny Fundacji Reymonta i uzyskali dla niej statut ontaryjski. Był też teściem senatora Kanady dr. St. Haidasza. Zmarł 8 grudnia 1980 r."

Łączymy wyrazy poważania i najlepsze słowa.

REDAKCJA

HAMILTON

Korespondent: STANISŁAW KAWCZYŃSKI
231 Kensington Ave. N., Hamilton, Ont. L8L 7N8
Tel. 545-9519

Przedstawiciel handlowy — JAN BIDAS
155 Park St. South, Apt. 803, Hamilton, Ont. L8P 3E7
Tel. 524-1694

Bankiet Koła Przyjaciół Harcerstwa

Bankiet hamiltońskiego KPH odbył się w zapełnionej gośćmi sali Plac. 315 Can. Legion.

Przy honorowym stole zajęli miejsca: prezes Plac. 315 Can. Leg. p. A. Czerechowicz z małżonką, wiceprezes KPK Okręg Hamilton p. Andrzej Bujalski, Związek Naucz. Pol. w Kanadzie p. Wanda Bujalska, hufcowa na poł. Ontario phm. p. Wanda Wierzbicka, hufcowy na poł. Ontario hm. Tomasz Kasprzyk z małżonką oraz prezes KPH na Hamilton p. Józef Gut z małżonką.

Na wstępie prezes KPH, J. Gut odmówił modlitwę i rozpoczęła się kolacja. Potrawy przyrządzone przez panie z KPH były smaczne, a że nasze miłe harcerki donosiły je w obfitej ilości, więc goście po ukończonej kolacji czuli się ukontentowani. Na zakończenie biesiady podano kawę i wszelakiego rodzaju ciasta.

Na bankiecie były reprezentowane polonijne organizacje, przez następujące osoby: SWAP Plac. 163 p. T. Wichrowski, Klub Pań Wolna Polska p. H. Kubiak, Towarzystwo Brat. Pom. im. św. Stanisława Kostki p. T. Zazulak z małżonką, Dom Polski p. M. Wiśniewski z małżonką, Korpus Pom. Plac. 163 p. J. Kalinowski, SPK Koło nr 23 p. S. Krasuski z małżonką, Klub Piłki Nożnej p. J. Krajewski z małżonką, Koło Polek przy Grupie 2-47 ZPwK p. Bronisława Prokop i p. Maria Kiczma, "Szkołę Polską" przy Grupie 2-47 ZPwK p. A. Łukasik, Stow. Lot. Pol. Skrz. Kraków p. Maks L. Brzozowski, Chór "Syrena" p. Grudzień i p. Dorota Jarmakiewicz, Koło Pań przy Plac. 315 Can. Leg. p. Jonson Głowacka, Gminę 17 Związku Narodowego z Burlington p. Jerzy Ożóg oraz z Hamilton dr Jan Kozioł z małżonką.

• Przemawiali: wiceprezes KPK Okręg Hamilton p. A. Bujalski i druh hm. T. Kasprzyk. Następnie prezes Plac. 315 Can. Leg. p. A. Czerechowicz życząc KPH Okr. Hamilton powodzenia w pracy społecznej, wręczył od Plac. 315 czek, natomiast hufcowa phm. Wanda Wierzbicka podziękowała polonijnym organizacjom za udzieloną pomoc i podała do ogólnej wiadomości — że szczepową szczepu "Wisła" jest obecnie p. Krysia Księdzyna, a prezes KPK Okr. Hamilton p. J. Gut obiecał starszym sympatykom harcerstwa wyjazd w okresie wakacyjnym na tydzień do obozu harcerskiego na Kaszuby.

Na zakończenie paniom z KPH oraz harcerkom podziękowano oklaskami za kolację i po odmówieniu modlitwy zaśpiewano: "Wszystko co nasze Polsce oddamy".

Potem tańczono tłumnie i ochoczo aż do późnych godzin nocnych. Przygrywała orkiestra "Combo".

Polski Klub Seniorów

W wydanym Biuletynie na miesiąc listopad Zarząd Klubu informuje, że jego nazwa po angielsku brzmi: Polish Seniors Club, New Horizons Project Nr 5-06225. 4B Edward St., Hamilton, Ont. — L8L 2V3. Tel. 549-2377.

Zarząd informuje członków, że po okresie organizacyjnym Klub przechodzi do konkretnej działalności.

Klub jest ogniwem ogólnokanadyjskiej organizacji seniorów tzw. "New Horizons Program". Otrzymano już pewną donację pieniężną i Polski Klub Seniorów podlegać będzie tej organizacji pod względem finansowym.

Lokal Klubu jest otwarty w poniedziałki, środy i piątki od godz. 1 do 5 po poł. W specjalnych wypadkach będzie otwarty dłużej. Pogadanki i odczyty prowadzone będą w pierwszą środę każdego miesiąca w godzinach otwarcia.

Pierwszy odczyt pt. "Wrażenia z pobytu w Polsce" odbędzie się 7 grudnia br. o godzinie 1:30 po poł.

Jednodniowe wycieczki autobusami będą się odbywały w drugi czwartek każdego miesiąca. Połowę kosztu przejazdu dla członków pokrywa Klub.

Pierwsza wycieczka do Toronto odbędzie się 8 grudnia br. Wyjazd ze stacji autobusowej w Hamilton o godz. 9.30 rano. Każdy uczestnik wycieczki wykupuje bilet osobiście. Cena biletu dla Seniorów $4.60 (return). Klub zwróci połowę tej sumy.

Po przybyciu do Toronto uczestnicy pójdą najpierw do Shopping Center. Później przejazd autobusem do Casa Loma (stary zamek). Wstęp do Casa Loma — $11 od osoby, włączając w to zwiedzanie autobusem Toronto (półtorej godziny). Czas objazdu Toronto — dwie i pół godziny.

Do Klubu obecnie należy 39 członków.

Gwiazdka. — Dnia 28 grudnia br. w godz. od 1 do 5 po poł. odbędzie się w Klubie bezpłatny obiad "Gwiazdkowy" dla wszystkich członków. Zgłoszenia przyjmowane są do 20 grudnia br.

Stanisław Kawczyński

ZEBRANIE GRUPY 2-47

W niedzielę 11 grudnia, o godz. 2 po poł. odbędzie się w Grupie 2-47 roczne zebranie i wybory nowego zarządu w sali związkowej — 644 Barton St. E.

Z powodu ważności tego zebrania prosimy o niezawodne przybycie. Nowo przybyli oraz kandydaci na nowych członków mile widziani.

Za Zarząd:

Józef Hołody

98, 99

GRUPA 2-47 ZPwK w HAMILTON
serdecznie zaprasza Polonię w Hamilton i okolicy na
BAL SYLWESTROWY
który odbędzie się
31 grudnia br. w godz. od 7.30 do 2 po płn.
W DOMU ZWIĄZKOWYM, 644 BARTON ST. E.
Cena biletów wraz z kolacją i butelką szampana
$18 od osoby
Grać będzie 6-osobowy zespół z Brantford
Rezerwacje tel. 561-7182 ZARZĄD
98, 100

Uwaga mieszkańcy Stoney Creek i Hamilton
WELLINGTON DELICASESSEN
zaprasza wszystkich do nowo otwartego stoiska
w Queenspark Plaza (Flea and Farm Market)
(róg Queenstone i Parkdale).
Oferujemy wędliny po najniższych cenach:
SZYNKA BLACK FOREST .... $2.99 lbs.
KRAKOWSKA .... $2.99 lbs.
BALERON .... $2.99 lbs.
SALAMI .... $2.99 lbs.
BOCZEK PO POLSKU PIECZONO-WĘDZONY $3.60 lbs.
KIEŁBASA STAROPOLSKA (super chuda) $2.99 lbs.
ŚLEDZIE (MLECZAKI) EKSPORTOWE $25.00 wiadro
Przyjmujemy zamówienia świąteczne!
Tel. 385-9730
98W

paczki WYSYŁAMY do POLSKI lekarstwa
PIENIĄDZE **PeKaO** SAMOCHODY
"GAZDA" PRZY "TEXTILE CENTRE"
300 OTTAWA ST. N. HAMILTON
Tel. 549-4041

POLSKIE BIURO PODRÓŻY
HAMILTON TRAVEL BUREAU
764 Barton St. E.
Hamilton, Ont. Tel. 549-4149
WYCIECZKI do Polski: Indywidualne, grupowe, czarterowe. Sprowadzanie krewnych, zaproszenia, paszporty, wizy. Podróże do każdego zakątka świata.
NOTARIALNE upoważnienia, akty, darowizny itd.
PEKAO: dary dla bliskich, domy, mieszkania, samochody, żywność, pieniądze.
Służymy Polonii nieprzerwanie ponad 50 lat. Jesteśmy oficjalnymi przedstawicielami linii lotniczych: LOT, AIR CANADA, BA, KLM itd. jak również linii okrętowych („Stefan Batory").
Karol E. Balon, kier biura

Zygmunt W. Borys, kier. biura
DALTON INSURANCE AGENCIES LTD.
poprzednio
SIDORKIEWICZ-BALON GEN. INSURANCE
75 Hunter St.
Hamilton, Ont. L8P 1P9
UBEZPIECZENIA wszelkiego rodzaju: samochody, domy mieszkalne, budynki handlowe, meble, odzież, biżuteria — od ognia, kradzieży i innych wypadków.
UBEZPIECZAMY również życie i hipoteki (mortgage). Solidna obsługa przez fachowy personel naszej największej w Hamilton firmy DALTON INSURANCE AGENCIES LTD.
Telefonujcie do ZYGMUNTA BORYS: Tel. 527-1177, po godzinach: 822-4147 w Mississauga.

IGNACY TRUSZKOWSKI
KIEROWNIK BIURA
TONOGA REAL ESTATE LTD.
PO WSZELKIE INFORMACJE W SPRAWIE KUPNA LUB SPRZEDAŻY DOMÓW, APARTAMENTÓW, INTERESÓW ITD. ZWRACAĆ SIĘ Z PEŁNYM ZAUFANIEM DO NASZEGO BIURA:
626 Barton St. E.
Hamilton, Ont. Tel. 547-4900

Delhi

PRACA

POTRZEBNY gospodarz-bartender. Gr. 17 ZPwK poszukuje bezdzietnego małżeństwa w średnim wieku do objęcia posady gospodarza-bartendera w Domu Związkowym, 234 Main St., Delhi. Zgłoszenia proszę kierować na adres: Jolanta Słodki, 178 Crysler St., Delhi N4B 1J1. 63W

Bez cenzury...

Występy Chóru KUL

Tym razem obeszło się bez cenzury, ale również i bez bojkotu, czy raczej pseudobojkotów różnych grupek specjalizujących się na tym terenie w bojkotach.

Chór Akademicki KUL przyjechał do Stanów Zjedn. i Kanady po raz pierwszy — z inicjatywy i na zaproszenie obchodzącego w tym roku swój jubileusz 35-lecia działalności Jana Wojewódki.

Program poświęcony pamięci Stefana Kardynała Wyszyńskiego — "Prymasa Tysiąclecia — Duchowego Sternika Narodu", jest pod wieloma względami programem przełomowym. Nie tylko dlatego, że jest to bodaj pierwszy program, który nie został poddany oficjalnej cenzurze władz PRL, nie tylko dlatego, że zawiera słowa prawdy wypowiedziane przez wielkiego Przywódcę duchowego narodu, ale również i z tego powodu, że stanowi spełnienie oczekiwania na program poważny, który pozwoliłby widzowi na głębokie przeżycie emocjonalne i estetyczne; jest to program z potrzeby serca, zawierający przesłanie Prymasa Polski Stefana Wyszyńskiego o jedność narodu, troskę o jego dobro i miejsce w historii.

"Naród bez dziejów to naród tragiczny! Szczęściem dla narodu polskiego jest to, że tworzy swoje dzieje zarówno w sytuacjach pomyślnych, jak i tragicznych. (...)"

"Każdy naród musi wypracować swoje własne wartości kulturalne i musi nimi żyć. Inne narody nie mogą narzucać narodowi pracującemu o własnych siłach, swoich elementów społecznych, czy politycznych. W całokształcie kultury ogólnoludzkiej, będzie to zawsze zjawiskiem ujemnym".

Te słowa Prymasa Tysiąclecia, wypowiedziane w dniu 21 kwietnia 1974 r., aktualne są zarówno dziś jak były i wówczas, prawie 10 lat temu i pozostaną wskazaniem dla narodu polskiego przez długie lata.

* * *

W chwili osobliwej i czasie trudnym dla Ojczyzny, zespół KUL przybył do nas z programem poważnym, lecz zarazem odradzającym duchowo, ożywczym, wymagającym skupienia. Złożyły się nań teksty przemówień, listów pasterskich i Testamentu ks. Prymasa Wyszyńskiego. Podbudowę emocjonalną programu stanowi muzyka i poezja; wzbogacają się one wzajemnie i tworzą jakość zbudowaną z prawdy i piękna, stanowiąc "pieśń duszy narodu". Wśród treści przekazywanych w programie o "Prymasie Tysiąclecia", programie zaprezentowanym w sposób bezpretensjonalny, środkami jak najprostszymi, a jednocześnie docierającymi do głębi serca — wybijają się na pierwszy plan: umiłowanie prawdy, która we wszystkich poczynaniach i pismach Prymasa zajmowała czołowe miejsce; prawdy o historii narodu, kulturze — otwartej, tolerancyjnej, zagrożonej, ale przez to może bardziej romantycznej, otwartej na dobro.

Jak słusznie zauważył ks. dr Tadeusz Zasępa, kierownik zespołu i przedstawiciel KUL — ks. Prymas w swoich przedsięwzięciach chciał naród zakotwiczyć w dziejach i kulturze, żeby mógł on zachować tożsamość — i to mu się udało.

30 lat duchowej pieczy Prymasa Wyszyńskiego nad narodem, jego podstawowe przesłanie — wołanie o jedność — "Unitas libertatis arcs" (jedność warownią wolności), dążenie do zjednoczenia narodu w oparciu o chrześcijańską kulturę — wszystkie te sprawy, zostały celnie zawarte w programie zaprezentowanym przez zesepół KUL.

* * *

Program został zaprezentowany bezpośrednio przed przyjazdem do Stanów Zjednoczonych. Jak już wspomniałem, nie był on przedłożony cenzurze PRL. Uzyskał natomiast zatwierdzenie ks. Prymasa Glempa. Po raz pierwszy zaprezentowany został widzom polonijnym w Stanach. Po powrocie zespołu do Polski będzie tam przypuszczalnie prezentowany w kościołach.

Wielka zasługa za powodzenie i entuzjastyczne przyjęcie spektaklu o Prymasie Tysiąclecia przypada znakomitym aktorom teatrów warszawskich: Stanisławowi Brejdygantowi i Jerzemu Zelnikowi. Brejdygant, znany aktor, autor trzech sztuk teatralnych, reżyser filmowy, był wiceprezesem rozwiązanego w okresie "Solidarności" Związku Artystów Scen Polskich (ZASP'u).

Niezwykle celnie dobrane teksty poetyckie (Miłosz, Baczyński, Norwid, Słowacki, Lechoń, Wyspiański, Tuwim), przeplatane pieśniami polskich kompozytorów (m.in. Moniuszko, Gomółka, Krupiński, Ogiński, Nowowiejski, Gorczycki, Świder) przyczyniły się do stworzenia widowiska potężnego, przemawiającego do słuchacza, widowiska, które pozostawia wrażenie na długi czas, rozbudzając również potrzebę oczekiwania na kolejne tej miary i gatunku spektakle.

Recytacja utworów wybitnych poetów polskich, które usłyszeliśmy w wykonaniu obu artystów warszawskich, należy zaliczyć do najwyższej klasy. Poziomowi temu dorównywał zasługujący na szczerą pochwałę Chór Akademicki Katolickiego Uniw. Lubelskiego pod dyr. Kazimierza Górskiego.

Zwarte, głębokie w treści, wypowiedziane w prostych słowach przemówienie, wygłosił w czasie przerwy przedstawiciel KUL, kierownik Referatu Współpracy z Zagranicą, ks. dr Tadeusz Zasępa.

W czasie przerwy przeprowadzono na sali zbiórkę na KUL.

Widownia przyjęła młodych wykonawców z Lublina oraz aktorów warszawskich z otwartym sercem. Nie szczędzono braw. Na zakończenie chór musiał powtórzyć Poloneza M. K. Ogińskiego "Pożegnanie Ojczyzny". Schodzących ze sceny wykonawców żegnała widownia — stojąc.

"Dziennik Związkowy"
Chicago

30-OSOBOWY ZESPÓŁ AKADEMICKI KATOLICKIEGO UNIWERSYTETU LUBELSKIEGO
PROGRAM ARTYSTYCZNY POŚWIĘCONY PAMIĘCI
KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO
Część I: **Koncert Chóru**
Część II: Montaż słowno - muzyczny pt.: **„Kardynał Wyszyński — duchowy sternik narodu"**
Gościnnie wystąpią znakomici aktorzy polskich teatrów:
K. KOLBERGER ☆ S. BREJDYGANT
Hamilton — Wtorek 6 grudnia, godz. 8 wiecz. Scott Park H. S. Audit, 1055 King St. East. Przedsprzedaż biletów: Cz. Ziółkowski, 723 Barton St. East, tel. 545-7720. Informacje: E. Niedojadło, tel. 560-9451. Uwaga: Bilety w przedsprzedaży są tańsze
Kitchener — Środa 7 grudnia, godz. 8 wiecz. Sala: Polish Legion, 601 Wellington St. N. Przedsprzedaż biletów: p. Nowak, telefon 576-8486, John Wojtaszyński, tel. 743-5380. Uwaga: Bilety w przedsprzedaży są tańsze
London — Czwartek 8 grudnia, godz. 8 wiecz. Sala: SPN, 554 Hill St. Informacje i przedsprzedaż biletów: W. Ciesielka, tel. 438-0271. Uwaga: Bilety w przedsprzedaży są tańsze.
Toronto — Sobota 10 grudnia, godz. 4 po poł. i 8 wiecz. Niedziela 11 grudnia, godz. 3 po poł. i 7 wiecz. West Toronto High School Auditorium (Lansdowne i College). Przedsprzedaż biletów: Solarski Pharmacy, 149 Roncesvalles Ave., tel. 536-5452, K. Kopowski, tel. 534-7716
93C, 97, 98

Brantford

GRUPA 10 ZPwK
serdecznie zaprasza Polonię
z Brantford i okolicy na
SYLWESTROWĄ ZABAWĘ
która odbędzie się
31 grudnia 1983 r. w godz. od 8 do 2 po płn.
we własnej sali przy 126 Albion St.
Grać będzie wspaniała orkiestra
„NEW GALAXY"
Wstęp $10 od osoby
ILOŚĆ MIEJSC OGRANICZONA
Tel. Polska Hala — 752-3195 **Zarząd**
90, 92, 98, 100

Sarnia

ZEBRANIE WYBORCZE GRUPY 14 ZPwK

Uprzejmie zawiadamiamy członkinie i członków Grupy 14 ZPwK o miesięcznym zebraniu, które odbędzie się 18 grudnia br. o godz. 2 po poł., natomiast od godz. 3.15 w programie zebrania przewidziane są wybory do zarządu Grupy. Obrady odbędą się w Sali Związkowej, 173 Exmouth St. Wszyscy członkowie Grupy 14 proszeni są o liczne przybycie. Osoby pragnące wstąpić do Gr. 14 ZPwK są również mile widziane.

Zarząd Grupy 14

Montreal

POLSKI LEKARZ DENTYSTA
DR STANISŁAW WODNICKI D.D.S.
Przyjmuje 7 dni w tygodniu, wieczorem na zamówienie
6250 Sherbrooke W., Suite 2
Montreal, Que.
Tel. 488-6982, 482-1169
55R

UWAGA WAŻNE!
Obecnie rozszerzamy zakres naszych usług OFERUJĄC naszym przyjaciołom i krewnym w USA co następuje:
Jeśli pragną oni zaopatrzyć swych bliskich w POLSCE w nasz produkt:
MIZARH SALVE
CENA $10.00
z radością przygotujemy odpowiednie paczki i wyślemy je BEZPOŚREDNIO na dany adres według otrzymanego zlecenia.
Wysyłamy podany wyżej produkt (oraz inne środki) również do wielu innych krajów.
Prosimy przysłać czek lub Money Order na $12.00 (Wszystkie opłaty włączone). Nie wysyłamy C.O.D..
LUSCOE PRODUCTS LTD.
P.O. Box 24
Station "A"
Islington, Ont. M5S 2S8
Canada
Tel. (416) 364-2631

Hamilton

JERZY WEŁNICKI D.T.
KLINIKA PROTEZ DENTYSTYCZNYCH
Denture Therapy Clinic
1069 BARTON ST. E.
(przy Ottawa)
HAMILTON. TEL. 547-8008
84W

DZIAŁALNOŚĆ POLONII OSHAWSKIEJ

Chociaż ukazują się od czasu do czasu w prasie polonijnej artykuły na temat różnego rodzaju pracy, niewiele można jednak przeczytać o pracy społecznej Polonii w Oshawie, a jest ona przecież żywotna, owocna i pełna troski o podtrzymanie i kontynuowanie polskich tradycji i osiągnięć.

Polskie tradycje i zwyczaje kultywowane są w kościele, polskiej szkole, harcerstwie — wśród młodych i starszych mieszkańców Oshawy.

Znane ze swej działalności na polu literatury i języka polskiego są: kursy języka polskiego dla dorosłych i sobotnia szkółka dla młodzieży. Mamy również: grupy taneczne "Tatry" i klub sportowy piłki nożnej "Biały Orzeł".

Polonia oshawska (ponad 5 tys.), gdy zajdzie potrzeba, udziela się również na zewnątrz i reprezentuje naszą grupę należycie i godnie wśród społeczeństwa kanadyjskiego.

Ponieważ miesiąc październik jest wyznaczony dekretem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Legalnego Rządu na Uchodźstwie miesiącem Skarbu Narodowego, Komitet tego Skarbu, Okręg Oshawa i okolica, urządził dnia 22 października 1983 roku, trzeci z kolei dobroczynny Wieczór Towarzyski w Centrum Weteranów A.P. im. gen. Wł. Sikorskiego w Oshawie, w celu zdobycia dodatkowych funduszów na pomoc dla ruchu niepodległościowego w Polsce i za granicą.

Wieczorek ten był bardzo miły i udany, chociaż mogło być więcej uczestników, a szczególnie członków SN tutejszego Okręgu. Mimo bardzo niskiej ceny biletów wstępu, $5 od osoby (w co włączona była ciepła kolacja), dzięki ofiarności i pomocy wielu osób, wieczorek przyniósł $195.60 dochodu, który przeznaczony został na cele Skarbu Narodowego.

Impreza ta nie byłaby sukcesem bez poparcia i pracy wielu ludzi. Pragniemy złożyć więc tu serdeczne podziękowania tym wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób pomogli i przyczynili się do powodzenia tej imprezy:

1. Lokal — Stow. Wet. A.P. — za bezpłatne udzielenie dolnej sali i wszelkich udogodnień w swoim Centrum.

2. Korpus Pomocniczy Pań przy Weteranach — za użyczenie kuchni, naczyń i "Percolator'a" do parzenia kawy.

3. Muzyka do tańca — aparatura muzyczna p. Czesława Stockiego i p. Freda Latańskiego (bezpłatnie). Organizował O. Cichowski.

4. Pani Anna Wojnar — za przygotowanie smacznej kolacji; pomagali: Jan Budzyński, Mikołaj Matejuk, Aleks Lewicki i Jan Drygała.

5. Donacje i przygotowanie artykułów spożywczych:

Państwo Wł. i Aldona Słomiani — wypiek ciastek i kilka litrów kiszonych ogórków.

Panie: Stanisława Cichowska, Halina Dragon i Mieczysława Ulanicka — wypiek i donacja ciast.

Państwo Zofia i Piotr Wiech — piękna polska lalka.

Państwo Henrykowie Reczulscy — piękny koszyk sztucznych kwiatów.

Pan Wojtasiewicz — worek ziemniaków i marchwi.

Pp. Stefan i Richard Krechowicz — kupon na wędlinę.

P. Stephen Kisil — butelka koniaku.

P. Walenty Biriukowicz — butelka francuskiego szampana.

Pp. Dora i Mikołaj Matejuk — butelka wódki Canadian Club.

P. George Taylor, McGuinness repr. — 2 but. likieru.

P. Elsie F. Drygała — nagroda "Spot Dance".

6. Nagrody wygrali (Loteria nr 1):

I nagroda — Tadeusz Wajrach — lalka,

II nagroda — Jan Drygała — koszyk kwiatów,

III nagroda — p. Stanisława Cichowska — but koniaku,

IV nagroda — Henryk Reczulski — kupon na wędlinę.

Loteria nr 2.

I nagroda — Wład. Murczek — szampan,

II nagroda — Mikołaj Matejuk — Canadian Club,

Nagroda specjalna — p. Adam Czapliński,

Spot Dance — pp. Mieczysława i Eugeniusz Ulaniccy.

7. Ogłoszenia:

Kościół św. Jadwigi — Oshawa; Oshawa Times; Oshawa this Week; Głos Polski; Związkowiec; Pine Ridge — Cable TV; stacje radiowe: CKAR-1350 AM i CKQT FM-95, Oshawa; CHOO Radio Ajax.

8. Dotacje — osobiste lub członkowskie.

Jedna donacja $500; oraz Adam Czapliński, $100; Tadeusz Wajrak, $100; John Jozef Drygała, 0100; Maria Helen Marion ur. Drygała, $100; Mikołaj Matejuk $75; Janice Elizabeth Hann ur. Drygała, $50; Frank Biały, $20; Wm. (Bolek) Drański, $20; Wład. Reczulski, $10; Frank Garason, $10; Walenty Biriukowicz, $40. Razem — $1125.

9. Goście honorowi:

Wśród zaproszonych gości znalazły się następujące osoby: ks. prałat Franciszek Pluta, delegat rządu RP na Kanadę p. Antoni Budrewicz — prezes Komisji Głównej SN na Kanadę z małżonką; p. Alfred Sas-Korczyński, sekretarz Komisji Głównej SN na Kanadę z małżonką; pani Wanda Załutyńska, skarbniczka Komisji Głównej SN na Kanadę. Także zaproszeni zostali: prezeski i prezesi wszystkich organizacji Polonii oshawskiej wraz z Kongresem Polonii Kanadyjskiej, Okręg Oshawa. Wszystkie organizacje zaszczyciły nas swoją obecnością (za wyjątkiem ZPwK Gr. 21. Żałujemy!) Ks. proboszcz parafii św. Jadwigi, Józef Furman nie mógł być obecny z powodu wyjazdu.

Naszym znamienitym gościem był prezes Głównej Komisji Skarbu Narodowego na Kanadę, p. Antoni Budrewicz, który po przemówieniu udekorował zasłużonych członków za ich ofiarną pracę lub wpłacanie wyższych składek na SN. Udekorowani medalami Skarbu Narodowego zostali następujący członkowie SN: Pp. Jan Kuropas — złoty medal SN; Aleksander Lewicki — srebrny medal SN. Brązowe medale SN po raz pierwszy otrzymali: pp. John Jozef Drygała; Maria Helen Marion née Drygała; Janice Elizabeth Hann née Drygała; Walenty Biriukowicz, Stephen Kisil, Edward Kołodziej, Stanisław Nowakowski, Władysław Murczek, Franciszek Biały, Tadeusz Wajrak.

10. Praca i obsługa.

Komitet Wykonawczy: Mikołaj Matejuk, Olgierd Cichowski, Wład. Słomiany, Roch Wardack, Michał Buczyński, Jan Budzyński, Henryk Reczulski, Adam Czapliński, Antoni Zielińkiewicz, Wład. Murczek, Andrzej Kurjanowicz, Hieronim Sławecki i Jan Drygała.

Przewodniczącym kuchni i organizatorem imprezy był Jan Budzyński.

Przed i w czasie całego wieczoru, bardzo wydatnie pomagały nam panie: Aldona Słomiana, Halina Dragon, Stanisława Cichowska, Mieczysława Ulanicka, Dora Matejuk.

Całością kierował i poprowadził część oficjalną prezes SN Okręg Oshawa Jan Drygała, który po przedstawieniu oficjalnych gości przekazał życzenia nadesłane od nieobecnych władz Komisji Głównej na Kanadę, ks. prałata Fr. T. Pluty, Edwarda Broadbenta, M.P.

Burmistrza miasta Oshawy reprezentował radny, Polak, Edward Kołodziej z małżonką, zaszczycili nas swoją obecnością członkowie parlamentu prowincji Ontario — Mike Breaugh, M.P.P. z małżonką i Sam Cureatz, M.P.P. Dufferin East.

Wieczorek zakończył się w bardzo miłej atmosferze i ku ogólnemu zadowoleniu. — Wszystkim składamy serdeczne Bóg zapłać.

Jan Drygała

Pomoc dla inwalidów wojennych

Kongres Polonii Kanadyjskiej Okręg Oshawa podaje do wiadomości wyniki zbiórki na pomoc dla inwalidów wojennych PSZ.

Zbiórka przed kościołem św. Jadwigi 13.XI. przyniosła	$381.38
Na akademii 11-Listopadowej	52.05
Razem	433.43
Stow. Wet. Armii Pol. im. gen. W. Sikorskiego	70.00
Donacje pryw. złożyli pp.:	
W. Wolnik	46.00
C. Borek	31.00
A. Lewicki	30.00
W. Murczek	20.00
A. i W. Jacoby	20.00
J. i Z. Jabłoński	20.00
S. Nowakowski	20.00
J. Duliński	17.00
W. i W. Piechocki	10.00
W. Reczulski	10.00
W. i A. Słomiany	10.00
M. i M. Słomiany	10.00
A. i J. Szwed	10.00
A. i B. Lenartowicz	10.00
M. i Z. Sander	10.00
J. Budziński	10.00
J. Zięba	8.00
E. Ulanicki	5.50
Razem	$800.93

Wszystkim ofiarodawcom za hojne dary i naszym wielebnym księżom za ogłoszenie z ambony o zbiórce — Kongres Polonii Oshawskiej składa serdeczne "Bóg zapłać".

Za Zarząd:

A. Karwowski

Ottawa

LEONARD SAMEK
ADWOKAT
7 Slack Road, Suite 202
NEPEAN (Ottawa), Ontario
Tel. 226-8440
95—3

BIURO TŁUMACZEŃ
RESEARCH AND TRANSLATION
MAREK CZUMA, M.A., M.L.S.
języki: polski, rosyjski, angielski.
194A Gilmour St.
Ottawa, Ont. K2P 0N6
(613) 234-9622, 236-8940
w dzień lub wieczorem. 96—98

Guelph

UWAGA GRUPA 11 ZPwK!

Miesięczne zebranie Grupy 11 ZPwK odbędzie się w niedzielę 18 grudnia o godz. 2 po poł. w Domu Związkowym przy 5 Empire St. Obecność wszystkich członków pożądana, gdyż na tym zebraniu odbędzie się wybór nowego zarządu na 1984 r.

96, 98 **Ted Rybaczek**, sekr.

Ogłoszenia drobne

Tel.: 531-2491, 531-2492
531-5865

MINIMALNA CENA $3.50 ZA OGŁOSZENIE DO 25 SŁÓW I CYFR, po 5¢ za każde dalsze słowo lub cyfrę. Dodatkowa opłata za skrzynkę $1. Ogłoszenia przyjmuje się telefonicznie codziennie. Do wydania wtorkowego — w poniedziałek do godziny 11 rano; do czwartkowego — we środę do godziny 11 rano.

TERMIN PRZYJMOWANIA OGŁOSZEŃ do godz. 11 rano w poniedziałki i środy

Praca

...OTRZEBNA ekspedientka do 30 lat ... sklepu delikatesów. Okolica Bloor — ...nnymede. Tel. 763-1093. 96—99

...OTRZEBNA pomoc do sklepu. Tel. ...2-5365. 97, 98

...DPOWIEDZIALNA osoba potrzebna ... opieki nad dziećmi 5 i 1½ lat, 5 dni ...tygodniu od 7.30 rano do 5 po poł. ...oor — Prince Edward. Tel. 239-8282. 97, 98

...OBIETA do pracy domowej i opieki ...d 5-letnią dziewczynką, z zamieszka...m na miejscu. Tel. wiecz. 889-6950. 94, 95, 98, 99

...ARSZA pani poszukuje pani w śred...n wieku do pracy domowej. Mały ...m. Mieszkanie i utrzymanie. Wyna...dzenie do omówienia. Tel. 483-4218. 98, 99

...AWEL VILLA poszukuje kucharki ... 2 dni w tygodniu — sobota i nie...iela albo do uzgodnienia z kucharką. ...usi posiadać stały pobyt w Kanadzie. ...l. 823-3650

...OTRZEBNY kucharz do przygotowy...nia szybkich posiłków (short order). ...usi mówić po angielsku i może mieć ...skie doświadczenie, ale do najmniej ...-3 lata. $250 tygodniowo. Telefon ...5-5316. 98—102

...ANADYJSKA FABRYKA ręcznie ro...bnego obuwia poszukuje pracowników ... różnych robót, oraz potrzebne są ...oby do szycia obuwia ręcznie we wła...ym domu. 583 Trethewey Dr. Okolica ...ne — Lawrence Ave. Zgłaszać się po ...dz. 4.30. 98—102

...OTRZEBNA kobieta w średnim wieku ... pilnowania 5-miesięcznego dziecka, ... nowego roku 5 dni w tygodniu. ...kolica Bloor — Keele. Podstawowa ...alomość angielskiego pożądana. Tel. ...3-7776. 98, 99

...OŚWIADCZONA pielęgniarka po...ebna od godz. 12 w nocy do 8 rano ... starszej pani. Warunki bardzo dobre. ...kolica Eglinton — Bathurst. 171 Dew...ne Ave. Tel. 630-2975. 98, 99

...OTRZEBNA kobieta do pracy domo...ej na 5 dni w tygodniu. Tel. od 8 do ... wiecz. 366-0896, po 5 — 787-6449. 98, 99

...OTRZEBNA pani do opieki nad 2 ...ieci — 5 lat i 6 miesięcy — przez ... tygodnie od 8 rano do 5 po poł., a ...dziej na 3 godziny dziennie od 3 do ... po poł. Okolica Park Lawn — Berry ...l. Tel. po 5 po poł. — 255-7... 98—100

Poszukują pracy

...RZYJMĘ wszelkie zlecenia na maszy...ę szwalnicze np. ze skóry, materiałów ...ódopodobnych oraz prace tapicerskie ...anio i solidnie. Tel. 429-3812.

...OWO PRZYBYŁY mechanik poszuku... jakiejkolwiek pracy. Tel. 534-7144. 96—99

...WÓCH nowo przybyłych poszukuje ...iejkolwiek pracy w godzinach popo...dniowych lub w soboty i niedziele. ...l. 762-2699. 97, 98

...OWO PRZYBYŁY szuka pracy na ...ny etat lub na kilka godzin dziennie. ...l. 439-4938. 97, 98

...OSZUKUJĘ pracy — sprzątanie mie...kań lub domów. Tel. 265-7398. 98—100

...OBIETA nowo przybyła z Polski ...zyjmie pracę jako opiekunka do dzie...a lub pomoc domowa. Tel. 746-3128.

...OSZUKUJĘ pracy jako księgowa. 7 ... praktyki w Kanadzie. Tel. 530-0708.

Kupno sprzedaż

NA GWIAZDKĘ — Biografia ks. prymasa Wyszyńskiego — $5. Niezapomniane „Kromki Chleba" — $1.50 (także po angielsku), obrazy i inne likwiduje Malak, Copernicus Lodge, tel. 533-6338 (rano 8—10, wiecz. 6—10). 98—102

SPRZEDAM 74 Ford „Maverick" z silnikiem 200 za $750. Tel. 535-8933, dzwonić po 5 po południu. 97, 98

DO SPRZEDANIA samochód 81½ Horizon Delux w bardzo dobrym stanie. Pierwszy właściciel — 40 000 km. Tel. 769-1682. 97—99

SPRZEDAM 2 bilety dla kobiet na samolot Toronto — Vancouver w jedną stronę na 23 grudnia, god. 6 wiecz. Tel. 698-3332. 98, 99

VAN DODGE 78, przedłużony, w idealnym stanie sprzedam. Tel. 530-1246 rano. 98, 99

SPRZEDAM nowe futro z nutrii, piękny zakunek, kolor piaskowy, rozmiar 16—18. Tel. 532-3794, godz. 10—7. 98, 99

SPRZEDAM nowe futro z nutrii, szafiry, rozmiar 16—17 — $700. Telefon 749-0685. 98, 99

OKAZJA! Likwidacja sklepu — wielka wyprzedaż odzieży, 1568 Bloor St. W. przy Kolejce Dundas West. Tel. 533-9133. 98, 99

Mieszkania

POKÓJ z kuchnią i łazienką w piwnicy do wynajęcia. Osobne wejście. Telefon 531-3434. 97, 98

DO WYNAJĘCIA 3-podłogowy dom dla rodziny. 365 Lansdowne. Blisko do szkół i komunikacji. Cena $850 miesięcznie, bez ogrzewania i elektryczności. Tel. 535-8478 po 6 wiecz. 97, 98

DO WYNAJĘCIA pokój z używalnością kuchni od zaraz. Okolica Roncesvalles. Tel. 534-0153. 97, 98

APARTAMENT „basement" dla samotnej osoby do wynajęcia. Tel. 762-8390. 97, 98

DO WYNAJĘCIA apartament na I podłodze. Tel. 537-0660. 98, 99

DO WYNAJĘCIA umeblowany pokój. 67 Pearson Ave. Tel. 537-2775. 98, 99

NIEUMEBLOWANE 2 pokoje z kuchnią do wynajęcia od zaraz. Okolica Roncesvalles Ave. Tel. 276-6775. 98, 99

DO WYNAJĘCIA umeblowany pokój i sypialnia z używalnością kuchni dla pracującej, spokojnej osoby. Tel. 534-0844. 98, 99

UMEBLOWANY pokój z kuchnią i słoneczny pokój na II podłodze, dla pracującej, niepalącej, spokojnej pani. Tel. 536-6917. 98, 99

Radio - telewizja

MASTER TV SERVICE. Naprawy telewizorów, stereo i „video recording" wszelkich typów. Praca gwarantowana i niedrogo. Tel. 275-4248, dzwonić po godz. 3. 85C

PARKDALE TV & SOUND, 1314 King St. W., tel. 535-3135. Sprzedaż i naprawy TV, ver. stereo wszystkich marek. Wymiana kolorowych lamp kineskopowych od $99. Bezpłatna wycena, naprawy, sprzedaż kolorowych TV 20" i 26" od $150. z gwarancją. 93C104

Naprawy i budowy

KRYCIE dachów płaskich na smołę szyngle. Robota gwarantowana. Metr. lic. B-4820 Stanley Roofing Telefon 272-4373 30S

INSTALACJE nowych i naprawy starych instalacji wodno kanalizacyjnych (plumbing) oraz ogrzewania (heating) wykonuje Chris M. lic. P-704 Telefon 769-1622 91S

REMONTY domów budowa garaży dobudówki werandy kominy Roboty betonowe jak: chodniki, posadzki itd oraz tynkowanie zewnątrz i wewnątrz Licence No B-1806 Tel. 255-9813 15S

INSTALACJE i reperacje dywanów, linoleum, płytek podłogowych, cyklinowanie (sanding) twardych podłóg — wykonuje Karol. Po bliższe informacje proszę dzwonić tel. 457-3916 67S

WYKONUJĘ solidnie i tanio wszelkie roboty budowlane, remonty domów, budowę garaży — dobudówek. Roboty betonowe, piwnice, chodniki, „driveway", tynki zewnętrzne itd. Dzwonić od godz. 5 po poł. 536-9538 51S

LICENCJONOWANY PLUMBER P.H 159, wykonuje wszelkie roboty wodno-kanalizacyjne pod gwarancją. Elektryczne czyszczenie kanałów. Instalacje gazowych pieców do ogrzewania i zbiorników na gorącą wodę, kratowanie okien. J. Niewiadomski. Tel. 233-7320 51S

REPERACJE • NOWE ROBOTY • MODERNIZACJE, uwodoszczelnianie i pogłębianie piwnic, zaporowe ściany, roboty żelazne, tj. schody, parkany, stropy stalowe, żelbeton etc. Hydraulika, stolarka, elektryka, kafle, tynkowanie weneckie zasłony, krycie podłóg i dachów, rynny, patio, thermo okna. Izolacja i pokrycia aluminium. Malowanie i tapetowanie. Dobudówki. Solidnie i tanio. Dzwonić 24 godziny 255-3262 74S

KRYCIE DACHÓW zakładanie rynien ściekowych wykonuje wasz rodak Aleksander Toczyski, tel. 534-8003 36S

MECHANIK samochodowy wykonuje wszelkie naprawy techniczne oraz blacharkę i lakierowanie. Tel. 251-7602 w dzień, 256-8453 wieczorem 95—98

PRALKI, suszarki, piece elektryczne i gazowe — naprawiam tanio i fachowo. Robota gwarantowana. Tel. 532-0724 wiecz. 95—103

BIKOL CONSTRUCTION. Instalacja i wymiana okien, drzwi, aluminiowe „siding", dachy, budowa garaży. Praca wykonana przez ekspertów i z gwarancją. Wycena bezpłatna. Proszę kontaktować się z Zuzanną 251-4465. Metro Licencja B-3229. 97, 98

ELEKTRYK wykonuje nowe i naprawia stare instalacje elektryczne oraz zakłada alarmy przeciwpożarowe i przeciwkradzieżowe. Tel. 239-6476 po 6 wieczór. 97—100

Przeprowadzki

HENRY CARTAGE AND MOVING
Właśc. Henryk Podsiedlik
Wszelkie przewozy towarów i przeprowadzki. Usługi ubezpieczone.
Tel. 278-4480 16S

TONY'S MOVING. Wszelkie przeprowadzki i przewozy towarów. Szybka i tania obsługa. Skupuję stare rzeczy, jak meble itp. Tel. 769-2279 rano lub wieczorem 28S

Różne

APARATY słuchowe „Hearing Aids" sprzedaż, naprawa, wysyłka do Polski. Regal Audio, 527 Meadowood Rd., Mississauga. Tel. 822-4523.

SALE DO WYNAJĘCIA
Grupa 1-7 ZPwK oferuje sale do wynajęcia na różne okazje. 2282 Lakeshore Blvd. W. Tel. 252-9519. 28S28

D. J. SERVICE (dyskoteka). Muzyka na każdą okazję. Tel. 275-4248. 86W

BLOOR & KEELE BP
GOLDLINE SERVICE SAMOOBSŁUGOWA STACJA BENZYNOWA
i garaż wszelkich napraw samochodowych: zapłony, hamulce, startery, baterie.
Od pon. do soboty 7 rano — 7 wiecz.
1750 BLOOR ST. W., TORONTO (BLOOR - KEELE)
TEL. 762-7365, 762-7366
MANAGER: JOHN HAITAS 32W

Domy i interesy

PRYWATNIE do sprzedania dom murowany na 2 podłogi, samodzielny z garażem. Okolica Royal York. Telefon 251-8417. 93—99

MIESZKANIE 1-sypialniowe przy Brown's Line do sprzedania. Po informacje proszę dzwonić 6—9 wiecz. Tel. 621-9772. 93—17

DO SPRZEDANIA 1-sypialniowy apartament w polskim budynku „Krakus" przy Scarlett Rd i Eglinton Ave. Po dalsze informacje proszę dzwonić po 6 wieczorem 247-6526. 95—98

OKAZJA! Sprzedam mieszkanie 1- i 2-sypialniowy apartament w ładnej dzielnicy przy ulicy La Rose. Tel. 241-3346 Dzwonić od 5 do 9 wiecz. 98, 99

DO SPRZEDANIA mała polska restauracja przy Jane St. Tel. 762-6408. 98, 99

OKAZJA IDO SPRZEDANIA POLSKA RESTAURACJA z pełną licencją alkoholową. Obrót roczny ponad $200 tys. Minimum „downpayment" $40 tys. Tylko poważne oferty kierować na adres „Związkowca" Box 4. 99C105

WŁASNOŚCIOWE mieszkanie 4-pokojowe w Łodzi sprzedam niedrogo. Tel. 274-8162. 98, 99

3-SYPIALNIOWE mieszkanie w budynku apartamentowym 2-piętrowym sprzedam. Okolica Bloor — Dixie. Warunki do uzgodnienia. Tel. 233-4884. 98, 99

Matrymonialne

SAMOTNY pan pozna miłą i przystojną panią do lat 48, w celu matrymonialnym. Mile widziane szczupłe. Oferty ze zdjęciami całej osoby i z nr telefonu proszę przesyłać na adres „Związkowca" Box 9. 97W103

MĘŻCZYZNA, lat 30, wykształcenie średnie, o szerokich zainteresowaniach, prawy charakter, ceni prawdomówność i odpowiedzialność, pozna panią dobrego charakteru do lat 30. Sprawy materialne i stanu cywilnego nie odgrywają roli. Poważne oferty przesyłać na adres „Związkowca", Box 11. 97, 98

NAPISZ do mnie, jeśli masz około 25 lat, jesteś średniego wzrostu, z wykształceniem przynajmniej średnim, masz zdrowe zasady moralne i jesteś praktykującą katoliczką. Mam 28 lat, jestem niezależny finansowo, podobno przystojny i tylko moja praca poza Torontem sprawiła, że Cię dotąd osobiście nie spotkałem. Nowo przybyłe mile widziane o przynajmniej średniej znajomości angielskiego. Cel towarzysko-matrymonialny. Dyskrecja zapewniona. Tylko bardzo poważne oferty z podaniem danych osobistych i nr telefonu zgłaszać na adres „Związkowca" Box 10. 97—100

SAMOTNA pani, lat 56, posiadająca własny dom, bez nałogów, gospodarna, pracowita, uczciwa i wierna, pragnie poznać pana do lat 68, uczciwego o podobnych cechach charakteru. Listy proszę przesyłać na adres „Związkowca". Box 15.

PAN, przebywający długo w Kanadzie, spokojny, pozna panią dla towarzystwa i rozrywki. Listy przesyłać do „Związkowca", Box 14.

PANNA, lat 30, wykształcenie średnie, nawiąże korespondencję z panem w celu matrymonialnym. Małgorzata Gulińska, ul. Gwardii Ludowej 30, m. 16, Poznań Poland.

Kursy szoferskie

ERMAN — SZKOŁA JAZDY. Licencjonowani polscy instruktorzy. Samochody wszystkich typów. Ceny konkurencyjne. 1124 College St. Tel. 259-0619 10S

AABBA SZKOŁA JAZDY. Udzielamy lekcji na prawo jazdy w języku polskim. Instruktor przyjeżdża na lekcje do miejsca zamieszkania kandydata. Lekcje odbywają się w atmosferze prywatnej. Szkoła udziela zniżki ubezpieczeniowej do 41%. Koszty kursu są odliczane od podatku. Tel. 968-2454. 94—104

Poszukiwanie mieszk.

POSZUKUJĘ dla studenta umeblowanego pokoju z utrzymaniem w pobliżu Uniwersytetu York. Proszę tel. (1-506) 773-5503, (1-506) 773-7115 lub pisać: Mr. W. Sokołowski P.O. Box 97, Chatham, N.B. E1E 3A5. 95—98

Malowanie

MALOWANIE — $50 za pokój, tapetowanie — $75 za pokój. Tel. 363-0637. 98, 99

SŁOWNIK WYRAZÓW BLISKOZNACZNYCH
Praca zbiorowa pod red. S. SKORUPKI
Słownik zawiera około 30 000 wyrazów i zwrotów. Umożliwia on zastąpienie jednego wyrazu innym lub odnalezienie najtrafniejszego określenia czy zwrotu.
WP, W-wa 1982, s. 448 (miękka oprawa).
Cena $9.50, z przesyłką $10.50
Do nabycia w księgarni „Związkowca", 1638 Bloor St. West. Toronto, Ont. M6P 4A8. Wysyłamy po uprzednim nadesłaniu należności. Czeki lub Money Orders wystawiać na: Polish Alliance Press

POPIERAJCIE FIRMY OGŁASZAJĄCE SIĘ W "ZWIĄZKOWCU"

INFORMATOR HANDLOWY

Minimalny okres — 3 miesiące (24 ogłoszenia). Cena $96 za 1 cal × 1 kolumnę

SHARP FASHIONS LTD SHEEP SKIN

SZYJEMY TEŻ FUTRA I NA MIARĘ. **Tel. 368-8702**
116 Spadina Ave., Toronto, Ont (7 piętro) 65S

ANITA'S BAKERY & DELICATESSEN
B. M. SZUMSKI, właśc.
Znana całej Polonii nasza piekarnia zawsze zapewnia świeże pieczywo przeróżne ciasta i ciasteczka
2230 Bloor St. W., Toronto M6S 1N5
Tel. 769-5851

I. W. REFRIGERATION
WYKONUJEMY NAPRAWY WSZYSTKICH TYPÓW LODÓWEK PIECÓW ELEKTRYCZNYCH I SUSZAREK
Roczna gwarancja na części wymienne
Tel. 255-6073

DENTYSTYCZNE PROTEZY
G. RYTWIŃSKI D.T.
Z 25-LETNIM DOŚWIADCZENIEM
Tel. 531-8545
404-A Roncesvalles Ave (obok kina Revue)
Toronto, Ont 67S

INSURANCE
AUTO • HOME • BUSINESS
FOR LOWER RATES
COMPARE BEFORE YOU BUY OR RENEW
CALL Victor W. Kripowicz
Westown Real Estate & Insurance Ltd
168 Roncesvalles. Tel 533-8573 44S

HOMETARIO
REAL ESTATE LTD & INSURANCE BROKERS LTD
• KUPNO I SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI WSZELKIEGO RODZAJU
• UBEZPIECZENIA NA SAMOCHODY — OD OGNIA — KRADZIEŻY I INNE
171 RONCESVALLES AVE
Tel. 531-3506 90S

ALUMINUM
Zakładamy siding w różnych kolorach drzwi, okna thermo, storm, rynny oraz wszelkie poprawki związane z aluminium
Właśc. A. PALIWODA
z długoletnią praktyką
Oferujemy bardzo dobre ceny. W dzień answering service. Tel. (416) 535-5975 74S

DENTYSTYCZNE PROTEZY
R. HRYNOWICZ
NOWE PROTEZY
USZCZELNIENIA I REPERACJE
2223-A Bloor St W., Toronto (przy Runnymede)
Tel. 762-2602

POLSKIE ORZEŁKI
WISIORKI
Rozmiar 28 x 19 mm
srebrny — $14.99
10K złoty — $39.99
14K złoty — $59.99
E. SAWOCH
P.O. Box 783. Pte. Claire. Dorval Stn Quebec H9R 4Z5 86—8

STAN ALUMINUM
INSTALUJEMY DRZWI, OKNA THERMO I STORM, OBICIA I RYNNY. BUDUJEMY I NAPRAWIAMY GARAŻE I WERANDY
SPECJALNE ZNIŻKI
Stanisław — 531-2315

SIPCO ENERGIES
WSTAWIAMY GAZOWE, OLIWNE I ELEKTRYCZNE PIECE — NA POMPĘ, WODĘ (HEAT PUMPS). — SPRZEDAŻ OLIWY, CZYSZCZENIE I NAPRAWA PIECÓW NA OLIWĘ I GAZOWYCH. 24-GODZ. OBSŁUGA
Biuro 232-2262 96S

ASEKURACJA
BEN J. GRYS
INSURANCE BROKERS
Wszelkiego rodzaju ubezpieczenia na samochody — od ognia — kradzieży i inne
77 Roncesvalles Ave.
Tel. 534-6308, 239-6628

PIEKARNIA
M. GRANOWSKA SPECIALTIES
175 Roncesvalles Ave. — Toronto, Ont
Tel. 533-7755
Doskonałe LODY własnej produkcji
świeże PIECZYWO I CIASTKA DELIKATESY.
Serdecznie zapraszamy

GOLAS CONSTRUCTION CO. LTD.
Tel. 534-7773
ALUMINIOWE OBICIA DOMÓW, „THERMO-WINDOWS", ALUMINIOWE OKNA, DRZWI, RYNNY, DACHY, KOMINY I PRACE CEMENTOWE 33S

ZAKŁAD POGRZEBOWY
BATES & DODDS
GDZIE CAŁKOWITE KOSZTY POGRZEBU SĄ NIŻSZE
931 Queen St. West, Toronto
Tel. 363-0681 76S

ZAKŁAD POGRZEBOWY
J. Cardinal & Son
306 Bathurst St. — Toronto
Biuro 868-1444

BARTNIK PLUMBING-HEATING & CONSULTING ENGINEERING LTD.
Licence No. P-739. No. 0490. No. 2303. Wykonujemy nowe instalacje domowe i przemysłowe oraz wszelkie naprawy. Instalujemy również gazowe systemy, służymy wszelkimi poradami w budowie. Tel. 624-3492. 26S

ADVANCE REAL ESTATE LTD. 1055 Bloor St. W. 534-9248
Kupno i sprzedaż wszelkiego rodzaju nieruchomości
POSZUKUJEMY DOMÓW DO SPRZEDAŻY
Asekuracje na samochody, domy, sklepy, umeblowanie itp.
Tel. S. KRUK i A. KUCHARZYK od 9 rano do 9 wiecz.

FUTRA
STEPHAN'S FURS
Sprzedaż i szycie na miarę oraz przeróbki, naprawy czyszczenie i przechowywanie futer na okres lata
Duży wybór czapek damskich i męskich
405 Roncesvalles Avenue, Toronto, Ont. — Tel. 536-5936
2239 Bloor Street, West, Toronto, Ont. — Tel. 762-7775
92 Main Street North, Brampton, Ont. — Tel. 451-1111 63S

POLISH CONSULTING BUREAU
618A Queen St. W., Toronto, Ont. M6J 1E4
Tel. (416) 864-1182 od 2 do 6 po poł.
Udzielanie porad i pomocy we wszelkich sprawach oraz załatwianie ich na terenie Polski, m. in. małżeńskich (małżeństwa przez pełnomocnika), rodzinnych, majątkowych, kupna i sprzedaży nieruchomości i mieszkań spadkowych. PONADTO odwołania od odmowy paszportów, sprowadzanie krewnych, pisma do polskich urzędów i sądów (także w sprawach rozwodowych w Polsce), pełnomocnictwa do Polski. Długoletnia praktyka adwokacka w Polsce. 88S

R & W ALUMINUM PRODUCTS
Alcan Building Products
Solidnie i najkorzystniej — okna typu „thermo" i „tilt" drzwi typu „storm" i „sliding"
Biuro i salon wystawowy
618 The Queensway, Toronto, Ont. Tel. 259-8010
MET. LIC. B-732 MISS. LIC. B-3296 88—10

POLSKA KUCHNIA
NA MIEJSCU I NA WYNOS
Bogaty wybór polskich dań
PRZYJMUJEMY ZAMÓWIENIA NA WESELA, CHRZCINY I WSZELKIE INNE UROCZYSTOŚCI
ANNA'S KOASTATERIA
2340 Dundas St. W. 536-0601 46S

ELEKTRYK
kontraktor B. Cholewiński
wykonuje oraz reperuje każdą instalację elektryczną
HEAVY WIRE
Licence No. E 238
Tel. 239-6580

PRZEDSZKOLE POLSKO-KANADYJSKIE
PRZYJMUJEMY DZIECI OD 2-5 LAT W GODZ. 7 RANO — 6 WIECZ.
Program przygotowany do wieku dziecka
Przygotowujemy dzieci do szkoły
91 Geoffrey St. Tel. 537-2071 55S

BUCHALTERIA
Czesław Błaszyk
Prowadzenie książek dla małych przedsiębiorstw (Payroll). Zeznania podatkowe
INCOME TAX
14 Mountview Ave
Tel. 769-8477

BILL & SON FLOORING
Instalujemy dywany, kafelki w łazienkach, podłogi w kuchni
BEZPŁATNE OSZACOWANIE
Tel. 244-8396 45S

Twoja satysfakcja — nasza przyszłość.
JASMIN FLORIST
97 Roncesvalles Ave.
Sklep i po godzinach — tel. 536-2440
Otwarte w niedziele 10—3 87—9

S. BROGOWSKI, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(Blisko Howard Park)
Wizyty po telefonicznym porozumieniu
531-4251 61S

NOWOCZESNY ZAKŁAD FRYZJERSKI
oferuje usługi:
PIĘKNE, NOWOCZESNE STRZYŻENIE, ELASTYCZNE FRYZURKI
Duża obniżka na trwałe ondulacje.
Proszę dzwonić 533-2904
1618 Bloor St. W. 92S

ASEKURACJA
MARCHLEWICZ INSURANCE BROKERS LTD
Na życie — samochody — od ognia — kradzieży i inne
SOLIDNIE I NAJKORZYSTNIEJ
3101 Bloor St. West, Suite 406
Toronto, Ontario M8X 2W2
Tel. 233-5888, 276-1079

TELEWIZJA
RICHARD STAR T.V.
Właśc. RYSZARD STARZYŃSKI
Fachowa, uczciwa naprawa. Telewizory kolorowe — biało-czarne — HiFi.
Członek Metro Toronto Television Service Assn.
698 Weston Rd., Toronto, Ont.
Tel. 762-5782

JOHN'S ELECTRIC
NAPRAWIAMY:
PRALKI, SUSZARKI,
PIECE ELEKTRYCZNE, LODÓWKI,
INSTALACJE ELEKTRYCZNE
Tel. 535-4646
METRO LICENCE 149

ELEKTRYK
Metro lic. 344
INSTALUJEMY NOWE, NAPRAWIAMY STARE PRZEWODY ELEKTRYCZNE ORAZ ALARMY PRZECIWPOŻAROWE
Tadeusz, tel. 766-7408 17S

KWIACIARNIA
BLOSSOM FLOWER SHOP
KWIATY NA WSZELKIE OKAZJE
1658 Queen St. W., Toronto
Tel. 534-6826, dom 259-8780

CZESŁAW STRASZEWICZ

Katedra sandwiczów (8)

POWIEŚĆ

Kostek westchnął: Ryby z Wołgi, ryby z Wisły, ryby z Malty, ryby z mórz chińskich — i te oto teraz ryby z Punta Chata...

Wyrwawszy się z rybich fluidów, kupił majeranek, pieprz tłuczony i tarty parmezan. Kupił też u przyjaznej kupcowej kostkę „Maggi", która podpadała pod paragraf z Książki: "dołożyć do flaków, co kto lubi".

Wrócił do pensjonu obładowany, pąki, paczki, paczuszki rozłożył przed zdumioną kerydą i zaczęło się piekło. Odwijanie. Pokazywanie. ...azywanie. Podziwianie. Skrobanie. Mycie. Cholerna Chichita noże ...miała tępe i nic nie pomagało, że latała: *enseguida, enseguida*... ...rymus nie chciał zapalić i kopcił. Garnek był za mały. A gdzie ...rugi garnek? Drugi prymus też kopcił. Szła godzina za godziną, na ...atio zrobiło się ciemno — gdy — zaczęły się zagotowywać flaki po ...az pierwszy.

Przepadły ma się rozumieć cziciniane zarobki, a i spania żadne...o nie było tej nocy, ponieważ: Rosół wyszumować! A posolić! A ...marchewkę i selery pokrajane w paseczki! A flaki już miękkie? A ...le miękkie, bo twarde! A jeden prymus zgasł! A nafty nie starczy! ... na czym flaki pokrajać w paseczki? Mąkę chyba masz? Mąki nie ...masz?! I po co ty żyjesz na świecie, *enseguida, enseguida?*... Więc ...lacz. Więc przeprosiny. Flaki w jednym garnku, rosół w drugim ...arnku, on przy jednym garnku, ona przy drugim garnku — i tak ...ostek i indiańska żona jego, nie śpiąc i nie jedząc, w dwóch garn...ach flaki bardzo wyborne gotowali po polsku...

Nad ranem Chichita osunęła się na tapczan i zasnęła. Oh, wy...zymalszy, Książkę na stronicy 135 otworzył i flaki mieszając, żeby ...ę nie przypaliły, czytał:

Pulpety do flaków. Pół funta łoju nerkowego usiekać na maść... ...a maść! *Taką samą ilość bułki tartej włożyć do łoju*... Do łoju! ...*wie łyżki mąki. Trzy całe jajka. Pieprzu trochę. Cebulkę drobniut...o usiekaną zasmażyć na maśle*... Na maśle!... *Wszystko wymieszać ...obrze*... dobrze... *formować okrągłe kuleczki, jak orzechy*... jak orze...hy... *włoskie i wrzucić na wrzącą*, wrzącą, wrzącą!... *wodę*. Na wrzą...ą wodę! Pulpety jak orzechy! Dobrze!

Różowy świt wchodził przez szklany dach na patio, a z patio do ...okoju — gdy Kostek zgasił obydwa prymusy i położył się na swoim ...miejscu. — Na pulpety — jutro, jutro, jutro będzie czas! Z tym ...asypiał. I z tym zasypiał, że wiekową kultura polska to cholernie ...ymagająca rzecz... Ryby, flaki; ryby, flaki; krewetki... Z tym zasnął.

VIII.

Ale za to, kiedy nazajutrz na proszone danie przyszli do pensjonu Bolesławski szef (natchnienie konspiratorów), Trościa junior (banderę Sobieskiego kiedyś na piersiach noszący), Bobuś mikrus (mamusin-płaczek), Adam Gwóźdź (cztery polskie pary w krakowiaku ćwiczący), oraz ma się rozumieć Wiesio narwaniec a z Wieslem Ambrosio Lipiński (polskich rzeczy ciekawy) — pycha była!

(Nie przyszedł: Korybut Duszny, bo mu wrzody nie pozwoliły, nie przyszedł także Lizus Jarzabek, bo nie był zaproszony — i nie przyszedł marynarz Fornalski, bo ostatnio zaczął stronić od piątkowej z Dzierżyńskiego kompanii).

Pychę czuć było w samej woni: flaki z zaprażką i pulpetami gotowały się ostatnią godzinę i rodzinny zapach szedł do gości, kojarząc się z zapachem hasminów, które z inwencji własnej na stole postawiła, piersiami z emocji robiąca Chichita.

Zaproszona przez nią, w tajemnicy przed uwielbianym — słomiana Maria Angelica, suchotnica, wpadła niby po ogień, a jak wpadła tak usiadła i siedziała, nogę założywszy na nogę, w oczekiwaniu *fiesty*.

Dalej szło swoim porządkiem: przy Bolesławskiego kontentym chrzakaniu, stanęła obok hasminów butelka kani o nazwie "Aristocrata", z której nalano w szklanki (Bobusiowi tylko nie nalano), wypili raz i dwa, i zaczęły się szeroko otwierać troskami przybite serca.

Zaczął Kostek gospodarz. — Cholera! Imienia nie powiem, bo zrozumie. Włosy naoliwiła, liliowo się umalowała i oświadczyła mnie, że w przyszłym miesiącu żenić się ze mną będzie! W welonie!

— Żenić? — podskoczył Wiesio mało świadomy i Ambrosio, ciekawy bardzo.

— Wypijcie, zaraz się flaki wysadzą. Żenić! Taki mój los, że każda jedna w każdym porcie, jak ja tylko z nią dobrze, kroi ze mną na ożenek. Oświadczyła mnie ona, której imienia nie powiem bo zrozumie, za którą na pozór trzech centów nikt nie da, kiedy ja flaki gotowałem — że ma w banku forsę na strój weselny i na mieszkanie z meblami w stylu francuskim i jeszcze trochę forsy zostanie na czarną godzinę, a także ma schowany na wesele stary koniak hiszpański. Nikogo w życiu tak jeszcze nie kochała, powiada, jak mnie. Cyk, panowie!

Wypili, Bobusiowi nie dali, żeby nie zatęsknił do mamusi — a flaki się już wysadziły. Z niepokojem w uwielbionego, co mówi, wpijała Chichita oczy indiańskie — a Maria Angelica, sukienkę podwinąwszy, pokazywała i pokazywała Bobusiowi szczupłe nieco, ale przystojne nogi.

Hasminy pachniały. Flaki dojrzewały. Sąsiedzi pensjonatowi podsłuchiwali. Wiesio zapytał na ucho Szefa: — Jakie są notisje z Belwederu o tym zdrajcy?

Wjechał na stół gar potężny. — Obserwujcie — rzekł Kostek — kolor, gęstość i zapach! Od dam zaczynam!

Koleżankom obok siebie na tapczanie ulokowanym — na talerze flaków najuprzejmiej na spróbowanie położył; potem rodakom po kolei kupy wielkie z pulpetami walił i walił. Nawaliwszy — odsapnął — i na reakcję gości czekał z sercem w gardle.

Co tu gadać! Mlaskać nie gadać! Rozanielili się, mlaskając, Trościa, i mlaskając Adam Gwóźdź, i dziwnym trafem Ambrosio Lipiński; rozanielił się także szef Bolesławski, zażądawszy przedtem szklanki kanii i więcej soli. Zawód robił tylko Wiesio zamyślony o czym innym, i Bobuś, któremu w jedzeniu przeszkadzały Marii Angeliki po kolana widoczne nogi. Panienki tutejsze widelcami w talerze z ciekawością dziobały...

— No! Flaki polskie są, czy nie są? — zasadnicze pytanie postawił mistrz Kostek Napierski.

Więc nadzwyczajnie chwalić zaczęli i chwalili więcej niż 10 minut, jedząc, dobierając, znowu jedząc i aluzje czyniąc do drugiej butelki Arystokraty. Że miękkie — chwalili — zawiesiste, majranowe, pieprzne i z pulpetami — chwalili — drugie takie znaleźć można chyba tylko w Warszawie!

Wyciągnął się gospodarz w trzcinowym fotelu, nareszcie syt zasług i chwały, i teraz sam zaproponował odmianę rozmowy:

— Papierośnica, co tu leży (mówiąc to, bez apetytu zaczął pojadać swoje flaki), co tu leży na stoliku, jest z prawdziwej skóry marokańskiej, kto nie wierzy, niech sprawdzi. Mam ja dopiero od czwartku w ofiarunku od tej, której imienia nie wypowiem, bo zrozumie. Te złote litery nie są moje, tylko drugiego mechanika z Verdunu, który to Verdun we czwartek stał na redzie. Ale powiedziała, że litery mnie zmieni. Są Morrisy w tej papierośnicy, bierzcie panowie, kto ma życzenie.

Na to wybuchnął Wiesio szalony, prawdy nie ukrywający:

— Pan Napierski jest wulgarny — e! — pan Napierski jest świnia!

— Flaki są dobre! — łagodnie nawrócił do dawnego tematu Ambrosio Lipiński.

— Wiesio jest dobry — zaświadczył, zapatrzony w to, co nie trzeba, Bobuś Sandalski.

— Ciiicho, dzieci! — pstryknął palcami Szef, aż kobiety na tapczanie rzęsami zawachlowały.

Arystokraty popiwszy, Kostek zastanowił się, jak mu wypada postąpić; zastanowiwszy się, posmutniał. Wargę wysunął, nos spuścił, flaki niedojedzone odstawił na stolik, gdzie coraz śliczniej pachniały cziczinine hasminy — Zatem — rzekł — mnie pozwólcie, panowie!

Pozwolili.

— W serce mnie tutaj ten gość Bączek wyrżnął sztosa, Bogiem się świadczę, niesprawiedliwego! Świństwo, goście drogie, jedną szosą, a logika drugą szosą. Logika w moim życiu mnie nauczyła dwóch rzeczy, albo i trzech. Nie skłamię teraz co powiem, bo przy trunku jestem niezdolny. Jak tylko ludzie są dobre, zaraz każden jeden przy nich robi się zły i niewdzięczny. U Ruska najłatwiej mnie było kraść dla małoletniej siostrzyczki, co później umarła, kaszę, chleb, buty i chustkę u dobrych ludzi, co się nad nami litowali. Bo niby gdzie miałem kraść, w enkawudowskich komendach? Jak się musi, to się kradnie nie tam, gdzie trudno, ale tam gdzie łatwo. Kradzenie też ma swoją logikę oddzielną... (Ale? Flaków komu?

UWAGA! POTRZEBNE DOMY

CPT TV
your home network at the Permanent
2968 Bloor Street West
Toronto, Ont. M8X 1B9

Jane — Bloor $40,000 wpłaty. 2-rodzinny, 8-pokojowy, murowany, samodzielny dom. 2 kuchnie, 2 łazienki. Olbrzymie pokoje, bardzo dobrze rozłożone. Wykończony „recreation room", garaż. Tel. J. SZYBALSKI.

Okazja! Mississauga South $30,000 wpłaty. 7-pokojowy „back split". Olbrzymie pokoje, 4 sypialnie, podwójna kuchnia. Pokój przyjęć połączony z jadalnią. Wykończony pokój rodzinny z kamiennym kominkiem z wyjściem do ogrodu. „Recreation room" z barem, 1½ garażu i wiele innych dodatków. Tel. J. SZYBALSKI.

W sprawie kupna i sprzedaży nieruchomości oraz wszelkich informacji z tym związanych prosimy zwracać się z pełnym zaufaniem do naszego przedstawiciela

Prosić Joe SZYBALSKI
Tel. 231-5632 do domu 259-2439

ENCYKLOPEDIA „POPULARNA

Jednotomowa wersja encyklopedii powszechnej adresowana do najszerszego kręgu odbiorców. Zawiera ponad 80 000 haseł ze wszystkich dziedzin nauki, techniki i kultury. Duża ilość kolorowych oraz czarno-białych ilustracji, fotografii i map. Duży format, s. 911, PIW 1982.

Cena $60.00, z przesyłką $64.00

Do nabycia w księgarni „Związkowca", 1638 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 4A8. Wysyłamy po uprzednim nadesłaniu należności. Czeki lub Money Orders wystawiać na: Polish Alliance Press

MIESZKANIA NA SPRZEDAŻ

jeszcze po pierwotnej cenie w popularnej dzielnicy Coe Hill Dr. koło High Parku, pozostałe 2-sypialniowe — $36,000 lub więcej, 3-sypialniowe — $39,000 lub więcej. Hipoteki niskoprocentowe.

Po ewentualne informacje proszę dzwonić 766-2770 lub 481-7241 Lennox R. E.

8S

SPORT

NARCIARSTWO

W ubiegły czwartek na stokach Kranjskiej Gory w Jugosławii rozegrano pierwsze oficjalne zawody o Puchar Świata w slalomie specjalnym pań. Znakomicie zaprezentowały się Polki — siostry Tlałkowny. Małgorzata zajęła 3 miejsce a Dorota 9.

Zawody wygrała Erika Hess (Szwajcaria) przed Amerykanką Tamarą McKinney.

Rezultaty zawodów:

1. Erika Hess (Szwajcaria) 1:33,39
2. Tamara McKinney (USA) 1:34,01
3. Małgorzata Tlałka (Polska) 1:34.85
4. Olga Charvatova (Czech.) 1:34,87
5. Christina von Groeningen (Szwajcaria) 1:34,95
6. Christin Cooper (USA) 1:35,33
9. Dorota Tlałka (Polska) 1:36,07

* * *

Inauguracja Pucharu Świata w biegach zjazdowych odbyła się w niedzielę 4 grudnia w Schladming (Austria). Wyśmienitą formę zademonstrowali Austriacy i Kanadyjczycy. Zwyciężył Erwin Resch przed Harti Weirather (obaj Austria) i Stevem Podborskim (Kanada). Następne dwa miejsca zajęli Urs Raeber (Szwaj.) i Franz Klammer (Austria), na szóstym miejscu uplasował się Todd Brooker (Kanada).

HOKEJ

Po tygodniowej przerwie wznowione zostały rozgrywki I ligi hokeja na lodzie. Pierwsza grupa to sześć zespołów, które mają zapewnione utrzymanie się w I lidze. Druga — cztery zespoły, z których dwa awansują do pucharowych finałów i będą mogły nawet zostać mistrzem Polski 1984 roku, oraz dwa którym pozostanie walka o uratowanie się przed II ligą.

W grupie I prowadzący tercet odniósł przekonywujące zwycięstwa. Lider, zespół bytomskiej Polonii, pokonał CKS Tychy 6:1, sosnowieckie Zagłębie wygrało z łódzkim ŁKS-em 9:2, a hokeiści nowotarskiego Podhala uporali się z janowskim Naprzodem 4:0 i wyprzedzają Ślązaków 7 punktami — a więc nastąpił już wyraźny podział na dwie trójki wśród zespołów grupy I.

W grupie II GKS Katowice niespodziewanie przegrał na własnym lodowisku z Unią Oświęcim 5:8 i mając gorszy bilans bezpośrednich spotkań znalazł się na przedostatniej pozycji. Ostatnie miejsce zajmują nadal bydgoscy Budowlani, którzy przegrali w Krakowie z Cracovią 1:5.

TABELA

Grupa I			
1.	Polonia	35:3	105-34
2.	Zagłębie	28:10	129-54
3.	Podhale	27:11	83-55
4.	Naprzód	20:18	87-77
5.	ŁKS	17:21	70-83
6.	Tychy	17:21	80-83
Grupa II			
7.	Cracovia	14:24	85-100
8.	Unia	12:26	78-109
9.	Katowice	12:26	64-107
10.	Budowlani	8:30	56-137

* * *

2 grudnia rozegrano w stolicy Manitoby interesujący mecz hokejowy pomiędzy oldboyami Winnipeg Jets i reprezentacją sowieckich weteranów. Spotkanie oglądało tylko 1500 widzów. Po wyrównanej i emocjonującej walce uzyskano rezultat remisowy 5:5. Bramki dla Winnipegu zdobyli: 3 — Fran Huck oraz 2 — Lyle Moffat. Zdobyczą bramkową dla Sowietów podzielili się: Władimir Smagin — 2, Aleksander Gusew, Wieczeslaw Starszinow i Władimir Szadrin po 1.

W bramce Kanadyjczyków grali Gord Tumilson i Arnie Sealy, zaś bramkarzem u przeciwników był Aleksander Kulikow.

PIŁKA RĘCZNA

W środę odbyło się w Bazylei losowanie ćwierćfinałów rozgrywek europejskich pucharów w piłce ręcznej. W Pucharze Europy mężczyzn mistrz Polski Anilana (Łódź) grać będzie w ćwierćfinale z Honvedem (Budapeszt). W pozostałych parach spotkają się: VFI Gummersbach (RFN) — Kolbotn II (Norwegia), THW Kieloia (RFN) — Metaloplastika Sabac (Jugosławia), TV Zofingen (Szwajcaria) — Dukla Praga (CSRS).

Spotkanie ćwierćfinałowe — mecz i rewanż muszą być rozegrane między 2 i 15 stycznia przyszłego roku.

PIŁKA NOŻNA

W środę 22 listopada odbyły się pierwsze mecze III rundy Pucharu UEFA, największą niespodziankę sprawiła Sparta Praga (w II rundzie wyeliminowała Widzew), która wygrała mecz wyjazdowy z FC Watford 3:2 (0:0). Bayern Monachium pokonał tylko 1:0 Tottenham Hotspurs. Bramkę strzelił w 86 min. Karl Heinz Rummenigge. Pozostałe wyniki:

Sparta Roterdam — Spartak Moskwa 1:1 (0:1)
Radnicki Nisz — Hajduk Split 0:2 (0:1)
Austria Wiedeń — Inter Mediolan 2:1 (0:0)
Sturm Graz — Lokomotive Lipsk 2:0 (2:0)
Nottingham Forest — Celtic Glasgow 0:0
FC Lens — Anderlecht Bruksela 1:1 (0:0)

Mecze rewanżowe 7 grudnia.

* * *

Toczą się jeszcze eliminacje mistrzostw Europy, w większości zakończyły nadal gra liga, ale najbardziej frapujący tematem jest zbliżające się losowanie eliminacji mistrzostw świata 86. W poprzednim "Związkowcu" podaliśmy ogólne wiadomości o ilości grup i zasadach awansu z grup. Dziś nieco szczegółów.

Szwajcarski "Sport", mający dobre kontakty i rozeznanie w FIFA sugeruje, że 32 drużyny zostaną podzielone na pięć "koszyków", z góry więc wiadomo, iż jeżeli Polska znajdzie się w pierwszym "koszyku" — nie spotka się z żadną z drużyn z tej samej kategorii. A oto te pięć "koszyków".

I — RFN, Polska, Francja, Sowiety, Anglia, Austria, Hiszpania.

II — Irlandia Płn., Belgia, Węgry, CSRS, Jugosławia, Szkocja, Dania.

III — Szwecja, Bułgaria, Irlandia, Walia, Rumunia, Holandia, Portugalia.

IV — NRD, Szwajcaria, Norwegia, Grecja, Islandia, Finlandia, Turcja.

V — Cypr, Malta, Luksemburg, Albania.

Jak będzie naprawdę przekonamy się dopiero po oficjalnym losowaniu, które odbędzie się 7 grudnia w Zurychu.

TENIS

Na rozgrywanym obecnie turnieju tenisowym "Australian Open" w Melbourne doszło do dużej niespodzianki. Rozstawiony z numerem 6 Vitas Gerulaitis przegrał z mało znanym Węgrem Zoltanem Kuharszkim 1:6, 3:6, 3:6.

John Fitzgerald (Australia) wygrał z aktualnym wicemistrzem Wimbledonu — Chrisem Levisem (Nowa Zelandia) 6:3, 7:6, 6:1.

* * *

Na opublikowanej niedawno liście najlepiej zarabiających zawodowych graczy w tenisie nie zaszły istotne zmiany, nadal największym dorobkiem "zielonych" może pochwalić się Ivan Lendl (Czechosłowacja).

A oto lista:

1. Ivan Lendl (Czechosłow.) — $1,248,628
2. John McEnroe (USA) — $709,031
3. Guillermo Vilas (Argent.) — $645,035
4. Mats Wilander (Szwecja) — $410,025
5. Tomas Smid (Czechosł.) — $373,635
6. Jimmy Connors (USA) — $368,047

SPORT SAMOCHODOWY

Dobiegła końca rywalizacja mistrzostw świata kierowców rajdowych. Ostatni wyścig RAC odbył się na szosach Anglii. Trasa liczyła 3047 km, w tym 49 odcinków specjalnych. Rajd przyniósł sukces załogom jeżdżącym na samochodach Audi. Zwyciężyła załoga Blomquist — Cederberg (Szwecja), przed Mikkolą (Finlandia) i Hertzem (Szwecja). Spośród 129 załóg rajd ukończyło 71. Do mety nie dojechali m.in.: Timo Salonen (Finlandia), Michele Mounton (Francja), Per Eklund (Szwecja), Henri Tolvonen (Finlandia) oraz Bjorn Waldegaard (Szwecja).

Klasyfikacja końcowa MS: 1. Mikkola (Fin) — Audi — 125 pkt.; 2. Roehrl (RFN) — 120; 3. Alen (Fin) — obaj Lancia — 115; 4. Blomquist (Szwecja) — 89; 5. Mouton (Francja) — oboje Audi — 53.

Klasyfikacja producentów: 1. Lancia — 118, 2. Audi — 106, 3. Opel — 87, 4. Nissan — 52, 5. Renault — 24.

BIURO POMOCY SPOŁECZNEJ KPK

Kongres Polonii Kanadyjskiej, Okręg Toronto zawiadamia, że Biuro Pomocy Społecznej dla Polaków zamieszkałych w Kanadzie ponad 3 lata mieści się przy 128 Fern Ave. (budynek szkolny), pokój 103, tel. 533-9471 lub 533-9472.

Otwarte jest w poniedziałki, czwartki i piątki od 10—4, we wtorki i środy od 10—7 po poł.

Wszystkie porady udzielane są bezpłatnie. 8S

ANDRZEJ AJNENKEL

POLSKIE KONSTYTUCJE

Praca stanowi zwięzły zarys dziejów ustrojowych Polski od Konstytucji 3 maja (po obowiązującą aktualnie. WP, W-wa 1983 (seria „Omega"), s. 382.

Cena $6.00, z przesyłką $7.00

Do nabycia w księgarni „Związkowca", 1638 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 4A8. Wysyłamy po uprzednim nadesłaniu należności. Czeki lub Money Orders wystawiać na: Polish Alliance Press

KUCHNIA POLSKA

PRACA ZBIOROWA

Barwnie ilustrowana książka zawierająca przepisy zakąsek, zup, dań mięsnych, deserów i ciast. Płócienna oprawa z obwoluta. PWE 1982, s. 799.

Cena $20.00, z przesyłką $22.00

Do nabycia w księgarni „Związkowca", 1638 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 4A8. Wysyłamy po uprzednim nadesłaniu należności. Czeki lub Money Orders wystawiać na: Polish Alliance Press

Royal Trust

Tylko $119,000

„Bungalow" na dużej parceli w Mississauga. 6 pokoi plus 3 dodatkowo w piwnicy. Obszerny pokój rodzinny z kominkiem. Prywatny zajazd. Basen kąpielowy.

W pobliżu Roncesvalles

Solidny, elegancki, obszerny, murowany dom. 9 pokoi oraz „rec.-room". Wygodny dla dwóch rodzin. 3 łazienki, 2 kuchnie, podwójny garaż. Wpłaty $40,000

* * *

W sprawie powyższych oraz wszelkiej sprzedaży lub kupna, dzwońcie z pełnym zaufaniem do

WANDY MATKIWSKIEJ
762-8255 lub 270-5443

Together, we can help you better.
ROYAL TRUST CORPORATION OF CANADA. REALTOR

GO WEST

L. JOE GAWRYS
534-3511, dom 241-6114

2273 Dundas St. W. (naprzeciw Towers)

$74,500. Sunnyside - Garden. $11,000 wpłaty. 8-pokojowy, 2 kuchnie, 2 łazienki. Garaż.

$79,500. Przy Roncesvalles. $12,000 wpłaty. 8 dużych pokoi, Parcela 24×120, z zajazdem.

W sprawie kupna i sprzedaży lub oszacowania proszę zwracać się z pełnym zaufaniem do L. JOE GAWRYSIA.

KOWALCHUK
REAL ESTATE LTD.
333 RONCESVALLES AVE. — TEL. 537-1287

3 interesy na Roncesvalles do sprzedania: 2 sklepy z wydarzeniami, jeden mięsno-rzeźniczy. Cena poniżej $50,000. Roczne obroty od $180,000 do $250,000. Informacje: Nick KOWALCHUK 537-1287.

Cena znizona, tylko $65,000. 2-piętrowy bliźniak z cegły, 2 kuchnie. Blisko Credit Union przy Roncesvalles Ave.

3-apartamentowy „triplex", 2 nowoczesne 3-sypialniowe apartamenty i jeden 2-sypialniowy. Cena $134,000. Świetne kupno. Informacje Nick KOWALCHUK 537-1287.

Sympozjum wielokulturowości

(Dokończenie ze str. 4)

lić się tymi spostrzeżeniami z innymi grupami zachęcając je do wzięcia udziału w rozważaniach na ten temat, aby w konkluzji móc wpłynąć na dalszy rozwój oraz kierunek kanadyjskiej polityki wielokulturowości.

Doświadczenia ostatnich paru lat na polu polityki wielokulturowości mogą napełnić nas troską o jej przyszłość a zarazem pomóc w realizacji faktu, że my sami jesteśmy współodpowiedzialni za implementację tej polityki i wytyczanie jej kursu.

Dobrym przykładem jest dyskusja nad Konstytucją Kanady. Pierwotny projekt rządowy pomijał zupełnie fakt wielokulturowości Kanady i dopiero presja ze strony zorganizowanych grup narodowościowych spowodowała umieszczenie w paragrafie 27 Canadian Charter of Rights and Freedoms następującej formuły:

„This chater shell be interpreted in a manner consistent with the preservation and enhancement of the multicultural heritage of Canadians".

Kongres Polonii Kanadyjskiej ma swój udział w tym osiągnięciu przez przygotowanie memorandum (Brief) oraz wydelegowanie delegacji, która zeznawała przed Komisją Konstytucyjną Sejmu i Senatu w dniu 20 listopada 1980 roku. Stanowisko w sprawie wielokulturowości zostało sformułowane następująco:

„We (in the Canadian Polish Congress) are also in agreement thas we must have an entrenchment of the multiculturalism in the Canadian Constitution."

Chciałbym dodać, że tak poseł J. Flis, jak i senator Haldasz odegrali wybitną rolę, aby fakt wielokulturowości Kanady miał swoje odzwierciedlenie w Konstytucji Kanady.

Z chwilą ustanowienia Dyrektoriatu Wielokulturowości minister stanu odpowiedzialny za ten resort powołał Radę Doradczą złożoną z przedstawicieli grup narodowościowych Kanady celem konsultacji a zarazem utrzymania kontaktu z tymi grupami. Wydawać by się mogło, że Rada w skrócie zwana CCCM (Canadian Consultative Council on Multiculturalism) winna odgrywać pewną rolę w debiatach dotyczących przyszłego rozwoju kulturowego Kanady. W praktyce okazało się, że gdy przyszła okazja odegrania przez CCCM roli w pracach powołanej przez ministra komunikacji p. Francis Foxa komisji „Federal Cultural Policy Review Committee" oferta współpracy została zignorowana przez tę Komisję.

Rzecznik Cultural Policy Review tłumacząc pełne rezerwy stanowisko wobec CCCM motywował to stanowisko opinią, że Dyrektoriat Wielokulturowości przechodzi bardziej na pozycję agencji ochrony praw mniejszości, szczególnie mniejszości łatwych do zidentyfikowania.

W związku z coraz większym zaangażowaniem się Dyrektoriatu Wielokulturowości w sprawy ochrony praw mniejszości należałoby się zastanowić, czy to poszerzenie funkcji Dyrektoriatu leży w interesie tak polityki wielokulturowości, jak i ochrony praw jednostki. Oczywiście stoimy i musimy stać na stanowisku pełnej równości wszystkich mieszkańców Kanady, natomiast należy rozważyć czy zadania dopilnowania obrony praw jednostki nie byłyby lepiej wykonywane przez instytucje do tego specjalnie powołane w ramach ministerstw takich, jak Ministerstwo Sprawiedliwości względnie Ministerstwo Obywatelstwa.

Wyżej zacytowane przykłady: Konstytucja, Cultural Policy Review Commitee, wskazywałoby na brak konsekwencji polityki rządu Kanady na polu polityki kulturalnej.

Dla dopełnienia obrazu należy się zostanowić nad działalnością Dyrektoriatu Wielokulturowości. W przeciwieństwie do uwag na temat ogólnej polityki kulturalnej Kanady trzeba stwierdzić, że Dyrektoriat w ramach parametrów określających jego działalność oraz w ramach przyznanych budżetów — trzeba dodać bardzo skromnych — starał się wypełnić zamierzoną dla niego rolę. Sam fakt stworzenia tego Dyrektoriatu spowodował działalność na polu wielokulturowości na terenie wielu prowincji. Ten fakt miał olbrzymie znaczenie dla Polonii kanadyjskiej na polu nauczania języka i wiadomości o historii i kulturze narodu polskiego. Szkółki polskie operujące w trudnych warunkach otrzymały dostęp do budynków szkolnych, nauczyciele zaczeli być opłacani przez Rady Szkolne, a z funduszów Dyrektoriatu dawano subwencje na pomoce takie, jak: podręczniki, kursy metodyki nauczania dla nauczycieli i wiele innych. Chciałbym podkreślić znaczenie subwencji dla centralnych organizacji grup narodowościowych; wybitnie pomogły one w zaczęciu programów, które bez tej pomocy byłyby niemożliwe do zrealizowania.

Chciałbym, aby obecne sympozjum choć w pewnej mierze podsumowało dodatnie wyniki zapoczątkowanej polityki wielokulturowości oraz skrystalizowało sugestie co do potrzeb na tym polu. Zadanie mamy przed sobą duże, postarajmy sie w pełni wykorzystać te dwa dni mając nadzieję, że wynik naszych rozważań przyczyni się do większego udziału Polonii kanadyjskiej w pracach na polu wielokulturowości, a naszymi doświadczeniami i opiniami podzielimy się z resztą społeczeństwa kanadyjskiego.

WSPOMNIENIE POŚMIERTNE

Dnia 11 grudnia mija trzecia rocznica śmierci naszego kochanego Męża, Ojca, Brata i Dziadka

śp. STANISŁAWA GÓRECKIEGO

Z wielkim smutkiem składamy na Twym grobie wiązankę bolesnych wspomnień i najserdeczniejszych uczuć. Nigdy Cię nie zapomnimy.

Żona Józefa, córka Dianne
brat Władysław i wnuczka Janine

Msza św. w intencji śp. St. Góreckiego odprawiona zostanie 10 grudnia o godz. 8.30 rano w kościele św. Stanisława przy Denison Ave.

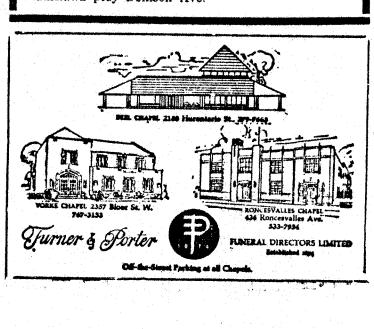

HIGH PARK
217 Roncesvalles Ave.
Biuro
532-4441

W SPRAWIE KUPNA LUB SPRZEDAŻY DOMÓW ZWRACAJCIE SIĘ Z PEŁNYM ZAUFANIEM DO:

STANISŁAWA ŚNIEGA

ZAPROSZENIA ŚLUBNE
W JĘZYKU POLSKIM I ANGIELSKIM

wykonuje

DRUKARNIA
"ZWIĄZKOWCA"

SZEROKI WYBÓR KARTEK
SZYBKIE WYKONANIE

Zgłaszać się:

„Związkowiec" — 1638 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6P 4A8. Tel. 531-2491
(Pomiędzy Dundas St. — Keele)

POPIERAJCIE FIRMY OGŁASZAJĄCE SIĘ W "ZWIĄZKOWCU"

Polskie Programy Telewizyjne i Radiowe

Polish Television Panorama
Jednogodzinny polski program telewizyjny nadawany we czwartki o godz. 9.30 rano na MTV-47 kabel 4 oraz powtarzany w niedzielę o godz. 2 po poł. na kablu Rogers-34.
Wszelką korespondencję prosimy kierować do: Polish Canadian T.V. Panorama, 117 Oakdale Road, Downsview, Ont. M3N 1W2. Tel. 742-0504.

„Polish Hour"
Polski magazyn TV nadawany na kanale 10 w całym Wielkim Toronto, **laureat nagrody Klubu Dziennikarzy.** Nowy sezon rozpoczynamy pod koniec listopada. Szczegółowe zapowiedzi wkrótce. Informacje: Tel. 251-9019.

„Polonia Review"
Polski Program Telewizyjny — nadawany w dzielnicy Parkdale i Etobicoke: wtorki godz. 7.30 wiecz., środy godz. 11.30 rano, piątki godz. 7.30 wiecz. Przynosi aktualne wiadomości z Polski i z życia Polonii kanadyjskiej. „Polonia Review" jest niezależnym polskim programem niepodległościowym.

Echo Ojczyzny
Od poniedziałku do piątku od 11—12 rano. CHIN FM 100.7. 637 College St., Toronto, Ont. M6G 1B6. Tel. 531-9991, do domu 247-9755.

„Pani Jadwiga"
Soboty od 1—2 po poł. CHWO, fala AM 1250 Oakville.

„Polonez"
Piątki od godz. 9—10 wieczór. Fala 1250 CHWO AM. Soboty od 3.30—4.30 po poł. Fala 1250 CHWO AM. Niedziele od 10.30—11.30 rano. CJMR AM 11.90. Marek Goldyn, tel. 252-6546 (do domu), biuro: 2120 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6S 1M8, tel. (416) 762-7401.

Polski program muzyczny
Niedziela od godz. 6 do 7 wieczorem. CKWR — fala FM—98.7, Kitchener. Koncert życzeń, polskie piosenki i prelekcja ks. Korneliana. Jan Żuk, Kitchener (519) 579-3615.

Polska Fala
Soboty od 2—4 po poł. CFMB Radio Montréal, 35 York St., Westmount, Montreal, Que. H3Z 2Z5. Tel. (514) 483-2362.

„Biały Orzeł"
Niedziele od 5.30—6.30 wiecz. Na fali 620 AM-CFCL, Timmins. Paweł Rycaj, 340 Ross E. Tel. 705-264-8765.

Polish Hour
Środy o 10 wieczorem na fali CISD—FM, fala 94. Polski Program Radiowy w Thunder Bay.

Korpanty's Polonia
Od poniedziałku do soboty włącznie od 1—2 po poł. Fala 1270, Buffalo. Tel. 892-4267.

Nowe Życie w Chrystusie
W soboty o godz. 8 wieczór. WDCX—FM Radio 99.5, Buffalo. Pisać P.O. Box 3425, Station C, Hamilton, Ont. L8H 7M1.

Polski Program Radiowy
Niedziele od 3 do 6 wiecz. CKER — fala 1480. Wiad. z Polski i ze świata, piosenki, ciekawostki. R. Makowski i F. Zalewski, 9316 — 67th Ave., Edmonton, Alta, T6E 0N5.

Polski Program Radiowy w Vancouver
Niedziele od 2.30 do 3.30, CJVB — fala 1470. Wiad. z Polski i ze świata, koncert życzeń, kronika kulturalna, ciekawostki. S. Malczyńska i T. Jochlin — 814 Richards St., Vancouver, B.C. V6B 3A7.